

I M A G O
V I T Æ
M O N A S T I C A E,

A U T H O R E

R. P. JOANNICIO BASILOVITS,

Ordinis Sancti BASILII Magni,

Proto-Hegumeno, & Venerabilis Monasterii in
Monte Csernek, prope Oppidum Munkáts, ad San-
ctum Nicolaum Hegumeno concinnata.

C A S S O V I Æ,

EX TYPOGRAPHIA ELLINGERIANA 1802.

APPROBATIO.

Cum de gratiosa Excellentissimi Domini Ordinarii mei dispositione ad interven-
tas preces Reverendi Patris Joannicii Bazilovits, Ordinis S. Basilii Magni
Proto-Hegumeni, & Venerabilis Monasteriis in monte Csernek, prope
Oppidum Munkáts ad S. Nicolaum Hegumeni opus ejusdem, cui Titu-
lus: *Imago vitæ Monasticæ* revisioni meæ commissum exstitisset; illud
solicite legi & scrutatus sum, & quia nihil in illo Dogmatibus, Moribus
Christianis, ac Fidelitati erga regnantes altissimas Potestates contrarii ad
reperissem: idcirco illud Typis procudi posse censeo. Datum in Residen-
tia Episcopali Ungvariensi, Die sexta Aprilis, Anno Domini Millesimo
Octingentesimo secundo.

Ad gratiosum Excellentissimi Domini,
Præfulis & Prælati Michael Sefavniczky,
Cath. Eccl. Munkatsiensis Lector & Canonicus,
SS. Theologiæ Doctor.

I N D E X

Eorum, quæ hoc libro continentur.

Series Rerum Partis Primæ.

CAPUT I. Descriptio Originis Monachorum, quam S. Chrysostomus ducit a S. Joanne Baptista § I.	— — 1
Sanctus vero Hieronymus eandem refert plane ad Eliam, & Eli- sæum Prophetas. § II.	— —
Horum æmulatores nostri Monachi § III. & IV.	— 2
Apud Ethnicos quoque typus quidam erat vitæ Monasticæ § V.	— 3
CAPUT II. Juxta S. Basilium status hominum duplex virginitatis & Conjugii § I.	— —
Juxta Eusebium ab ipsis Apostolis traditus § II. & III.	— 4
Idem Eusebius mores Apostolorum in exemplum adducit § IV.	— 5
Proinde vitæ Monasticæ authores Apostolos asserit Cassianus § IV. & Cœnobitas ab Apostolis descendisse § V.	— — 6
CAPUT III. Vita Monastica olim Philosophica dicebatur § I. & II. & sequent.	— — — — 7
CAPUT IV. Hæc vox, Monachus, tardius innotuit, ejus originem deducit S. Augustinus § I. II. III.	— — — 12
Vita Monastica in contemplativam dividitur, & activam § IV. V.	— 13
CAPUT V. Vitam Cœnobiticam ac activam præstare Anachoreticæ & solitariae S. Basilus ostendit § II. III. IV.	— — — 14
Vitæ Cœnobiticæ descriptio § V. VI.	— — — 16
CAPUT VI. Vita Cœnobitica industria S. Antonii in Eremo per Ægyptum in immensum creverat, horum Monachorum prima fuit Confœderatio, ut exponitur § I. II.	— — — 18
Genuina vitæ Cœnobiticæ Imago terminatur § III.	— — 20
CAPUT VII. Primi Monachi secreta loca inhabitaverant, Cœnobitæ etiam populi tumultum declinantes § I. II. III.	— — —
Cur autem posthac loca publica inhabitare cæperint relictâ solitudine? Causæ exponuntur; idque factum erat primo S. Basilio auctore § IV. V. VI.	— — — 22
Monastica habitacula varia nomina habent.	— —

Coenobia, Monasteria, Mandræ, Lauræ &c. compellari solent, quorum rationes, & differentiæ assignantur § VII. & seq.	24
CAPUT. VIII. In ædificatione Monasteriorum splendor omnis vitandus, limesque paupertatis servandus. Vide exempla antiquorum — — — — —	26

Series Rerum Partis Secundæ.

CAPUT I. Juxta Salvatoris effatum ad vitam Monasticam aditus cuiusvis patet cuiusvis ætatis, status, & conditionis ille sit § I. II. III. — — — — —	27
De receptione puerorum comperta est: Et quidem pupillos sponte, oblatos vero a parentibus recipiendos esse coram testibus S. Basilius statuit, non tamen senioribus incorporandos illico —	—
Communiter SS. Patres liberiores cum pueris conversationem vetant vide causam § IV. V. — — — — —	29
Qualiter recipiendi conjuges § V. — — — — —	—
CAPUT II. Cum Monastica vitæ non sit leve jugum, ideo quidam Patres censuerunt, valde juvenes non esse suscipiendos, & hac de re Canones quidnam statuunt, indicant § I. II. — — — — —	30
Nemo attamen ad professionem ante certum probationis tempus admittebatur: unum annum statuit Tridentinum Concilium § III. — — — — —	31
Amplexuri statum olim Monasticum mirabili modo probabantur § IV. V. VI. — — — — —	—
Quomodo fuit per S. Antonium simplex Paulus probatus, vide § VII. — — — — —	34
Ingressurus in Monasterium probet prius se ipsum per rigorem vitæ, ne postmodum cum detrimento animæ suæ revertatur ad sæculum monente S. Basilio &c. § VIII. — — — — —	—
Constantes in suo proposito reperti Magistro tradebantur in separata habitatione instituendi § IX. — — — — —	35
CAPUT III. Novitio Magister necessarius, virtutibus ibidem expositis ornatus § I. — — — — —	36
Prima doctrina, quæ tradenda juxta S. Hieronymum? § II. — — — — —	—
Præprimis doceatur vincere proprias voluntates § III. — — — — —	37
Exemplum obedientiæ speciale exhibet Climacus § IV. — — — — —	—
Magna cura adhibebatur Religiosæ paupertatis § V. — — — — —	38
Cogitationes ipsas jubebantur revelare novitii § VI. — — — — —	39

Celans cogitationes suas inimicum exhilarat § VII.	—	39
Præter legere, scribere, psalere, discere, etiam manibus laborare jubebantur novitii, erant nihilominus in arrepto proposito constantes § VIII. IX.	— — —	40
CAPUT IV. Ante professionem bona relinquenda omnia, ita fecit principio omnis Ecclesia Sanctorum § I. II.	—	41
Accipere aliquid pro Monasteriis a Novitiis non est consultum, vide causas § III.	— — —	42
Imo pro ingressu quidpiam acceptare Simonia est § IV.	—	43
CAPUT V. Professionis ritus describuntur § I.	—	—
Ritus illi non sunt novum inventum	— —	44
Esseni, a quibus Ægyptii Monachi descendunt, professionem inter terribilia juramenta facere debebant § III.	—	45
Forma consecrativa Monachorum § IV.	— —	46
De Eadem § V.	— — —	47
CAPUT VI. Tria vota in se status Monasticus complectitur, nempe obedientiam, paupertatem, & castitatem, causa assignatur. § I.	—	48
Hac via Apostoli, hac veteres Monachi constanter incesse- runt § II.	—	—
CAPUT VII. Obedientia virtus prima in Monacho facilisque via ad perfectionem § I. & II.	— — —	49
Proinde voluntates propriæ cessare debent superioris voluntati subjiciendæ § III.	— — —	51
Perfecta obedientia in quo consistit? expositio	—	—
Neque imperfectio superioris attendenda. Obedientia enim ei præstita, Deo exhibetur § IV. V. VI.	— — —	52
Exemplum Climaci § VII.	— — —	53
Proprietates obedientiæ § VII. VIII. IX.	—	—
Terminus obedientiæ usque ad mortem § XI.	—	55
CAPUT VIII. Peccatum inobedientiæ, ejusque remedia exponuntur § I. II. III.	— — —	56
Continuatio & exemplum § VI. V.	— — —	57
CAPUT IX. Paupertatis expositio cum exemplis § I. II.	—	58
Monachus nihil proprii habere potest: Proinde meum, Tuum dici nequit § III. IV.	— — —	60
Exemplum S. Basilii de sinecletio Senatore ibidem § IV.	—	61
Monachus nihil potest dare alteri etiam valde egenti § V.	—	62
CAPUT X. Vitium proprietatis multis modis palliare solent transgressores, illudque est subtile malum § I. II.	—	63

Quidpiam in proprium commodum vertere est Sacrilegium juxta S. Pachomium, & proprietarius Judæ comparatur § III.	64
Pænæ in proprietarios latæ gravissimæ	—
Terribile exemplum refert S. Hieronymus § IV. V. & sequent.	—
A Deo proprietarios graviter castigari S. Gregorius exemplo probat § VI.	66
Simile refert Boverius § VII.	—
Te suppellectili Monachi § VIII.	67
CAPUT XI. Eunuchiam, quæ est propter Regnum Cœlorum, non omnes capiunt: ardua enim supramodum est maxime juven- tuti § I. II.	
Castitatem primo omnium Christus docuit, multis laudem præ- coniis a sanctis Patribus celebratam § III.	69
Hac virtute Angelis assimilatur Monachus, quam proinde soli- cite custodire oportet § IV.	—
Remedia adversus hostes castitatis statuuntur § V. VI.	70
Conversatio cum fœminis etiam consanguineis cavenda § VII. VIII.	72
Aditus fœminarum ad Monasterium excludi debet § IX.	73
Pænæ in fornicarios Monachos § X. XI.	—

Series Rerum Partis Tertiæ.

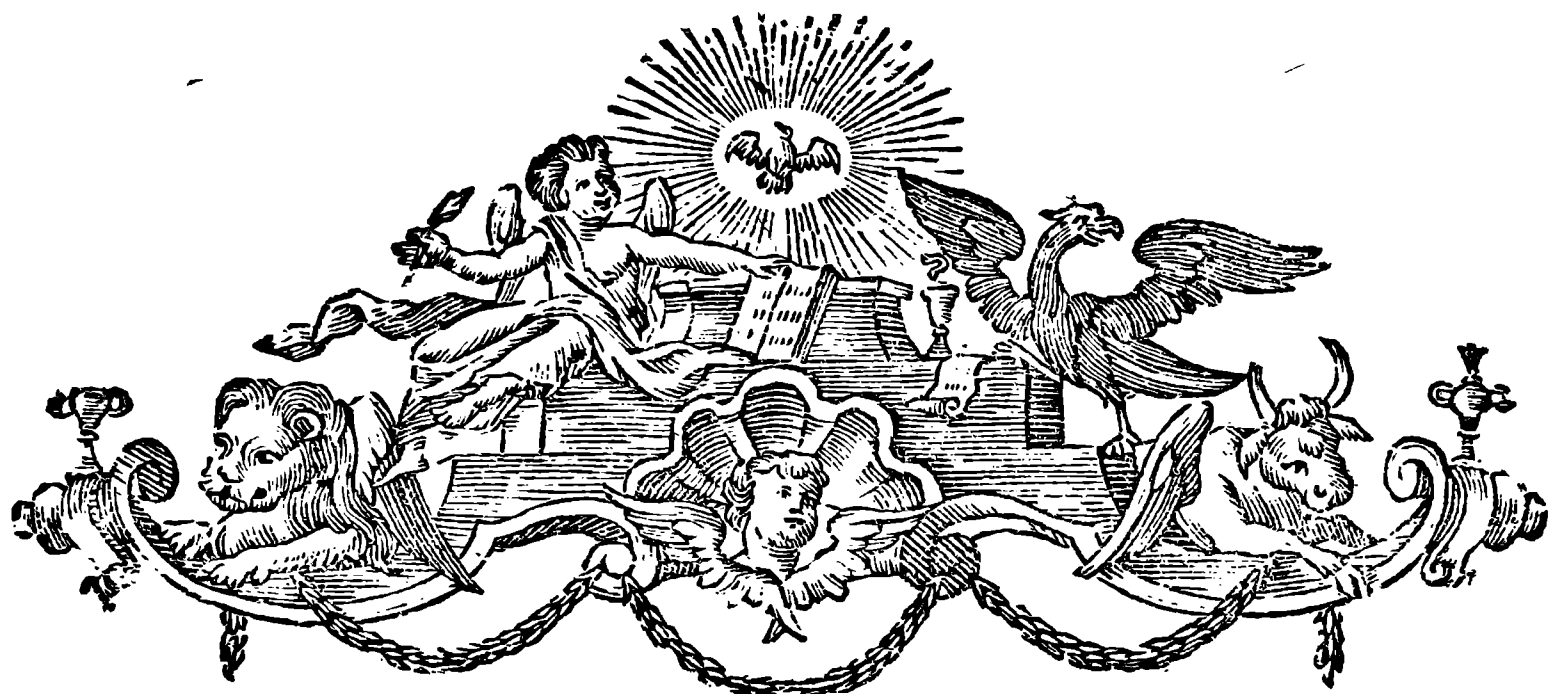
CAPUT I. De Oratione, quæ est sublime bonum, ideoque expe- tendum; verum bene orare, hoc opus, hic labor est § I. II.	76
Ad perfectius orandum Regula aurea a SS. Patribus propomi- tur § III.	79
Modi orandi, & cum fervore orandum § IV. V.	80
Certa per diem orandi statuta tempora § VI.	82
De vigiliis Monachorum § VIII.	84
Dæmon studet preces nostras Deo odiosas reddere, & S. Ma- cario ejus fraudes detectæ § IX.	86
Ante finem orationis non discedendum § X.	—
Oratio dissolutorum displicet Deo, quemadmodum olim Sacri- ficia Judæorum § XI.	87
De Cantu § X.	—
CAPUT II. De sumptione Eucharistiæ & de modo sumendi § I. II. III.	89
CAPUT III. De cibis Monachorum, qui alimento siccissimo ute- bantur § I. II.	91

Panem non libris, sed unciis ponderabant	—	—	91
Quærimoniæ quorundam § IV.	—	—	93
Uti sunt nonnulli Monachi, etiam Lacticiniis: sed abstinebant ab animatis, etiam a piscibus § VI. VII. VIII.	—	—	94
Sanctus Basilius invehitur in esum carniū. Ibidem. Vinum Monachis in usu non erat § IX.	—	—	98
CAPUT IV. De habitu Monastico; vestimentum, & calceamentum commune oportet esse § I.			
Monachi veste candida utebantur olim: cur ergo nigram assumerunt? assignantur causæ § II.	—	—	99
Monachorum exemplo ductus etiam Clerus sæcularis assumpsit vestitum nigrum § III.	—	—	101
Sanctus Basilius in vestitu præscribit vilitatem servandam § IV.	—	—	102
Cultum vestium abundantiorē semper damnabant SS. Patres, munditiem tamen in iis servandam innuunt § V. VI.	—	—	103
Descriptio habitus Monastici in specie § VII.	—	—	104
Diversitas in habitu apud antiquos quoque fuit § VIII.	—	—	107
Vestis Cilicinæ usus § IX.	—	—	—
In veste & cibo superiores communitatem nullatenus excedere debent § X. XI.	—	—	108
CAPUT V. De Tonsura Monastica; ejus mos antiquus § I.			
Comam nutrire vetat Apostolus, Barbam vero radere, cum sit symbolum virilitatis, antiqui probrosum fuit § III.	—	—	110
Inter Clericos, & Monachos in partibus Occidentalibus quoad Barbas diversa consuetudo fuit	—	—	113
Nomina sub tonsura Monastica mutari solent § V.	—	—	114
Professio Monastica comparatur Baptismo § VI. VII.	—	—	115
CAPUT VI. Monasteria Scolæ sunt patientiæ § I. II. III.			
SS. Patres vexationes Monachorum comparant tormentis Martyrum, & Monachismum æquiparant Martyrio § V. VI.	—	—	118
Laudes SS. Patrum de iisdem § VII.	—	—	121
Lamentationes S. Sophronii ex Monacho facti Patriarchæ § VIII.	—	—	123
Quid egit Michael Oxita Patriarcha § IX.	—	—	124
Multi Reges facti Monachi § X.	—	—	125
Quo in honore Constantinus M. habuerat Monachos	—	—	126
In honore magno habiti semper sunt in Ecclesia Monachi § XI.	—	—	127
Non deerant tamen contemptores Monachorum § XII.	—	—	—

Series Rerum Partis Quartæ.

CAPUT I. S. Basilii Magni describitur natale solum, patria, genus, & literarum studia	—	—	—	130
CAPUT II. S. Basilium vere fuisse Monachum, luculenter demonstratur	—	—	—	134
CAPUT III. Vitæ Cœnobiticæ in Ponto & Cappadocia S. Basilii Author fuit	—	—	—	142
CAPUT IV. Studet Ecclesiæ utilitatibus, ædificat Cœnobia, Psalmis, & Hymnis, ac orationibus vacare docet, ac ordinatur in Presbyterum	—	—	—	145
Disidium inter Eusebium Episcopum Cæsariensem, & sanctum Basilium interventum, ejusque causa exponitur, secessusque in Pontum &c.	—	—	—	147
CAPUT V. Reconciliantur iidem	—	—	—	148
Regulas fusiores ante Presbyteratum, breviores autem Presbyter composuit S. Basilii				—
Epistola 22. alias 411. de perfectione vitæ Monasticæ ante conscriptas regulas exarata	—	—	—	150
Sanctus Basilii factus Episcopus ejusque gesta	—	—	—	157
CAPUT VI. Monachorum zelus describitur	—	—	—	159
S. Basilii Magni de Jejunio Homilia I.	—	—	—	166

I M A G O
V I T A E M O N A S T I C A E
P A R S I.

CAPUT I.

§ I.

Princeps vitæ Monasticæ Joannes Baptista fuit. Hæc
sancti Chrysoftomi sententia est: sicut sacerdotum ait,
principes sunt sacerdotes Apostoli, sic Monachorum prin-
ceps Joannes Baptista est. Hinc considerate Monachi di- Homil. 1.
gnitatem vestram, idem ait, Joannes vestri princeps est in Marcum
dogmatis, ipse Monachus statim ut natus in eremo vivit,
in eremo nutritur.

§. II. Verum juxta sanctum Hieronymum, Joannem ^{Hom. de}
longe præcesserunt Elias, & Elisæus cum filiis Propheta- ^{S. Joanne}
rum: filios Prophetarum ait, Monachos veteris testamēti ^{Baptista.}
A fuisse

Epist. 4. fuisse legi. Item: noster princeps Elias, noster Elisæus,
 4 Reg. 6. nostri duces Filii Prophetarum, qui habitabant in agris,
 & solitudinibus, & faciebant sibi tabernacula prope fluentia
 Epist. 13. Jordanis. His accedunt, de quibus, ait sanctus Apostolus
 S. Hiero- Paulus. Circuierunt in Melotis, & Pellibus caprinis,
 nymi. egentes, angustii, afflictii, quibus dignus non erat mun-
 1. ad He- dus: in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis,
 bræos 11. & in cavernis terræ.
 v. 17.

In vita
 S. Pachom.
 Cap. 1.

§ III. Horum exemplo nostri Monachi commoti quie-
 tem solitudinis appetentes, gaudia propriæ salutis, ac fidei
 divino munere sunt consecuti, cæterisque mox exempla
 sublimioris vitæ, sacratiorisque præbuerunt, ex quibus
 præcipue fuit sanctus Antonius qui magni Eliæ, atque
 Elisæi nec non & sancti Joannis Baptistæ æmulator exi-
 stens, secreta interioris eremi studiò sectatus est singulari,
 vitamque cœlestium in terris gessit, amore virtutis.

Ibid. in
 vita S. Pa-
 chom.

§ IV. Hi prisca quasi Monachi nobis formam aliquam
 exhibuerunt, obedientiæ paupertatis, asperitatis in victu, &
 vestitu ac etiam in labore manuali: Filii namque Propheta-
 rum erant sub Magisterio, & manuductione Eliæ, atque Eli-
 sæi tamquam Prælatorum. Colebant quoque paupertatem,
 quare Cassianus Giezi discipulū Elisæi transgressorem pau-
 pertatis inter proprietarios cum Juda, Anania, & Sapphira
 locaverat. Et videamus sancti Prophetæ tenuitatem Mona-
 sticam: Coenaculum parvum, lectulum, mensam, sellam,
 candelabrum. Quid congruentius Evangelicæ paupertati?

Libro 7.
 Instit.

4 Reg.
 4. v. 10.

Denique ne forent ociosi, cedebant ligna, & sibi constru-
 bant tabernacula. Hunc ritum, seu disciplinam Monasti-

cam, teste sancto Chryſoſtomo noſtri Monachi ab iis tam- 4 Reg. 6:
quam a prototypo acceperunt: In uno caſtita-^{v. 4.}
tis voto ſupe- Hom. 69.
ramus eos: nam præter Joannem Baptiſtam, Jeremiam,^{in Math.}
Eliam, cum Daniele vix alter quispian virginitatem co-
luit.

§ V. Apud ipſos infideles etiam ac Ethnicos typus
quidam erat vitæ Monasti- cæ: Sacerdotes Ægyptii, ait ſan-
ctus Hieronymus, poſtpoſitis omnibus mundi negotiis, curis- Lib. 2.
que ſoli cultui divino vacaverunt; cognatos ac liberos nun- contra Jo-
vin.
quam viſerunt, a ſuſcepto officio mulieribus nullo tempore
ſe miſcuerunt, carnibus ac vino ſemper abſtinuerunt: panem
raro comederunt; oleum tantum in oleribus noverunt, &
ipſum etiam rarum; volatilia, ova cum lacte vitaverunt &c.
Narrat præterea apud alios quoque populos fuiſſe, qui
uxoribus, vinò, carnibus, volucribus, piſcibus, pomis,
coetisque cibis abſtinuerunt, & præter farinam, & olera
in cibum nihil acceperunt. Quæ omnia ſi nos Monachi
perageremus, quid non in altera vitâ ſperare poſſemus?
vere gentilitas in Iudicio conſurget contra nos, & conde-
mnabit noſtram ignaviam.

C A P U T II.

Status Hominum duplex.

§ I.

Benignus Deus ſaluti noſtræ providens, vitam hominum
diviſit in duplex vitæ genus, conjugium dico, & Vir-
ginitatem, ait ſanctus Baſilius ſermone Aſcætico de renun-

tiatione sæculi, seu de abdicatione rerum. Priorem proinde dicit consistere in educatione prolis, posteriorem vero in continentia, & virginitate.

Lib. 1.
de demon-
stratione
Evang.
Cap. 8.

§ II. De hoc duplici statu ita scribit Eusebius. Apostoli inquit ad Magistri sui mentem auribus multorum doctrinam suam accomodarunt, & illis quidem, quos videbant animo paratiores, & sublimiores sublimiora tradiderunt, aliis contra, quorum affectus adhuc passionibus erant obnoxii, præceperunt humiliora, partim per literas, partim oretenus, ut jam tum Ecclesia duplici via, vitæque distincta fuerit, quarum una excelsa sublimiorque communi vitæ ratione, non nuptias, non sobolem, non possessiones, non opes requirens, aut curans, tota se supra humana, vulgariaque extendit, cultui admirabili, cœlesti amore, stimulante Deo consecrata, cujus sectatores tamquam mortali vita perfuncti corpore herente quidem in terra, sed anima per cogitationes translata ad cœlum, quasi quidam Dii reliquorum vitam ab alto contemplantur, consecrati scilicet omnium Domino pro omnibus hominibus, non per boum mactationes, non cruorum libationes, sed veris dogmatibus genuinæ pietatis, purgataque mentis affectione, denique verbis, & factis a virtute procedentibus. His ergo placantes Deum sacrum suum Mysterium, tam pro se, quam pro aliis absolvunt, & offerunt.

§ III. Altera autem remissior, & humanior est, concedens sobrius nuptias, & liberorum procreationem, curamque familiæ, ac docens, quæ agenda sunt iuste militantibus, admittitque possessiones agrorum, mercaturam, & alia,

alia, quæ cum pietate pro vitæ usu conjuncta sunt. His sua tempora pro exercenda pietate statuta sunt; his dies assignati ad doctrinam, & perceptionem verbi divini. Atque hic alter religionis nostræ status aptam præbens omnibus utilitatem, qua nullus non particeps fieri possit, redemptionis humanæ, Evangelicæque doctrinæ, sive Barbarus, sive Græcus.

§ IV. Idem Eusebius, mores, ait, inspiciamus discipulorum Jesu, inde enim qui libet prudens judicabit dignos esse, qui recipiantur: viros scilicet idiotas, pii, Philosophicique Magisterii ardore — — — succensos amplexatos vitam duram, & molestam jejuniis, & abstinencia vini, & carni, plurimisque aliis corporis humiliationibus, votis, & orationibus divinis, præcipue vero temperantia, & caritate corporis, pariter atque animæ. Quis enim non demiretur in ipsis, quod intuitu summæ Philosophiæ conjugibus lege concessis renuntiaverint, naturales voluptates calcaverint, ad filios, ac nepotes non respexerint? scilicet immortales, non mortales filios desideraverunt. Quis non obstupescat mentem ipsorum a pecuniarum amore alienissimam? Hujus sane mentis indicium est, quod Magistrum inducentem abrenuntiationem auri, & argenti, decernentemque substantiam ultra unam tunicam nullo modo augendam, non solum non fugitarint, verum etiam exosculati sint. Denique quod alius nec ad aures quidem admitteret, hi facto executi sunt, teste Claudio illo, cui Petrus nec aurum, nec argentum dare potuit, quia non habebat.

Lib. 3. de
demonstr.
Evang.
Cap. 7.

Lib. 1.
Instit. Cap.
4.

Et hi sunt principes, hæc principia vitæ religiosæ.

Hinc Cassianus, Petrum, inquit, & Paulum Authores Monasticæ vitæ esse novimus. Idem docent, & Episcopi Concilii Meldenfis Anno D. 845. celebrati: Horum institutio, inquiunt, a Deo inspirata ab Apostolis fundata, & a sanctis Patribus exulta dicitur.

§ V. Cænobitas descendisse ab Apostolis, quorum districtam vitam, ac regulam sancto Marco traditam Cassianus enarrat his verbis, cum in primordiis, inquit, fidei pauci quidem, sed probatissimi Monachorum nomine censerentur, qui sicut a Beato Evangelista Marco, qui primus Alexandrinæ Urbi Pontifex præfuit, normam suscipere vivendi, non solum illa magnifica retinebant, quæ primitus Ecclesiam vel credentium turbas in actibus Apostolorum legimus celebrasse: multitudinis scilicet credente. Verum his multos sublimiora cumulaverant. Etenim secedentes in secretiora suburbiorum loca, agebant vitam tanto abstinentiæ rigore districtam, ut etiam his, qui erant religionis externæ, stupori esset, tam ardua conversationis eorum professio. Eo enim fervore scripturarum divinarum lectionibus, orationique, & operi manuum diebus, ac noctibus incubabant, ut nec escarum quidem appetitus vel memoria, nisi altero, tertiove die corporis interpellaret inediam, cibumque ac potum non tam desideratum, quam necessarium sumerent; & ne tum quidem ante solis occasum, ut tempus lucis cum spiritualium meditationum studiis, curam vero corporis cum nocte sociarent.

C A P U T III.

§ I.

Monastica vita olim dicebatur Philosophia, ita Philo-
de vita contemplativa: versantes, ait, sacra volumina
dant operam Philosophiæ, quam per manus a majoribus
acceperunt, a quibus majoribus? utique ab Apostolis, quo-
rum vita fuit, vera Philosophia Eusebius refert de sancto
Jacobo Apostolo: vinum, & ficeram non bibit, de nullo Euseb. 2.
Hist. Cap.
23.
vivente comedit, novaculam super caput non admisit, qui
eodem Eusebio teste, a Judæis erat odio habitus: sed cur?
quod usque ad culmen Philosophicæ vitæ, ac divinæ pie-
tatis ascenderit. Defunctis autem Apostolis, ipsorum di-
scipuli non pauci vehementiori Philosophiæ amore succensi
salutarem Dei iussione prius implentes egenis distribuerunt
substantiam facto remonstrantes, quod implere consilium
Christi: vade vende omnia, principium vitæ vere Phi-
losophicæ sit.

§ II. Vitam Monasticam sub nomine Philosophiæ clare
describit Sozomenus. Ii, ait, qui Monasticum vitæ genus
excolebant præ omnibus Ecclesiam Illustrare, Religionem-
que Christianam piis suis vivendi institutis magnopere di-
latare visi sunt. Talis siquidem Philosophia a Deo nobis
concessa res sane perquam utilis est. Nihil illi curæ scien-
tiarum varietas; ut inanes negligit dialectorum strophas,
& argutias utpote melioribus occupata, a quibus per has
facile impediretur, vel certe nihil juvaretur. Itaque sola
naturali, & minime curiosa prudentiâ contenta docet vitia
vel

vel omnino tollere, vel saltem minuere, eum autem recipit, qui bona amplectitur; inertem contra, & pravum, tametsi malum fugiat, si bonum non faciat, averfatur, omnem gloriam hominum despicit mentis passionibus fortissime resistit, necessitates corporales infracte contemnit, sic, ut infirmitates nec etiam curet. Quippe divinæ mentis virtutem adepta ad omnium rerum Conditorem interdiu, noctuque contendit, Eum colit, ac veneratur, nec unquam cessat, Eundem precibus, & obsecratione placare, cunctis eventibus exterioribus altior, nec ullis perturbationibus, aut necessitatibus hujus vitæ a proposito recedit. Injuriis nec dimittitur, nec ad altionem erigitur; non morbi, non inopia necessariorum eam dejiciunt, quin in his sibi placeat, summumque studium ponit, ut in vita se exerceat, in omni mansuetudine, ac tollerantia, quo immortalī Deo quantum possibile est, mortali homini, quam proxime accedat, præfenti insuper vita tamquam per transitum utens, neque angitur desiderio rerum aquirendarum, neque eas ultra necessitatem procurat, sed vitam simplicem, tenuemque comendans aspirat, & anhelat indefinenter ad futuram felicitatem, ac beatitudinem. Itaque dum incunctanter ad pietatem extenditur, fit, ut excretur omnem turpitudinis notam, ut nec ad obscœna quidem verba prorumpat, utpote proposito suo contraria.

Porro necessitates naturæ, in æretum contrahens, cogensque corpus paucis esse contentum, temperantia libidinem, justitia vincit injustitiam, veritate mendacium, rectoque ordine, & stabili dispositione medium in cunctis tangit.

git. Inconcordia quoque, & communione erga proximum adeo pie se gerit, ut omnibus provideat, tam amicis, quam peregrinis. Indigentibus omnia facit communia, singulis exhibet necessaria, nec hilaritate creat molestiam, nec tristitia confundit misericordiam. Paucis: hoc est omne ejus studium, ut ad curam veri boni se extendat, sapienter dictis, & prudenter excogitatis alios instruat, & tamquam medicamentis auditorum animos sanet, verba faciens debito cum honore, ac verecundia, exclusa omni adulatione, ira, & contentione. Nam cum rationalis tota sit, fit, ut omnem motum irrationabilem abscindat, passionesque sive in corpore, sive in animo reprimat. Initium hujus optimæ Philosophiæ quorundam opinione ab Helia Propheta, & Joanne Baptista fuit. Hinc perspicuum est vitam Monasticam quondam fuisse Philosophiam dictam, quam si quis fuisset amplexatus, Philosophus dicebatur.

§ III. De sancto Pamphilo: ita scribit Eusebius: Vir, inquit, qui per totam suam vitam omni erat ornatus virtute, qui suis contemptis, & abrenuntiatis, cuncta pauperibus distribuerat, mundanis spebus abjectis conversatione, & ascesi Philosophus. Et sanctus Gregorius Nazianzenus ait: „Apud Christianos esse multa millia Philosophorum, utriusque sexus per universum pene mundum, non modo de obscuro, sed etiam de illustri genere hominum olim in substantia, natalibus ac dignitatibus sæculi, qui præbent longe majora virtutum exempla, quam unquam Philosophi Ethnici ediderunt.”

Lib. 8.
Hist. Cap.
21.

S. Greg.
Naz. Orat.

5.

§ IV. Qui se tradebant studio sapientiæ, hi olim dicebantur Philosophi, sapientia autem consistit in recte factis potius, quam in bene dispositis, & ornatis verbis. Hinc ex Barbaris bonis exemplis & operibus alios ad virtutem magis trahebant, quam Græci verborum dediti. Idcirco Calanus Philosophus ad Alexandrum: Ignis, inquit, corporibus vivis maximos dolores exitat, non sine perniciæ; hunc tamen nos despiciamus, dum vivi comburimur. Nullus Rex, nullus Princeps potest efficere, ut quidquam agamus præter animi sententiam. Non sumus Græcis Philosophis similes, qui diu meditados sermones recitant, in celebritatum conventibus: sed res a verbis apud nos non discrepant. Brevi momento, & beatitatem, & libertatem adipiscimur.

Lib. 5. § V. Bonis viris gloriosum est multa agere, pauca
Declam. loqui, ita condam dixit Imperator Aurelius ad novem
Cap. 6. Philosophos. In austeritate vitæ, in opum contemptu, in
consecrandis virtutibus veteres excellebant. Laertius scri-
bit de virtutibus Philosophicis, olim nulli Philosopho
& 4. docere Philosophiam licuisse, si vel unicum in peculio ha-
buisset argentum; unde Silenus Philosophus, a Mida ca-
ptus cum lytrum ab ipso peteretur, respondit: „ Argen-
tum, vel aurum a Philosopho petere, quo se redimeret,
aut scurilem jocum esse, aut tyrannicam violentiam.”

§ VI. Cibis vilissimis vescabantur, & solius aquæ usu pro fiti extinguenda, contenti hi Philosophi; ex hoc tenui victu pallida facies nascebatur, & corpus ficcum. Insignia laudati ducis sunt cicatrices, & Philosophi dili-
gen-

gentis nota est asperitas, ait M. Aurelius Imperator Epistol. ad Epesip. nepotem.

§ VII. Ex Epistola Anachorfidis ad Cræsum ipsorum regulam, & professionem nosse juvat; si nescis, inquit, Cræse, discas, oportet asvescere nos in Scholis Græciæ non imperare, sed parere, non loqui, sed tacere; non resistere, sed obedire; non cupere multa, sed exiguum boni consulere, non ulcisci offensas, sed ignosci injurias, non rapere alienum, sed dare prorum: non affectare gloriam, sed sectari virtutem. Denique discere nos odisse, quæ cæteri amant, divitias scilicet, & amare quod cæteri odere nempe paupertatem.

§ VIII. Addit ad hanc rem nonnulla M. Aurelius Epistola ad Pollionem Athenis, inquit: Philosophi in tanta vivebant egestate, ut nudi dormirent humi, ac ne frigidam quidem ad sacietatem biberent, nullus eorum domum habebat propriam: pecuniam non secus ac pestem averfabantur. Pacis inter discordes conciliandæ studiosi, & reipublicæ amantissimi erant; nunquam verbum loquebantur otiosum, instar erat sacrilegii inter ipsos dicere mendacium. Denique lex inter illos erat sanctissima, ut Philosophus otiosus relegaretur, vitiosus occideretur.

§ IX. Hoc institutum in primitiva Ecclesia per omnia sectati sunt Monachi, imo etiam in multis transcenderunt. Ea de causa, & ipsi appellati sunt Philosophi, quos sanctus Gregorius Theologus appellat investies, & pene ex-carnes, atque exsanguis, ac per hoc Deo propinguos, quibus nihil in mundo, sed cuncta supra mundum, qui-

Orat. 3.
Item Ora-
tione 12.

Idem
S. Gregor.
Orat. 4.

bus psalmodia angelica, noctes stataria, vigilæ, jejunia, preces, lachrymæ, callosa genua; Et idcirco Julianus Apostata deridet Monachos, quod longis jejuniis consumpti, ac vix jam semianimes sint, quod frustra vigiliis se discrucient, quod stationibus totarum noctium insaniant. Sed quid ad nos derisor hic? Monachis interim merito tributum est nomen Philosophi: nam eadem facies, idem habitus corporis, idem virtutis studium, idem contemptus opum, vitæ, & mortis, idem institutum, & regula morum, eandem contulit appellationem. Unica duntaxat fides, & cultus verus Dei veri discrimen facit, quo factum, ut cum Monachi maxime florent, ipsi superstitionis justa mercede delerentur. Invidentes enim Monachorum profectibus cum in locum valentis Imperatoris magicis artibus ad Imperium conarentur evehere Theodorum Gentilem hominem deprehensi in facto per totum Imperium jussu Valentis interempti sunt Zozomeno referente. Unde sanctus Augustinus ait, suo tempore Philosophos Ethnicos non amplius fuisse. Manserunt igitur apud Monachos Philosophi Christiani, quamvis leges non nihil defecerint.

Lib. 6.
Hist. Cap.
35.

C A P U T IV.

§ I.

Hæc vox „Monachus” tardius, nempe sæculo tertio, primum ubique innotuit, vitæ tamen Monasticæ institutum jam antea fuit. In Oriente citius propagatum est, Romæ

Romæ vero usque ad sancti Athanasii tempora ignorabatur, ut ait sanctus Hieronymus.

S. Hieron.
Epist. 16.

§ II. Originem vocis hujus sanctus Augustinus exponens Psalmum 132. ita deducit: „Ecce quam bonum, „ & quam jucundum habitare fratres in unum.” Iste dulcis sonus, inquit, Monasteria peperit; ad hunc sonum excitati sunt fratres, qui habitare in unum concupiverunt. Iste versus fuit tuba ipsorum. Ex voce hujus Psalmi appellati sunt Monachi, nequis de isto nomine insultet Catholicis. Vox enim insultantium erat: Quid sibi vult nomen Monachorum? Ostendite (dicebant Donatistæ) ubi scriptum est nomen Monachorum? Quos sanctus Pater redarguens ex illo Psalmo rei, vocisque demonstrans originem. In unum, inquit, dicitur, quod Græcis Monos est, unde Monachi nomen derivatum est, non simpliciter ab uno solo, quod proprie Monos; qui ergo sic vivunt in unum, ut unum hominem faciant, ut sit illis vere, sicut scriptum est, una anima, & unum cor, multa corpora, sed non multa corda, recte dicitur Monos id est unus solus.

§ III. Cassianus de hoc nomine loquens, ait: Monachos a singulari, & solitaria vita nominatos.

Cassian.
Collat. 18.
Cap. 5.

§ IV. Vita Monastica a sui exordio, in activam, & contemplativam divisa fuit, qui in communitate sub regimine Prælati operam navabant evellendis vitiis, domandis affectibus inordinatis, inplantandis virtutibus, dicebantur agere vitam activam: qui vero in his exercitati ad perfectionis gradum pervenisse censebantur, hi sæpe relictis Cœ-

nobiis secedebant in solitudinem divinis vacaturi contemplationibus, dicebantur esse in vita contemplativa, sicque inter Monachos emerfit discrimen, ut illi a vita communi activa vocarentur Cœnobitæ: hi a secessu vitæ solitaria & contemplativa Anachoretæ seu Eremitæ.

§ V. Verum tamen non est necesse, ut fine vitæ contemplativæ ducendæ secedat quis e Monasterio in solitudinem: habent enim & Monasteria suas cellas, in quibus contemplationibus vacare potest, modo quis velit; & major perfectio est, inter negotia mentem ad Deum elevatam conservare posse.

C A P U T V.

§ I.

Laudant quidem sancti Patres vitam Anachoreticam propter altitudinem perfectionis; ast longe melius est homini Religioso in sancta Societate cum Fratribus, quam segregatum cum bestiis vivere. Væ! soli, quia cum ceciderit, non habet sublevantem se, & si quispiam prævaluerit contra duo unum, resistent ei, funiculus triplex difficile rumpitur.

Eccles. Cap. 4. v. 10.

Eccles. 12.

§ II. Sanctus Basilii Magnus disertis verbis, ac multis rationibus probat vitam Cœnobiticam præstare Anachoreticæ, & solitariæ. Septima enim regula fusiori ait: „Vitam, quæ simul cum pluribus agitur ad multa utilior, rem esse scio.” Ac primum quidem, quod nemo nostrum

strum

firum sit, qui sibi ipsi sufficiat ad sublevandas corporis necessitates, sed in comparandis rebus necessariis alter alterius opera indigeamus. Quemadmodum enim pes aliam quidem optinet facultatem, alia vero caret, neque sine reliquorum membrum auxilio suam ipsius vim reperit idoneam, ac perseveranter sibi ipsi sufficientem; ita quoque in solitaria vita, & quod adest nobis, inutile redditur, & quod deest, comparari non potest. Si quidem opifex Deus nos alterum alterius ope egere decrevit, sicut scriptum est, ut sic inter nos jungamur. Eccl. 13. v. 20. Sed præterea diligendi Christi ratio, & modus unum quemque, quod proprium sibi fuerit, spectare non sinit, Charitas enim, inquit, non quærit, quæ sua sunt: Cor. Cap. 13. v. 5. vita autem solitaria scopum unicum habet, ut suis quisque utilitatibus inserviat, hoc autem aperte adversatur charitatis legi, quam implevit Apostolus, qui non sua, sed multorum commoda quærebat, ut salvi fierent, — ad hæc, præcepta plura a pluribus simul congregatis facile perficiuntur, ab uno non item: quando quidem dum unum sit, impeditur alterum, exempli causa: infirmi visitatio facit, ut hospes non excipiatur, neque nutritur, qui esurit, neque amicitur, qui nudus est. Quis igitur inertem, & infructuosam vitam ei, quæ fructuosa sit, & Domini præcepto consentanea, velit antepondere? &c.

§ III. Item Constitutione Monastica Cap. 18. „ Quid „ comparandum est huic vitæ Instituto? quid beatius? „ quid hac conjunctione, atque unitate perfectius? quid „ jucundius morum, & animorum conspiratione? Ho- „ mines ex diversis nationibus, ac regionibus profecti,

tam

„ tam perfecte, & sincere in unum coaluere, ut animus
 „ unus cernatur in multis corporibus; multa vero cor-
 „ pora mentis unius organa esse comperiantur — — —
 „ tales nos ab initio Deus esse voluit — — Hi Servato-
 „ ris, Institutoremque vitæ ejus, quam in carne degit im-
 „ mitatores sunt sinceri; Hi Angelorum emulantur vitam,
 „ illorum exemplo societatem diligenter tuentes.

§ IV. Certe multa sanctis Patribus semper displicere in Anachoretis, quæ in communi vita non reperi-
 bantur: Anachoretis, inquit, sanctus Ephraim omnia licent,
 sed non omnia expediunt; Cœnobitis autem a legitima,
 & Apostolica regula paupertatis, & obedientiæ declinare
 nefas est, adhortatione I. Anachoretæ solliciti erant in cra-
 stinum, unde & pecunias habebant, Cœnobitæ nequaquam.
 Anachoretæ infinitis sæpe premebantur angustiis, tentatio-
 nibus, infirmitatibus, absque solatio, sic, ut sæpe men-
 tem perdiderint, secus Cœnobitæ.

§ V. Vitam hanc Cœnobiticam; Constitutione Mona-
 „ stica Capite 18. ita exponit sanctus Basilius: „ Perfe-
 „ ctissimam, inquit, vitæ societatem appello ego eam,
 „ qua exclusa est omnis possessio propria, fugataque est
 „ animorum dissensio, ea, qua perturbatio omnis, conten-
 „ tioque, & dissidia absunt: in qua vero omnia sunt com-
 „ munia, animæ, sententiæ, corpora, & quæcunque alia,
 „ quibus corpora nutriuntur, ac curantur, communis Deus,
 „ communis pietatis negotiatio, salus communis, commu-
 „ nia certamina, communes labores, Coronæ communes,
 „ ubi multi unus, & unus non solus, sed in pluribus. — —

Qui

„ Qui infirmus est corpore, multos habet una secum ex
„ affectu infirmos: qui animo ægrotat, ac concidit, ei
„ præsto sunt multi, a quibus curetur, pariterque eriga-
„ tur. Hi æquali jure inter se alii aliorum, & servi sunt,
„ & Domini, & libertate invicta servitutem sibi invi-
„ cem exhibent integerrimam: quam vim non peperit for-
„ tuiti alicujus casus necessitas, quæ non parvam suis
„ captivis affert tristitiam, sed eam cum gaudio produxit
„ liberum animi arbitrium, charitate liberos homines alios
„ aliis subjiciente, ac voluntate libertatem servante. Tales
„ nos ab initio Deus esse voluit, & eadem de causa con-
„ didit. Hi peccato primi parentis Adæ occultato anti-
„ quum revocant bonum, divisio enim, dissensioque, &
„ bellum non exstaret inter homines, nisi peccatum natu-
„ ram divisisset. Hi Servatoris Institutorumque vitæ ejus,
„ quam in carne degit, imitatores sunt sinceri. Quem-
„ admodum enim ille coacto discipulorum cœtu omnia
„ communia & se ipsum communem præbuit Apostolis, ita
„ hi quoque Duci obedientes, si modo probæ vitæ regulam
„ observent, Apostolorum, ac Domini ipsius vivendi genus
„ accurate imitantur. Hi Angelorum æmulantur vitam,
„ illorum exemplo societatem diligenter tuentes. Nulla
„ est lis inter Angelos, nulla contentio, nulla controversia,
„ sed quisque, quæ omnium sunt, possidet, & tamen
„ omnes integra bona apud se ipsos recondunt.”

§ VI. Contemplatio summi boni, & virtutum mani-
festissima comprehensio Angelorum est thesaurus, ad quæ
respicere licet omnibus, uno quoque horum notitiam ac

possessionem adipiscente, tales existunt, qui vere sunt ascetæ, qui nequaquam vindicant sibi terrestria, sed disceptant de cœlestibus, eademque singuli individuis quibusdam partitionibus apud se quisque integra recondunt. Virtutis enim possessio est, & rectefactorum divitiæ, & laudanda avaritia, & lachrymarum expers rapina, & insatiabilis aviditas coronam consecuta, & reus efficitur, quisquis vim non facit. Rapiunt omnes & nemo afficitur injuria, ob idque pax has divitias dispensat. Hi promissi regni bona præripiunt, qui per eximiam suam vivendi rationem, ac societatem plane imitantur vitam Cœlestem, ac statum. Hi sunt perfecti inopes, nihil proprium, sed omnia communia inter se habentes.

C A P U T VI.

§ I.

Cessantibus persecutionibus Ecclesiæ vita communis seu Cœnobica industria sancti Antonii, qui Anno Domini 273. factus Monachus per Ægypti Provinciam in eremo in immensum creverat. Monachorum illorum teste sancto Hieronymo prima confœderatio fuit obedire Majoribus, & quidquid jusserint, facere. Divisi erant per decurias, atque centurias, ita ut novem hominibus decimus præesset, & rursus decem præpositos centesimus haberet. Manebant separati, sed junctis cellulis, usque ad horam nonam, ut institutum erat, nemo pergebat ad alium exceptis his

S. Hier.
Epist. 22.

Deca-

Decanis, quos diximus, ut, si cogitationibus forte quis fluctuaret, alius consolaretur alloquiis, post horam nonam in commune concurrebatur. Psalmi resonabant, scripturæ recitabantur ex more. Et completis orationibus, cunctisque residentibus, medius, quem Patrem vocabant, incipiebat disputare, quo loquente tantum silentium fiebat, ut nemo alium respicere, nemo auderet excreare. Dicentis laus in fletu erat audientium. Tacite volvebantur per ora lachrymæ, & ne insingultus quidem erumpebat dolor. Cum vero de regno Christi, & de futura beatitudine, & de gratia cœpisset annuntiare futura, vidisses cunctos moderato suspirio, & oculis ad cœlum levatis intra se dicere: quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo ut requiescam? Post hæc Concilium solvebatur, & unaquæque decuria cum suo Parente pergebat ad mensas, quibus per singulas hebdomadas vicissim ministrabant. Nullus in cibo strepitus, nemo comedens loquebatur. Vivebatur pane, leguminibus, & oleribus, quæ sale solo condiebantur.

§ II. De hinc confurgebant pariter, & hymno dicto ad præsepia redibant. Ibi usque ad vesperam cum suis unus quisque loquebatur, & dicebat: Vidistis illum, & illum? quanta in ipso sit gratia? quantum silentium, quam moderatus incessus? Si infirmum vidissent, consolabantur: si in Dei amore ferventem cohortabantur ad studium. Et quia nocte extra orationes publicas in suo cubili unus quisque vigilabat, circuibant cellulas singulorum, & aure apposta, quid facerent diligenter explorabant, quem tardiolem deprehendissent, non increpabant, sed dissimulato,

quod nossent, eum sæpius visitabant, & prius incipientes provocabant magis orare quam cogeant. Opus diei statutum, quod Decano redditum ferrebatur œconomo, qui & ipse per singulos menses Patri omnium cum tremore reddebat rationem, a quo etiam cibi cum facti fuissent, prægustabantur, & quia non licebat dicere cuicumque: tunicam & sagum, textaque juncis strata non habeo, ille ita universo moderabatur, ut nemo quid postularet, nemo non haberet. Si quis vero cepisset ægrotare, transferebatur ad exedram latiore, & tanto senum ministerio confovebatur, ut ne delicias Urbium, nec Matris quævisset affectum. Dominicis diebus orationi tantum, & lectionibus vacabant, quod quidem, & omni tempore, completis opusculis, faciebant, quotidie aliquid de scripturis disceptabatur. Jejunium totius anni æquale erat, excepta Quadragesima, in qua sola concedebatur ditricius vivere: a Paschate ad Pentecostem cœnæ mutabantur in prandia, quo & Ecclesiasticæ traditioni satis fieret, & ventrem cibo non onerarent duplicato.

§ III. Et hæc est genuina imago vitæ Monasticæ Cœnobiticæ, qua quid æstimabilius? quid pretiosius? vere si homo dederit omnem domus suæ substantiam pro ea acquirenda quasi nihil despiciet.

C A P U T VII.

§ I.

Primis temporibus non solum Eremitæ, sed etiam Cœnobitæ sua diversoria habebant in eremis, agris, hortis

tis vallibus, ac montibus. Primique Monachi secreta loca amaverunt, atque omnem populi tumultum averſati ſunt. „ Villas, & domos devita, ut laqueos ſatanæ: ait ſan- „ ctus Baſilius, epiſtola ad Chilonem. Et non te delectent „ turbæ, non villæ, aut oppida, ſed Eremus. Sanctus „ Antonius a turbis uſque adeo abhorruit, ut relictæ exte- „ riori ſolitudine ad quam ob ejus virtutes populus un- „ dique confluebat, ſeceſſerit in interiorem. Sanctus Atha- S. Athan. „ naſius in vita ſancti Antonii: hoc uſus exemplo: ſicuti in vit. S. „ piſces ab aqua extracti mōx in arenti terra moriuntur, Anton. 53. „ ſic & Monachos cum ſecularibus ſe retardantes humanis „ confabulationibus confeſtim reſolvi. Ob id ergo, inquit, „ convenit, ut quemadmodum piſces ad mare, ita nos ad „ montem interioris Eremi feſtinemus, ne tardantibus no- „ bis aliqua propoſiti ſuccedat oblivio.”

§ II. Sanctus Baſilius quietis gratia, & contemplatio- nis ſcripturarum commodiſſimum locum ſibi in ponto elegerat, a tumultibus Urbanis ſe motum, cauſam indicans, quod vita urbica multorum malorum cauſa ſit. Reliqui, inquit, Epift. 1. urbis commorationes, ut innumerabilium malorum cauſas, abſceſſi in Pontum vitæ inſtitutum quærens; plurimum Epift. 19. affert adjumentum ſolitudo, quæ vitioſos animi noſtri mo- Nro 1. tus conſopit, ac rationi otium dat eos ex animo penitus Epift. 1. exſcindendi. Nro 2.

§ III. Habitatio etiam vicis vicina ſæpe perfectis quoque nocuit Monachis ex frequentiori hominum converſatione occaſionem tentationis præbens diabolo. Suavis proinde Eremus lugentibus, & ſolitudo. Exclamat ſanctus

Gregorius Nisens : Homil. in Baptismum Christi; Monachorum est proprium lagere; quid itaque amabit magis quam solitudinem? & quidem eam, quæ juxta sanctum Basilium nec viatorem admittit, per quem exercitationis
 Epist. 1. ejus studium interrumpi queat. Primum semper princi-
 circa fin. pium Monachorum fuit latere. Arsenio cœlitus dictum est: Fuge, tace, quiesce. Neque nobis in vicis, ac Castellis
 Paræn. 14. conversari expedit. Fratres! ait sanctus Ephraim: „ Si
 „ autem te ad oppidum, aut Castellum traxerit necessitas,
 „ ne cum foeminis colloquaris: Nam sicuti quis hamum
 „ deglutit, ita tua abripietur anima. Qui vitas Patrum
 „ legerit, facile deprehendet, quam multi boni Monachi
 „ hoc hamo sint inescati, & capti. Nota sunt scandala
 „ mundi, qui tangit picem, inquinabitur ab ea. Mane
 Eccles. 13. „ igitur ait Ephraim in solitudine: ne & tu ad mundum
 „ conversus, ea, quæ retro sunt, respicias, neque in Civi-
 „ tatibus, & Castellis, vicisque converferis; neque cum
 „ mundanis demoreris, ne vias eorum addiscas, recedatque
 „ anima tua a Deo tuo, vero animarum nostrarum sponso,
 „ non enim & Angelus esse potest, & homo; sanctus
 „ Ephraim de Monacho, & turture.”

§ IV. Quid ergo causæ fuit? quod Cœnobitæ relicta solitudine, & Eremo tandem in Urbes, & Vicos commigraverint, locaque publica inhabitare cœperint? Certum est eos temere id haud fecisse. Et quidem cum primis salus animarum, ac Ecclesiæ necessitas poscebat, eorum succursum, ac opem in afflictissimo oppressione statu constitutæ, Arius, Eunomius, Macedonius, aliique Hæresiarchæ præ-

præcipuam huic rei occasionem dederunt, quibus nisi Monachi occurrissent, quam misere dilaniata fuisset Ecclesia!

§ V. Primus sanctus Basilius Cœnobia in Urbibus excogitavit, ritum illum antiquum Monachorum, atque agrestem ad ordinem quemdam formulamque religioni propiorem reduxit. Ait sanctus Gregorius Nazianzenus: in oratione de sancto Basilio. Hic proinde ex Eremito in Urbes Monachos tamquam coadjutores secum attraxerat, & utrumque vitæ genus, id est: vitam activam, seu Cœnobicam, & vitam contemplativam, seu Anachoreticam conjungere conatus est. Quamobrem Monachorum Cœnobia haud procul ab iis, qui in hominum societate, vivunt, ædificare jussit.

§ VI. Exemplum sancti Basilii alii secuti Præfules, maxime qui de Monachismo assumpti ad Ecclesias regendas, Urbes Cœnobiis paulatim repleverunt incredibili Ecclesiæ commodo. Non sola necessitas Ecclesiæ Monasteria fundavit in Urbibus, verum aliæ insuper causæ: crudelitas Barbarorum coegit Monachos ex Eremitis ad Urbes confugere, qui ingentem sæpe eorum stragem per Orientem ediderunt. Sanctus Basilius etiam propter atrocitatem hyemis per Urbes, & vicos Galatiæ & Cappadotiæ aliarumque finitimarum Provinciarum eosdem disposuit. Victus quoque necessitas, ac devotio fidelium causam dedit, in vicis & Urbibus Cœnobia ædificandi, item defectus solitudinum & Eremorum in nonnulli Provinciis.

§ VII. Observandum : Græci Monasticis habitaculis varia Nomina dederunt: Primo vocant Cœnobium, nomen hoc ab ipso etymo communis vitæ desumptum propter vitam communem, quam ducebant. Cœnobitæ, ait Cas-
 Calsian. sianus: „ Coellæ ac diverforia ipsorum Cœnobia appellata
 Col. 18. „ sunt. Secundo, dicunt, & Monasteria a Monachorum
 Cap. 5. „ inhabitatione, Monachus, & Monasterium a Græco
 „ vocabulo Monos originem habet. Cœnobium, & Mona-
 „ sterium inter se differunt; Cœnobium enim est, ubi co-
 „ habitantium plurium degit unita communio. Monaste-
 „ rium vero nominari potest etiam unius Monachi Cœlla,
 S. Basil. „ aut duorum. Tertio sanctus Basilus in Asceticis, Cœno-
 in Ascet. „ bia vocat Mandras, quod ovile significat; differentia
 Cap. 33. „ tamen inter Mandram, & Cœnobium est, quia Mandra
 „ sicut Ovile, est Monasterium circumseptum. Hinc quia
 „ paulatim Cœnobia varias ob causas circumsepiri sole-
 „ bant, Abbates communiter Archimandritæ nominati sunt.
 „ Quarto: Lauræ etiam Cœnobia dicuntur. Inter Monaste-
 „ rium, & Lauram discrimen est, quia in Monasteriis vi-
 „ vebant, sub uno tecto, & Pastore, qui vero Lauras in-
 „ colebant, reguntur quidem ab uno Abbate, sed in sejun-
 „ ctis tectis tamquam in tabernaculis. Ita sancti Sabbæ
 „ Laura Coellas habebat 150. quæ pulchro ordine in soli-
 „ tudine juxta torrentem constructæ erant; verum usus
 „ Laurarum in Urbibus non habet locum.

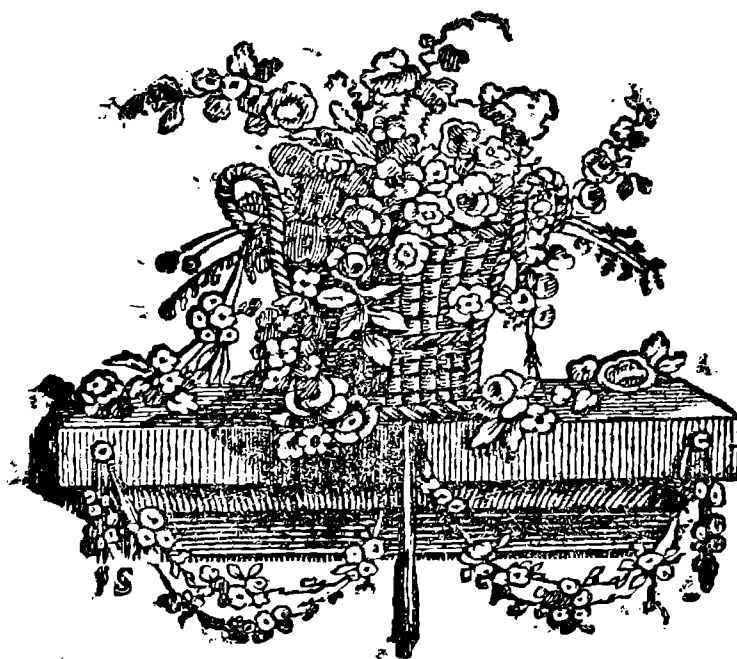
CAPUT VIII.

De Aedificatione Monasteriorum.

§ I.

In constructione Monasteriorum vitandus est omnis splendor, & limes paupertatis servandus. Antiqua Monasteria testantur, quam nihil solliciti fuerint, majores nostri desplendore habitationum suarum. Si aëris injuriæ excluderentur, id porro satis erat. Patres nostri studuerunt potius dilatare corda, quam habitacula, memores antiqui testamenti prædecessores suos habitasse in speluncis & cavernis terræ. Hinc multi ex Monachis in solis petris, & cavernis habitarunt, & tam arcte se incluserunt, ut neque radius solis ad ipsos unquam penetraverit. Talis fuit sanctus Macarius Alexandrinus in diversis Eremitis partibus tres cellulas absque fenestris habens, unam tam angustam, ut pedes non valeret extendere, & tamen in his tenebris sedens solitus fuerat jejunium quadragesimale absolvere. Quot sancti cum adhuc in vivis essent inter mortuos habitaverunt in sepulchris. Proinde quam longe abfuit omnis Magnificentia ab habitaculis antiquorum Monachorum? Si quid superflui habebant, distribuebant in egenos, non vero impendebant in ædificia, vel non necessaria, vel contra Monasticam Professionem ambitiosa. Recte igitur aliquando suis Monachis quidam Prælatus dicebat: simul, atque Monachus ædificatorio operi se

ultro immiscet, dæmonis Imperium subit, a quo ita mente excecatur, ut nequidem ipsos paupertatis excessus animadvertat. Ita Zacharias Bovertius in *Animal. Cupucinar.* de Anno 1549.

I M A G O
V I T A E M O N A S T I C A E
P A R S II.

C A P U T I.

De Novitiatu.

§ I.

Ad vitam Monasticam cuivis aditus patet: licitum enim est; ait sexta Synodus generalis. Licitum est, Christiano, in quocunque delicto comprehendatur, Asceticam arripere vitam, depositisque mundi tentationibus, Monasterium ingredi, & juxta formam Monasticam tonderi; Salvator enim dicit, eum qui venit ad me non ejiciam foras, Monasteria proinde poenitentibus peccatoribus ita patere debent, ut confessionalia cujusvis generis, & conditionis hominibus fidelibus, quopiam impedimento non ligatis, sint illi nobiles vel ignobiles, sive senes, sive juvenes. Sanctus Ephraim sæpius docens, ait, recipiendos esse senes. Et sanctus Antonius suscepit Paulum simplicem sexagenarium; sicut & sanctus Pachomius Macarium Virum propectæ ætatis.

Synod.

gen. Can.

42.

Fol. 288.

316. 770.

§ II. De pueris ~~com~~porta res est, duo senes suos fi-

Pellag. lios vix ablactatos secum detulerunt, ut Pellagius refert.
 Libro 5. Item sanctus Pachomius ait, in suo Monasterio fuisse par-
 Nro. 21, 22. vulos tantæ simplicitatis, ut nec dextram, nec sinistram

Vita S. noverint discernere. Sanctus Benedictus quoque jubet re-
 Pachomi cipi pueros. Et multi secundum sanctum Ephraim rece-
 Cap. 33. pti sunt. Quippe bonum est Viro si portaverit jugum ab

In reg. Cap. 59. & 70. Adolescentia sua. Quin sanctus Chrysostomus docet magis

Adhort. 3. idoneos esse ad Monasticen in ætate minori pueros rudes,
 Thren. 3

S. Chry. quam si prius literati forent, quia plantæ impuberes,
 Lib. 3. ad nullo negotio, quo placet diriguntur.
 ver. vitup.

vitæ Mo- § III. Denique sanctus Basilius pueros ad vitam Mo-
 nasticæ. nasticam recipiendos esse constituit pupillos quidem no-

stra sponte, oblatos vero a parentibus coram testibus per
 Magistros Novitiorum instituendos. Interim ad sensum
 regulæ 15. fusioris, non statim senioribus fratribus sunt
 incorporandi, neque cum illis conversari debent, nisi
 tempore laborum, ne senium ipsis fiat despectabile, in
 divinis tamen officiis, & orationibus simul sint: Nam &
 pueris ex fervore perfectorum ad compunctionem non
 leve auxilium accedit. Habeant alias ædes, diætam,
 somnum. Disciplinam seorsim excrescant, sub viro pro-
 vectæ ætatis, & multæ experientæ, & qui testimonium
 lenitatis habeat, ut paternâ misericordiâ delinquentes cor-
 ripiat, ac certis modis castiget: in doctrina instruat, in
 historiis & proverbiis divinæ scripturæ, non in fabulis
 aut nugis — — — & cum ad id ætatis venerint, qua
 mortaliter peccare possunt, ad professionem Virginitatis
 admit-

admittantur. — — — Si qui vero professionem emittere nolunt, coram testibus emittantur — — — edita professione fraternitati incorporentur, cum illis communem diætam, & victum habituri.

§ IV. Communiter sancti Patres liberiores cum pueris conversationem prohibent ob vitium, quod Græci Pæderastiam nominant, etiam Monachis infestum. Multi eo ceciderunt, Horrendum dictu, quid frater quidam cum certo Adolescentulo fecerit sub oculis sancti Macarii referente Joanne Subdiacono. Non immerito igitur hortatur Monachum sanctus Ephraim, ut se custodiat, si contingat loqui cum formosis Adolescentulis. Sanctus Doctrotheus jubet amicitiam, & colloquia Adolescentulorum fugere, ut amicitiam Diaboli.

Joann.
Subdiac.
Lib. 4. Nro
34. de vit.
spirituali.

Doctrina
20.

§ V. Sanctus vero Basilius de renuntiatione sæculi, fuge, ait, conversationem juvenum, & aufuge ab ipsis, veluti a flamma: multos enim per ipsos incensos hostis æterno igni tradidit, & in horrendum quinque Civitatum barathrum spiritualis dilectionis specie ipsos immerfit, & eos, qui in pelago ab omni vento, ac tempestate servati sunt, intra portum submerfit. Procul ab ipsis sede. In reclamatione ad somnum indumenta tua ne sint vicina ipsius. Cum tecum loquitur, deorsum nutans, responde ipsi, ne forte per intuitum in faciem concupiscentiæ semen ab hoste suscipias, & manipulos corruptionis, aut interitus colligas, ubi non est, qui videt opera vestra, nullo loco, aut prætextu inveniaris cum illo; nihil enim magis necessarium est animæ pro qua, Christus mortuus est.

§ VI. Conjuges ad Religionem suscipiendi non sunt consummato Matrimonio, nisi de mutuo libero consensu, & nisi uterque simul ingrediatur religionem, aut alteruter in sæculo manere volens, emmittat votum servandæ perpetuæ continentiæ in ætate jam senili constitutus. Servi absque Dominorum suorum consensu ad Monasticam vitam recipi nequeunt.

C A P U T II.

De susceptione Novitiorum.

§ I.

Monasterium ingredi non est leve negotium, Bellum militum breve, ait sanctus Ephraim sermone ad pietatem exercendam: sed Monachi pugna quousque migrat ad Dominum, durat. Bellum hoc tam diuturnum, ut eo melius cognosci valeat, neque excusationis locum haberet ignorantia, quidam Patres censuerunt valde juvenes non esse suscipiendos.

Canone
40. § II. In Canonibus ad sextam Synodum generalem dicitur. Quoniam Deo adhærere per secessum e vitæ strepitu bonum est, oportet nos eos, qui vitam Monasticam amplecti cupiunt, non sine delectu præter tempus admittere, sed servare a Patribus ad hoc datum tempus, nempe ut professionem religiosæ vitæ admittamus illam, quæ sit facta scienter, ac cum judicio post rationis com-
pie-

plementum. Itaque jugum subiturus Monasticum minor decenni non esto, ita tamen, ut & sic in arbitrio Antistitis situm sit, an non sit conducibilius terminum hunc ad Monasticen prorogare. Etsi enim magnus Basilius in suis sacris Canonibus eam, quæ se sua sponte Deo offert, & Virginitatem complectitur, si septimum, decimum annum compleverit, in virginum Ordinem referendam esse statuit, verum tamen nos secuti exemplum de viduis, & diaconissis in prædictum tempus eos, qui Monasticen non satisfactionabiliter apprehenderunt, conclusimus.

In Oxonienti Concilio A. D. 1222. celebr. in Anglia statutum est, ut extra evidentem necessitatem Monachus non reciperetur minor decem, & octo annis ubi plenum rerum agendarum iudicium est, id ipsum prius statuit Gregorius Magnus Anno sui Pontificatus secundo.

Vit. S.
Gregorii
Tom. II.
p. 2. Con-
cil.

§ III. Verum quacunque ætate quis ad Religionem accesserit nullus, tamen unquam ad Professionem admittebatur, quin prius fuisset certo modo ac tempore probatus. Tempus apud plures in arbitrio erat, Paulus simplex intra paucos dies absolvit Novitiatum suum, „Palladius vita Pauli Leont.” Danieli Stylitæ duodenni puero non nisi regula perlecta est. In Concilio Triburienſi An. 895. celebrato. Præscribitur annus, & dies, & Concilium quoque Tridentinum annum decrevit unum, & observatur. Sanctus Pachomius ante triennium neminem admisit ad Professionem Monasticam.

Metaph.
vita
Daniel. in
Concil.
Trib. A.D.
895. celeb.
Cap. 24.

§ IV. Ante initium Novitiatus debebant olim mirabilem subire probationem, vitam Monasticam amplexuri.

Sesse. 25.
Cap. 15. re-
form.

Tabenneolitæ nullum recipiebant ad Monasterium, qui non prius decem dies, aut plures pro foribus excubans omnium pedibus advolutus ingressum petiisset, ut sic humilitas, patientia, & constantia futuri militis Christi exploraretur.

Cassian. Lib. 4. Inst. Cap. 3. Quem ritum, e syri observabant, ut beatus Ephraim scribit sermone ad pietatem exercendam. Frater, inquit, si ad certamen ingrederis sobrium ac vigilantem te præbe. Ergo quicumque cupit esse Monachus ad fortiter sustinendum se promptum exhibeat, ne ingressus dicat, ignorasse se, quod ista sibi eventura essent. Ecce præscivisti ista frater, ut & tu cogitationem tuam componas, sciens quod in hoc manifestabitur tua probatio. Intellige, quod dicitur Frater, ne hodie proforibus consistens interrogatusque dicas, omnia suffero, cras autem in verbis, & operibus detrectes. Angeli enim Dei adsunt, audiuntque de labiis tuis procedentia. Hunc ipsum morem pro Monasterio expectandi sanctus Benedictus transtulit in Occidentem. Per quatuor, inquit, aut quinque dies foris maneat pullans, & injurias patienter toleret. Postea sit per paucos dies in cella hospitum, inde ducatur ad cellam Novitiorum, ubi comedat, dormiatque &c. Detur ei Magister. Post duos menses legatur ei regula, & iterum post sex menses, & denuo post quatuor, sicque anno absoluto suscipiatur.

Regul. Cap. 58.

§ V. Ubi non fuit consuetudo pro foribus standi, aliter postulantium probatur propositum, novimus, ait Cassianus, quemdam fratrem secundum sæculi hujus ordinem summæ familiæ, nam Patre Comite, & ditissimo oriundus erat, qui relictis Parentibus cum ad Monasterium per-

Cassian. Lib. 4. Inst. Cap. 29.

volasset, ad comprobandam ejus humilitatem statim ei a Seniore præceptum est, ut decem sportas grandes, quam necesse non erat tunc vendere, cervicibus suis impositas, distrahendas per plateas circumferret, adjecta conditione, quo diutius in hoc officio ipse detineretur, ut si forte unus eas emere pariter voluisset, non cederet, sed singillatim eas quærentibus venderet. Quod ille tota devotione complevit, & omni verecundia pro Christi desiderio calcata sportas humeris suis imponens, & per plateas portans, statuto pretio distraxit, & pecuniam ad Monasterium reportavit, probata ergo ejus humilitate susceptus est.

§ VI. Cum quidam frater suscipi se rogaret in congregationem referente sulphitio. Abbas multa cœpit ei proponere; graves esse illius disciplinæ labores, sua vero dura imperia, quæ nullius facile posset implere patientia, aliud potius Monasterium, ubi facilioribus legibus viveretur expeteret: & non tentaret aggredi, quod non posset adimplere. Ille vero his terroribus nihil permoveri, sed magis omnem obedientiam ita polliceri cœpit, ut si eum Abbas in ignem ire præciperet, non recusaret intrare. Quam illius professionem, ubi Abbas accepit, non cunctatus probare, jubet eum in clibanum, qui coquendis panis parabatur intrare. At ille non distulit parere præcepto; sed statim medias flammæ nihil cunctatus ingressus est. Quæ mox tam audaci fide victæ, veluti illis quondam Hæbreis pueris, cesserunt, & confestim fugit incendium. Ater virgam aridam per triennium jussus est

Sulpi.
Dialog.
Cap. 12.

rigare donec tandem virga hæc effloruit. Alter, peccata grandia sua publicæ jussus enarravit.

§ VII. Quantum tentata est, a sancto Antonio patientia, & obedientia Pauli simplicis? Sexagenarius senex ad illum Magnum venerat, ut Monachus fieret, per tri-
 duum impransus, & incœnatus expectavit sententiam, &
 responsum. Antonius tandem hoc stabili proposito expug-
 gnatus, poteris, inquit, esse salvus, si habeas obedientiam,
 Pallad. & quod a me audieris, facies. Faciam, ait, Senecio,
 Vit. Pauli quæcunque jusseris. Falemque vitæ asperæ agendæ ra-
 Ruff. in Lib. tionem suscepit illis diebus Antonius, qualem quando
 1. vit. P. P. erat in principio juventutis; cujus immitatorem in cun-
 ctis habuit suum simplicem Tyronnem. Post hæc visa
 ejus mente adversis nihil moveri, cœpit tentare eum circa
 obedientiam præcipiens ei multa contraria: Jubet haurire
 ex puteo aquam, & in terram toto die effundere; con-
 textas sportellas resolvere, & retexere, vestimentum di-
 suere, & refuere, & iterum disolvere: Urnam melis fran-
 gere, & mel effundere, effusumque Concha colligere,
 ne sordes simul colligerentur, quod erat difficillimum. Quid
 multa? in pluribus hujusmodi senex, senem probaverat,
 ut in nullo prorsus eorum, quæ etiam contra rationem
 videbantur, disceret contradicere. Sed quo fructu? ob
 simplicem hanc obedientiam accepit Paulus potestatem a
 Deo in dæmones, quanta non est data Antonio.

§ VIII. Priusquam ingrediatur quis in Monasterium,
 probet se ipsum per rigorem vitæ, ne inopinatis semet
 immittens certaminibus, deinde impotens existat ad resi-

stendum ingruentibus experimentis, redeatque ad vitam
 sæcularem cum animæ condemnatione, multis scandalum
 præbens, monet sanctus Basilius. In ingressu proinde, & pro- S. Basil.
Ser. de
abdi. rer.
 fessione Philosophiæ cogita quid tibi proposueris, ait san-
 ctus Gregorius Nazianzenus. Ditescere, læto animo esse? in S. Grego-
rius Na-
zianzenus.
Epist. 201.
 hac vita florere? & quiete frui? aut ex adverso, adversitati-
 bus premi? affligi? vexari? omnibus contemptum esse?
 sufferre spe futurorum cuncta? Hæc, non illa expectaba-
 mus, non ignore? non ergo solvemus pactum? Ingressu-
 rus itaque Monasterium quivis cum Abbate Nestero ha-
 beat intentionem: quando intravi, inquit, initio in con-
 gregationem, dixi animo meo, Tu & Asinus unum estote,
 sicut enim Asinus vapulat, & non loquitur, injuriam pa-
 titur, & non respondet, sic & tu: quemadmodum enim
 Psalmo legitur: ut jumentum factus sum apud te, & ego Psal. 72.
Pellag.
Libro 15.
Nro 30.
 semper tecum.

§ IX. Post sufficientem probam, qui in suo propo-
 sito constantes inventi erant, olim Magistro tradebantur,
 ut eos per certum tempus in rebus Monasticis instrueret,
 quod fiebat in separata habitatione, ut professi cum No-
 vitiis non commiscerentur. Hactenus, inquit, sanctus
 Ephraim in exteriori versatus es tholo, nunc vero in inte-
 riorem tholum, ac domum introisti. Pachomiani novitii
 integrum triennium extra addita in cælla novitiorum per-
 severare debeant, sub duris laboribus, & exercitiis, ac tum
 primum introducebantur in domum professam. Quippe
 multæ rationes suadent, ut novitii separatim instruantur,
 & habitent.

CAPUT III.

De singulari Novitiorum instructione.

§ I.

Novitio ante omnia Magister est necessarius, nihil est enim miserabilius, nihil expugnabilius his, qui nullos Duces, nullos Authores habent ad vitam Dei, sancti Dorothei sententia est; Ex doctrina vero sancti Basilii. Magistrum hunc oportet esse virum virtutibus ornatum, cujus universæ totius ipsius vitæ actiones, testimonio sint charitatem in eo erga Deum inesse, divinarum litterarum peritum, virum integrum, tranquillum, ab avaritia abhorrentem, oserem negotiorum mundanorum, quietum, Dei, pauperumque amatorem, non iracundum, immemorem injuriarum, ædificationi proximorum aptum, vana gloria non elatum, tumentis superbia non inflatum, adulationis inimicum, constantem; quippe bonorum Magistrorum bona doctrina est, quemadmodum prorsus malorum mala.

§ II. Prima Doctrina Novitio, ut docet sanctus Hieronymus. Tradi debet: facere, quod non vis: comedere, quod juberis: vestiri, quod acceperis, operis tui pensum perficias: subjiciaris, cui non vis. Lassus ad stratum venias, ambulansque dormites, & necdum expleto somno surgere compellaris. Dicas Psalmum in ordine tuo, in quo non dulcedo vocis, sed mentis affectus quæritur, ser-

fervias fratribus; hospitum laves pedes; passus injuriam
taceas, Monasterii Præpositum timeas ut Dominum, dili-
gas ut Parentem, credas tibi salutare, quidquid ille præ-
ceperit, nec de majorum sententia judices.

§ III. Pleraque hæc innituntur fundamento obedientiæ,
quæ præcipua semper, & prima virtus est habita apud Re-
ligiosos, neque aliter suscipiebatur quis adveniens ad Mo-
nasterium, quam qui tentatus prius fuerit, & probatus nul-
lum unquam recusaturus etiam si arduum, & difficile,
intolerabileque Abbatis Imperium. Senioris, ait Cassia-
nus: Hæc erit sollicitudo, & eruditio principalis perquam <sup>Cassian.
Lib 4. Inst.
Cap. 8.</sup> junior introductus ascendere consequenter, etiam culmina
perfectionis summa prævaleat, ut doceat eum primitus
suas vincere voluntates; quem studiose in his, ac diligen-
ter exercens hæc illi semper imperare de industria pro-
curabit, quæ senserit animo ejus esse contraria.

§ IV. Quomodo Magistri per obedientiam probare
novitios, & quomodo novitii Magistris obsequi debeant,
utilissimum nobis Joannes Climacus hujus rei exemplum <sup>Joann.
Climacus
Gradu 4.</sup> exhibet. Isidorus vir, quidam apud Alexandriam prima-
rius relicto sæculo venerat ad Monasterium recipi postu-
lans. Aspectus ipse indicabat virum esse asperum, intra-
ctabilem, superbum, ac sæculi dignitate tumentem. Hæc
vitia Abbas correcturus, ait ad ipsum: si revera tollere
jugum Christi decrevisti, præomnibus impero, ut te labo-
ribus obedientiæ exerceas, cui ille respondit: sicut fabro
ferrum subjectum est, sic & ego sanctissime me ipsum
obedientiæ expono. Quo ille audito responso: Volo, inquit,

frater, ut ingredientium, & egredientium provolutus genibus, dicas: Ora pro me Pater, quoniam peccator sum, sic autem ille obedivit, sicut Angelus Domino. Itaque cum septem annis illic peregisset, atque ad profundissimam humilitatem, compunctionemque pervenisset, voluit Pater post tantam viri tolerantiam hunc fratribus connumerare. Arduus iste, ac per septennium productus Novitiatus fuit; sed commensuratus subjecto: omnes condamnati circa obedientiam exercebantur, sed aliter simplices, ac modesti, aliter superbi, & contumaces. Novit discretus modos frangendi proprias voluntates suorum. Olim in obedientia adeo accurati erant, ut juvenes nec ad requisita naturæ pro arbitrio irent. Dato signo certatim excubilibus prorumpabant ita expedite, ut is, qui opus scriptoris exercebat, quam repertus fuisset inchoasse litteram, finire non auderet; omnia enim obedientiæ posthabenda censebant.

§ V. Nec minor cura adhibebatur religiosæ paupertatis: summa namque diligentia, perquirebatur, ne novitio Christi militi de pristinis facultatibus inhæreret, vel unius nummi cogitatio. Sciebant enim sub Monasterii disciplina diuturnum esse non posse, sed, ne humilitatis quidem, aut obedientiæ apprehensurum esse virtutem, nec illa Cœnobii paupertate, ac districtione contentum fore eum, in cujus conscientia pecuniæ quantulumcunque latitaverit. Cassianus ait: Hinc ne ipsum quidem, quo operti erant, indumentum habere permittebantur, sed investiarium reponebatur post acceptum habitum Monasticum.

Cassian.
Cap. 3.

§ VI. Jubebantur etiam Noviti suas cogitationes Moderatoribus revelare. Humilitatis, ait Cassianus, hæc erat prima probatio, si universa non solum, quæ agenda sunt, sed etiam, quæ cogitantur, seniorum reserventur examini, ut nihil quis suo judicio credens, illorum per omnia definitionibus aquiescat, & quid bonum, vel malum debeat judicare, eorum traditione cognoscat; quæ instructio non solum per veram discretionis viam juvenem recto tramite docebit incedere; verum etiam cunctis fraudibus, & inimici insidiis servabit illæsum: nullatenus etenim decipi poterit quisque, si non suo sed Majorum vivit exemplo, nec valebit ignorationi ejus callidus hostis illudere, qui universas cogitationes in corde nascentes perniciose verecundia nescit obtegere, sed eas maturo examine seniorum vel reprobat, vel admittit.

§ VII. In nullo sic gaudet inimicus, quomodo in illo, qui non vult suas cogitationes manifestare, nec sic extædiat aliquid Dæmonem, quomodo si revelentur stimulationes ejus, maxime fornicationis. (Communiter loquuntur Patres: Ruffinus vita P. P.) Bene proinde sanctus Antonius, si fieri potest, inquit, etiam quo passus ambulavit Monachus, vel quot callices aquæ in cælla bibit, senioribus declaret, ne in ipsis deviet. Sanctus Benedictus jubet cogitationes malas actutum Patri spirituali patefacere. — Novit enim prudens legislator cogitationes malignas, illico, ut patefactæ fuerunt marcescere; attendendum insuper in Novitiis est juxta informationem sancti Basilii, utrum defectus rotunde fateantur, & non ita

Ruffin.
Lib. 2. Nro
177.

Pellag.
Lib. 5. 12.
13. lib. vit.
P. P. Cap.
11.

Ruff. S.
Num. 176.
Regula.
Cap 4.

S. Basil.
Reg. fusio-
ri 10.

facile

facile ad quodvis objectum erubescant, maxime si de vida splendida venissent, tales instruuntur diligenter, ut studeant despiciere strata molliora, vestimenta, & calceamenta nobiliora, varietatem ciborum, mensam delicatiorum aliaque his similia. Omnia hæc, inquit, si vel habenas, vel procures malum ferent eventum, & nisi velociter insidias Diaboli agnoscas, brevi te ad sæculum retraherent: Novitius hoc in corde suo ponat, se omnium hominum esse despicabiliorem, & sceleratiorem, profugum, item, atque hospitem: ac peregrinum, & tantum ex misericordia susceptum a Fratribus suis senioribus.

S. Basil.
De abdi-
catione
rer.

Studeat omnium esse in cunctis ultimus, ac omnium fervus, (De abdicatione rerum).

§ VIII. Scribere, psalere, ac etiam discere eam partem scripturæ, quæ esset necessaria ad perficiendam pietatem Novitii tenentur. Regula brevior S. Basilii 95.

S. Chrys.
Lib. 2. ad-
vers. vitup.
vitæ Mon.
Cap. 3.

§ IX. Ad labores etiam durissimos olim stringebantur Novitii; (sanctus Chrysostomus) & tamen, inquit, Chrysostomus, ita constantes erant in arrepto proposito, ut maluissent contra ferrum, ignem; bestias, & alia quæcunque persistere, quam ad priorem vitam, divitias, mundique delicias remeare.

C A P U T IV.

De Obligatione Novitii respectu bonorum suorum.

§ I.

Dimittenda omnia bona temporalia Novitio ante professionem esse, clare docet scriptura sacra: Si vis, ait, perfectus esse, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & veni sequere me. Quod & factum est ab Apostolis, quorum omnium nomine sanctus Petrus dixit. Ecce nos reliquimus omnia. Id etiam factum est ab omnibus spiritalibus testante sancto Augustino, id fecit juvenis ille, qui renuntians mundo cum pateretur infidias a Dæmone propter suas divitias, etiam vestibus abjectis nudus cucurrit ad Monasterium. Serapion cum præter Evangelii codicem nihil reservasset, & hoc quoque vendito precium distribuit esurientibus dignam memoratu promens sententiam: etiam librum, inquit, vendidi, qui mihi jugiter obtrudebat, vende, quæ possides, & da pauperibus. Sæculo proinde renuntiaturis cuncta ad novissimum quadrantem remittenda sunt: Hinc gravissime peccat, qui sibi quidpiam cum Anania reservat, atque occultat. Et ideo quicumque renuntiant sæculo, & volunt adhuc habere pecunias a dæmonibus lacerantur, ait sanctus Antonius. Hinc amplius placuit Patribus vita Cœnobitica quam Anachoretica, aut ea, quam quidam in suis ædibus ducebant. Quia sine peculio hi esse vix poterant, maxime cum laborare manibus nollent, aut nequirent.

Math. 19.

August.
enar. Psal.
43.

Ruff. 12.
Vit. P. P.
Nro 67.

S. Anton.
Ruff. Lib. 2.
vit. P. P.
Nro 68.

§ II. Evangelium vult, ut qui perfectus esse desiderat, omnia relinquat, ita fecit sanctus Augustinus, Paulinus, & principio omnis Ecclesia Sanctorum, qui facultatibus venditis pretium deponebant ad pedes Apostolorum, ut pro arbitrio dividerent pauperibus. Nonnullos legere est, id propriis manibus executos fuisse, ut a sancto Paulino docemur Epistola ad Alentium: „ Erant tamen, qui non „ ab initio conversionis suæ, sed successive distribuerant sua „ bona. Quam plurimi de suis Patrimoniis Cœnobia extruxerunt, vel alia loca pia. Multi se simul, ac sua Monasteriis a se erectis consecrarunt. Non pauci se suaque tradiderunt alienis Monasteriis. Alii semet ipsos uni, sua Monasteria alteri obtulerunt. Aliqui etiam suis cognatis præsertim pauperibus idque ante professionem, ut jam prius dictum est.”

§ III. Accipere quidpiam pro Monasteriis ab ingredientibus Novitiis, multis de causis haud esse consultum censuerunt sancti Patres. Hoc in negotio præcæteris audiendus sanctus Basilius: Si mea, inquit, sententia exquiratur, existimo offendicula a multis magis remotum iri, & ad fidei ædificationem fore utilius, si ejusmodi repudiantur munera. Nam si accipiantur primum quidem contingit probris plerumque affici communitatem, deinde ex ea re illud incommodum nascitur, quod propinguo etiam eorum, qui quidpiam attulerunt, elationis detur occasio. Ad hæc confunditur is, qui nihil secum attulit, & ejusmodi pleraque. Quare operæ precium est, hujusmodi

tum est: ne ante professionem excepto victu, & vestitu Novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocunque prætextu, a Parentibus, vel propinguis, aut curatoribus ejus Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quod totam vel majorem partem substantiæ suæ Monasterium possideat, nec facile si discesserit, id recuperare possit, quin potius præcepit sancta Synodus sub Anathematis poena dantibus, & recipientibus ne hoc ullo modo fiat, & ut abeuntibus ante professionem restituantur, quæ sua sunt.

Sess. 25.
De regul.
Cap. 16.

§ IV. Acceptare, aut dare aliquid pro ingressu ad vitam Monasticam Simonia est, & nisi simoniaca labes in re sæpe observata fuisset, tot avocatoria mandata non existerent; nullus pro munere accipiatur in Monasterium, inquit, Concilium Aquisgranense A. D. 817. Londoniense II. ait; exactiones certe pecuniarum pro recipiendis Monachis non exigantur. A. D. 1127.

C A P U T V.

De Monasticæ Professionis ritibus.

§ I.

Patres Veteres tam Græci quam Latini passim loquuntur de Professione Monastica. Sanctus Basilus ad virginem lapsam, ait: Memento Professionis tuæ, quam

Deo professa es, testes & homines, & Angelos habes. Sanctus Ephraim in professione, Angeli Dei adstant, ait, audiuntque de labiis tuis procedentia verba, vota, & iuramenta: fermone ad pietatem exercendam. Idem: Id noveris, frater, quod Angeli in hoc momento voces tuas, & pacta tua, abrenuntiationemque tuam describant, & in coelis usque ad adhorribilem illum iudicii diem conservent. Non ergo pertimescis? non exhorresceris? in die iudicii proferent Angeli tuum Chirographum, & verba oris tui coram formidabili tribunali. Tunc auditurus es, ex ore tuo te ju-

Serm. de
compunct.

Reg. fusior.

15.

S. Basil.
Epist. 2. ad
Amphi.

S. Ambr.
Libro 3.
Virg.

dicio. Sanctus Basilus vult, ut Novitius ante professionem faciat exercitia spiritualia postulans Dei auxilium ad debite deliberandum de illo negotio, de quo deinceps regredi nefas. Hæc Professio fieri debet manifeste, ex

præscripto sancti Basilii; ut transgressor puniri possit. Sanctus Ambrosius eadem voce: Iy professio; utens, ait, Sororem suam virginitatis professionem fecisse, ad quam plures homines accurisse scribit, quam ad Christum ad Eremum, quando quatuor millia hominum aderant exceptis parvulis, & foeminis. Professio itaque Monastica non est, ut putant aliqui novum commentum.

Con. Late
Part. 27.
Cap. 5.

§ II. Hæc professio facienda est, Præposito. In appendice enim Concilii Lateranensis, sub Alexandro tertio dicitur majori, priori professionem omnes Laici in manu ejus, promittantque se caste obedientes, & in paupertate victuros. Hinc Major prior benedicit novum Christi militem, id est certas preces præscriptasque solemnes Cæremonias peragit super eum.

§ III. Sunt, qui dicunt, benedictionem illam, ac cæremónias in professione peragi solitas, nec esse antiquas, neque necessarias. Sanctus enim Paulus Eremita, ajunt, Monachus fuit, nec tamen ab ullo benedictionem accepit, sicut nec sanctus Antonius, nec alii plures per Ægyptum. Verum est. Nulla exterior cæremónia stricte loquendo constituit Monachum, sed mundi contemptus, & plena Dei dilectio, quod olim nullæ benedictiones, & cæremoniæ ad ineundum Monachismum adhibitæ sint, id non est credibile, Ægyptii Monachi ab Essenis descendunt, qui absoluto Novitiatu, professionem inter terribilia juramenta palam facere debebant. Peracto itaque Novitiatu ait Porphirius: Priusquam novus Dei cultor ad communem mensam admittatur, per professionem debet se Porphir.
Lib. 4. de
Absti. constringere juramentis terribilibus: Essenus se sequentem Regulam servaturum. Et primo se Deum culturum, erga homines fore justum; nulli de industria Nociturum, nec alterius jussu: odio habiturum iniquos: patienter cum justis injuriam portaturum: fidem cunctis servaturum, maxime superioribus: neque enim absque voluntate Dei, quemquam ad Imperium pervenire. Quodsi vero contingat, ut ipse præsit aliis, tunc nullo modo se ab usum potentia ad injurias aliorum, non veste, non cultu ullo subjectos superaturum. Insuper puras se manus a furto, puram mentem ab iniquo servaturum, nihil celaturum sociis, nihil revelaturum extraneis, & si mors impendeat subeunda. Jurant quoque dogmata sua se posteris, ut acceperunt, tradituros; latrocinia fugituros, institutique

sui libros cum nominibus Angelorum pari diligentia conservaturos. Et hæc sunt Elsenorum juramenta, quæ, si quis transgrediatur, ejectus a confortio male perire debebat; & enim illigatus juramenti instituti escis aliorum uti nequibat.

S.Dionys.
Cap. 6. de
Eccles.
Hierarch.

§ IV. Ab his ergo Elsenis Ægyptiaci descenderunt Monachi. Illis ipsis temporibus Monachismus affluebat in Græciam, & Monachi solemner confecrabantur, uti ait sanctus Dionysius Areopagita, propter sacram conversationem, & Institutum Monachorum concessit eis sacra legislatio consumativam gratiam, & quadam eos dignata est consecratio ab invocatione; non tamen Hierarchica, seu Sacramentali, qua inaugurantur Clerici.

Forma hujus consecratiæ institutionis fuit ista: Sacerdos stabat in conspectu altaris divini Monasticam benedictionem psalens: consumandus autem retro ipsum, quo facto Sacerdos primo interrogat eum, utrum abrenunciet omnibus mundi vanitatibus, & a Deo separantibus, non modo conversationibus, verum etiam phantasiis. Deinde perfectissimam ei vitam narrat, testimonium ei perhibens, quia oportet eum perfectius vivere, quam cæteri fideles Laici, qui inter Clerum, & Chathegumenos medi in Ecclesia stant. Hæc omnia promittente Monacho, cruciformi similitudine signans eum Sacerdos, tondet, trinamque divinæ beatitudinis invocans substantiam, & vestem omnem exuens alteram induit, & cum aliis Sacerdotibus, quicunque adsunt salutans eum, socium perficit divinorum Mysteriorum sanctissimæ Eu-

cha-

charitiae communione. Hic mos post sanctum Dionysium in Ecclesia mansit constanter, manebitque, quamvis in nonnullis variatus.

§ V. Sozomenus, de viro, & foemina, sub Constantio Imperatore, loquens, ait eos Virginitatem Deo promississe ex norma Ecclesiastica. Apud Græcos Professio dicitur homologia, sed cur? ab actu publico. Nam homogitas eos dicimus in Ecclesia, qui fidei confessionem palam coram tyrannis ediderunt. Metaphrastes ait Stephanum Abbatem solitas fuisse preces super Joannicum „in vita Joannicii” sacrasque recitasse Orationes, eumque induisse veste Monastica. Sanctus Benedictus hanc professionis pro suis præscribit formulam: Suscipiatur, inquit, in Oratorium promittens stabilitatem, conversionem morum, & obedientiam coram omnibus subscriptura, vel saltem sub signo certo, si alius pro ipso scribat, dicat ter: Suscipe me Domine secundum eloquium &c.

Sanctus Pachomius nullum ad professionem admittit, nisi sub collecta eum fratribus præsentasset. Sanctus Antonius sanctum Paulum simplicem sub hac forma Monachum effecit: In nomine Domini Monachus factus es: Itaque semper interveniebat aliqua benedictio, & sollemnitas, qualiscunque tandem fuerit. Nam omnino necessarium est, ut religiosus in professione se Deo consecret. Hinc oramus ter, suscipe me Domine &c. Donum nos obtulimus Deo, inquit, ad suos sanctus Ephraim.

Sozomen.
lib. 3. Inst.
Cap. 13.

S. Bened.
Reg. Cap.
56.

Reg. S.
Pachomi.
Nro 26.

Pallad.
Vit. S.
Pauli.

S. Ephra.
adhort. 1.
serm. ad
pictat.

CAPUT VI.

De tribus votis Monasticis.

§ I.

Tria vota in se status Monasticus complectitur: Obedientiam, Paupertatem, & Castitatem. Sine his tribus votis status religiosus nullus est. Monachismus enim ad absolutissimam vitæ perfectionem hominem ducere debet, quam consequi non est possibile, nisi prius removeantur obstacula, quæ sunt: Spinæ divitiarum; carnis illecebræ, fallacia, amor, & infirmitas propriæ voluntatis, quæ nihil nisi imperfectum sapiunt. Contraria igitur contrariis curanda sunt, & opponenda est opibus paupertas voluntaria, carnalibus desideriis castitas, & propriæ voluntati sui abnegatio per sanctam obedientiam, sic itur ad Cœlum. Hac via primum ibant Apostoli, qui relictis omnibus, obedientiæ Christi se submiserunt, sic namque dicitur: Si quis venit ad me, & non odit Patrem suum, & Matrem, & uxorem &c. non potest esse meus discipulus;

Math. v. & alibi ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus Te.
19. 27.

§ II. Hac demum via omnes inceserunt veteres Monachi, quorum erat obedire majoribus, colere castimoniam, atque in communi vitam ducere in paupertate. Præcæteris surrexit sanctus Pachomius magnus communis vitæ Dux, ac multorum Monasteriorum, & Monachorum Pater, cujus monita una cum vita satis annuntiant, discipulos ejus præ-

atta-

attacta tria vota diligenter servasse. Idem fecisse Antonii, Tom. 4.
& Hilarionis discipulos, ipsorum vitæ demonstrant. San. Bibl. P.P.
ctus Athanasius in regulis, quas pro monialibus compo-
suit: Væ, inquit, Virgini, quæ nulli regulæ subest;
est enim velut navis carens gubernatore. Beata Virgo,
quæ sub obedientiæ regula est; Docet has, ut sint pudicæ,
& castæ in moribus, pauperes in vestibus, obediētes
suis moribus. Sanctus Basilius de abdicatione rerum ait:
„Aures habe ad obediendum patulas, manusque prom-
„tas ad exequenda mandata. Et alibi: Obedientiam,
„ait, esse caput vitæ Monasticæ. Idem in Asceticis Confit.
„dicit: Pauper! tibi vivatur vita, liber sis, & solutus Cap. 19.
„omni cura sæculari, non te stimulet sceminæ cupiditas,
„non cura liberorum; hæc enim impossibile est con-
„sistere, cum hac nostra militia.

C A P U T VII.

D e O b e d i e n t i a .

§ I.

Prima omnium, ac maxima in Monacho virtus est
Obedientia: Hæc est communis Patrum sententia. Obe- S. August.
dientia, inquit, sanctus Augustinus, Mater quodammodo Libro 14.
est, omniumque custos virtutum. Idem ait: „Obedientia Civ. Cap.
„maxima est virtus, & ut sic dixerim, omnium origo, 12. Lib. 1.
„materque virtutum. Dicit Cassianus: Obedientia inter contra ad-
ver. leg.
Cap. 14.
Cassian.
L. 4. Instit.
C. 30.

„ cæteras virtutes primatum tenet; quia juxta sanctum
 S. Grego- „ Gregorium sola illa est, quæ cæteras menti inserit,
 rius Libro „ insertasque custodit. Bene ergo Episcopus ille ad
 ult. Moral. „ sanctum Abraham solitarium Ecce., inquit, totum
 Cap. 12. „ mundum reliquisti, & quæ in eo sunt, & vitam cruci-
 „ fixam amplexus es, attamen, cum hæc universa com-
 Vita S. „ plexeris, agnosce te obedientiam, quæ cunctis virtutibus
 Ambrosii „ eminet, non habere. Cujusdam senioris sententiam au-
 Cap. 4. „ ream de obedientia descripsit Pelagius: Obedientia,
 Pellag. „ ait, salus est omnium fidelium: Obedientia Genitrix est
 Libro 14. „ omnium virtutum: Obedientia Regni Cælorum inven-
 fin. „ trix est. Obedientia Cælos aperiens, & homines de
 „ terra elevans est. Obedientia cohabitatrix Angelorum
 „ est. Obedientia sanctorum omnium cibus est: Ex hac
 „ enim ablactati sunt, & per hanc ad perfectionem vene-
 „ runt. Et quidem per compedum.

§ II. Sanctus Dorotheus de discipulo suo Dositheo
 memorat, quod in una se obedientia, & abrenuntiatione
 voluntatis potissimum exercuerit, & consumatus in brevi
 Doctri- a seniore visus sit inter catervas Sanctorum, bene igitur
 na 4. „ sanctus Antonius: Si quis, inquit, cupit ad perfectionem
 „ velociter pervenire, non sibi ipsi fiat Magister, nec pro-
 „ priis voluntatibus obediat, etiam si rectum esse videatur,
 „ quod velit, sed secundum mandatum Salvatoris ante
 „ omnia abneget, se ipsum, & renuntiet propriis volunta-
 „ tibus: quia & Salvator ipse dixit: Ego veni, non ut
 Ruffin. „ faciam voluntatem meam, sed ejus, qui misit me. Velox,
 Libro 1. „ ac facile iter ad perfectionem est obedientia dormiendo,
 vita P. P. „
 Cap. 31.

confectum. Qui totum se tradit in obedientiam Patrum semper in pace, & sine cura vivit, ut contingit beato Dositheo. Quid plura? obedientia reddit hominem im-^{Doroth. doctrin. 4.} mortalem, quemadmodum Acacius solus de se interroga-^{Climac. 9. Cap. 4.} tus, de sepulchro respondit: & fieri ne potest, Pater, ut moriatur homo deditus obedientiæ? „ Sine consilio nihil^{Eccles. 32 v. 24.} facias.” Durus est hic sermo, gravisque hæc disciplina multis videtur, ut homo ita semper pendeat de ore^{v. 24.} alterius, cæterum tamen Deum timentibus dulcis, ac secura invenitur, si ex integro, & non ex parte confer-
vetur, tunc enim conscientia secura, ac tuta fit alterius directione ducta.

§ III. Eapropter electo uno in superiorem cessare debent de cætero omnes singulares voluntates, ait sanctus Basilius, voluntatique ejus, qui reliquis præest, pa-^{S. Basil. Serin. 2. Instit. Monastica. Rom. 13.} rere tenentur, juxta verbum Apostoli: Omnis anima po-^{testatibus sublimioribus subdita sit.} Et qui resistunt, ju-
dicium sibi aquirunt. Ad vitæ autem perfectionem tam accuratam, Doctor hic sanctus requirit obedientiam, ut nec licet refragari voluntati superiorum. Et quid dico? refragari. Perfectus enim obediens absque nutu majorum nec movet se, similis instrumento mechanico. Fur-
tum est, ac sacrilegium, si quid inscio Magistro fiat, etsi bonum videatur, ait sanctus Basilius „ de abdicatione „ mundi, rerumque. Id quod & sanctus Benedictus con-
„ firmat, dicens: Tribuendum est præsumptioni, vanæque „ gloriæ, non mercedi, si Monachus absque Abbatis præ-
„ scitu, quid boni faciat.” Quicumque interrogaverit sem-^{Regul. Cap. 49.} per,

per, nunquam errabit, quia si alterius erraverit respon-
sio, fides credentis, & labor obedientis nunquam erra-
bunt, neque mercede interrogantis carebunt: Nam si per
se aliquid discusserit, qui debuit interrogare, in hoc ipso
arguitur errasse, quod judicare præsumpsit, qui debuit
judicari. Et si rectum fuerit, parvum illi reputabitur,

Beatus
Columban. dum per hoc a recto declinavit: quia nihil audet per
1. parte
Reg. C. 14. se judicare, cujus officium est tantum obedire.

§ IV. Perfecta ergo, & vera obedientia juxta do-
ctrinam sancti Basilii. In hoc apparet, quando quis ad
S. Basil.
Instit. Mo-
nast. serm. 2.
superioris nutum non modo fugiat inhonesta, verum
etiam laudabilia omittat: tametsi enim temperantia, &
corporis mortificatio sit utilis, si tamen eam exerceat
quis ex proprio arbitrio, tanti non erit, quanti est obe-
dientiæ merces. In obedientia itaque cæcos non esse
oportet.

§ V. Reperiuntur nonnulli ex subordinatis, qui dum
quidpiam a superiore præcipitur, intendunt oculos non
in præceptum, sed in præcipientem, hominem sæpe im-
perfectum, & dicunt: Hic autem quid? sed audiant,
Joann. 21.
quid sequitur: quid ad te: tu me sequere. Alii sub-
murmurant, quasi superiores alligant onera gravia aliis,
quæ ipsi nec digito velint, attingere, quibus idem Domi-
nus respondit: Super Cathedram Moysis sederunt scribæ,
& Pharisei, omnia ergo, quæcunque dixerint vobis, ser-
Mathei 23.
vate, & facite; secundum opera vero illorum nolite fa-
cere. Alii vero causas præceptorum examinant, nec fa-
cile parent, nisi pateant justæ. At vera obedientia nec

præpositorum intentionem, nec præcepta discernit: quia qui omne vitæ suæ iudicium majori subdidit, in hoc solo gaudet, si, quod sibi præcipitur, operatur; nescit enim judicare, quisquis perfecte didicerit obedire, ait sanctus Gregorius.

S. Greg.
in Cap. 4.
Libro 1.
Reg. 1. 2.

§. VI. Verus obediens non respicit vitia præcipientis, non personam, non causas, sed solum, ut satisfaciatur Deo, qui per ministros suos loquitur, cui etiam principaliter obedimus: Obedientia, inquit sanctus Benedictus, (in regula) quæ majoribus præbetur, Deo exhibetur, qui solus obedientem coronat, siue ergo Deus, siue homo vicarius Dei mandatum quodcunque tradiderit, pari obsequendum est cura. Quid enim interest, utrum per se, an per suos Ministros, siue homines, siue Angelos hominibus notum reddat suum placitum Deus? unum & idem est; hinc de Monachis Orientalibus Cassianus ait: Univerfa præcepta, quæ eis ab Abbate fuerint imperata complere festinant tanquam, si ex Deo sint cœlitus edita.

Cassian.
Lib. 4. Inst.
Cap. 10.

§ VII. Refert Climacus, de quodam Laurentio Senecione Monacho: Cum, inquit, ad mensam confedissemus, summus ille Magister (Abbatem intelligit); inclinat suum sanctum os ad aurem meam. Vis, ait, tibi ostendam in profunda canicie divinam prudentiam? & me id exorante advocat ex proxima mensa quemdam Laurentium nomine, qui quadraginta, & octo annos in Monasterio degerat, qui cum venisset atque Abbati genibus flexis adstaret, ab illo quidem benedicitur, verum surgenti penitus nihil dixit sicque ante mensam sine

Climac.
grad. 4.

cibo stare permisit, erat autem tunc prandii initium. Itaque ultra horum immobilis stetit adeo, ut ipse quoque erubescerem, neque enim in ipsius faciem præverecundia intueri potui. Erat hic canus totus, octogesiumque jam agebat annum, mansit autem sine responso ullo usque ad finem refectionis, a qua cum surgeremus, mittitur a sancto illo, ut diceret Psalmi 39. initium, qui est: „Expectans expectavi Dominum, & intendit mihi, & exaudivit preces meas &c.” Hic senex postmodum rogatus a me, quid interea cogitasset? Christi, inquit, imaginem pastori imposui: neque enim ab illo hoc præceptum exisse, sed a Deo existimavi. Quare non coram mensa hominum, sed coram altari divino adstare me putans orabam, nullamque penitus malignam cogitationem adversus pastorem admittebam.

Hæc est obedientia cæca, per quam sine disquisitione parendum est, ut ait sanctus Basilius. Qua etiam secure nos credere debemus in Domino iis, qui curam nostri susceperunt, etiam si quædam, ut Climacus docet, imperent, quæ contraria videantur.

§ VIII. Obedientia debet esse prompta, esse sine mora, non trepide, non tarde, non tepide, ait sanctus Benedictus. Verus obediens mandatum non procrastinat, sed parat aures auditui, linguam voci, manus operi, pedes itineri, & sic se totum intrasse colligit, ut mandatum peragat imperantis. Marcus Monachus ad vocem Abbatis imperfectam literam reliquit, tam promptus ad obedientiam fuit; Cellarius quidam vocatus a suo su-

periore relicto dolio apperto cucurrit. Alter relicto libro apperto cito ad Chorum perexit. Hoc promptum obsequium utriusque approbaverat Deus, dolium enim non effluxit appertum, neque liber a pluvia madefactus rebus cæteris madentibus. Sancti Simeonis spiritum, & inusitatum vivendi modum Episcopi explorarunt per promptitudinem obedientiæ: si parum cunctatus fuisset, de columna, & proposito eum deturbassent: Nunc vero quia jussus descendere, alacriter obedire voluit, approbata est ejus intentio jussusque perseverare.

Euarg.
Lib.1. Inst.
Eccles. C.

§ IX. Præter hæc omnia obedientia debet esse fortis, & constans: Oportet imprimis, ait sanctus Basilius, ut is, qui se ad vitæ hujus rationem contulit, stabili, firma, immobilique voluntatis constantia sit, judicioque tali, ut a malignis spiritibus, neque concuti, neque loco pelli possit. Deinde animi firmitate tanta, ut ad mortem usque constantiam Martyrum exhibeat, tum divinis præceptis retinendis, tum obedientia erga Magistros suos conservanda, hoc enim totius vitæ, & Instituti est caput.

Const.
Cap. 19.

§ X. Apud antiquos Monachos non erat quid novi ad exemplum Christi usque ad mortem obedire, quod præstandum probat sanctus Basilius ab exemplo Apostolorum, qui prompte ad pericula, forum, tribunalia, contumelias, lapidationes, ignominias, cruces, & ad varias mortes, inclinata cervice obedientiæ tanta alacritate processerunt, ut etiam gauderent, ista pro Christo pati.

Regul.
brev. 103.

§. XI. Terminus obedientiæ est, usque ad mortem. Nihil proinde recusandum est, obedientibus veris Christi disci-

116. 119.
303.
Constit.
Cap. 19. 23.

Math. 10.
v. 38.

discipulis, quamvis durum & arduum sit, sed cum fervore & lætitia arripiendum. Quod si talis non fuerit obedientia, non erit acceptabilis Deo, qui ait: Et qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. Et propter hanc perfectissimam obedientiam multi usque ad periculum vitæ decertarunt. Quidam jussus ab Abbate, injecit se ad ardentem clibanum, alter ad Crocodilos accessit. Tertius adducere jussus leenam intrepide perexit. Alii impossibilia aggressi rigarunt arida virgulta. Sic Patres probarunt olim suos discipulos, ut etiam extrema tentarent.

C A P U T VIII.

De peccato Inobedientiæ.

§ I.

S. Basil.
Reg. brev.
119.

Essē inobedientem, ait sanctus Basilius, multorum magnorum malorum radix est. Resistere enim, idem ait: Et detractare superioris jussa infirmæ fidei est, ambiguae spei, superbiæ, & morum insolentiæ signum. Neque enim quis inobediens est, qui non prius despexerit præcipientem, aut qui in fide, & spe non vacillet, quantumvis gravia sint, quæ jubentur. Qui credit Dei promissis, spemque firmam in eis reponit, etiam si præcepta ardua sint, & difficilia, nunquam in ipsis observandis torpebit, cum sciat non esse condignas pæssiones hujus

tem-

temporis ad futurum, quæ revelabitur, gloriam. Et cui persuasum est eum, qui sese humilitat, exaltatum iri, majorem alacritatem quam, quæ a præcipiente expectatum, ostendit, quippe, qui illud non ignorat, quod momentanea afflictionis levitas, mire supra modum æternum pondus pariat. Ita sanctus Basilius dicit.

S. Basil.
Reg. fusio-
ri 28. pro-
pe finem.

§ II. Erga immorigerum, & inobedientem hoc modo procedendum est, juxta doctrinam sancti Basilii in priori regula contentam. Primum tamquam membro infirmo compatiendum, & lenibus adhortationibus procedendum, tandem 2-dum in contumacia persistentem acrius coram toto fratrum cœtu coarguere oportebit. 3-dum: Sæpius admonitum non tamen emendatum, ut membrum corruptum, & penitus inutile medicorum exemplo a communi corpore resecare est necesse, ne cæteros corrumpere ultro pergat.

§ III. Sanctus Pachomius ita castigat inobedientes: Si quis, inquit, lectionem, vel aliud obedientiæ prætulerit, in Synaxi prostratus in terra ad finem manebit, quoad eum Abbas jussit surgere.

§ IV. Sunt nonnulli, qui mandata exequuntur quidem, sed tamen submurmurant. At verus obediens, ait S. Ephra. Sermon. de obed. sanctus Ephraim, Patrem non despicit, nihil carpit, non murmurat; sunt etiam, qui inobedientiam suam excusationibus variis palliant, sed Deus non irridetur. Simplex obedientia ne minimam quidem admittit excusationem. Ideo Columbanus quinquaginta percussionebus castigari jussit eum, qui excusationem protulit cum simpli-

S. Colum-
banus p. 2.
Reg. v. 8.
S. Basil.
Serm. de
renunt. sæ-
culi.

citare, & non statim veniam petiit: mea culpa poenitet
me (S. Columbanus). Ipsa etiam bona opera Monachi
ex propria voluntate facta disciplinent Deo. Quidquid
enim sine ipso superiore efficitur, furtum est, & Sacrile-
gium, quod mortem infert, non utilitatem: tamen tibi
videtur esse bonum, ait sanctus Basilius.

C A P U T IX.

De paupertate Monastica.

§ I.

Paupertatem Monasticam sanctus Basilius vocat nutri-
cem veræ Philosophiæ, suamque contubernalem, &
cohabitricem dicit esse paupertatem hanc scribens ex
Monastica solitudine ad Olympium; (Epistola juxta or-
dinem antiquum 169. juxta novum 4-ta) hanc pauper-
tatem Abbas Hyperichius dixit esse Monachi Thesaurum.

Pellag.
Lib. 6. 11.
12.

ipse Christus primam Beatitudinem pauperibus assignavit.
Beati, inquit, pauperes spiritu, quoniam ipsorum est re-

Math. 5.

gnum coelorum. Et hanc sanctam paupertatem tamquam
infallibile ad perfectionem medium Apostoli exosculati
sunt, ut Eusebius loquitur, hancque omnes veri Monachi
coluerunt, sic, ut Cassianus dicat, multa millia Monacho-
rum sunt, qui post abrenuntiationem sæculi nec denarium
habent, nec habere voluerunt, etsi in abundantia oblati

Cassian.
Col. 5. Cap.
8.

fuerint. Quidam Monachus cum centum numismata ei

porigerentur a sancto Joanne' Eleemofinario dignum memoria verbum ad Patriarcham locutus est, dicens: Ego hoc non postulo Domine: Monachus enim si fidem habet, horum non indiget; si autem horum eget, fidem non habet. Juniarius quidam Monachus cuidam nobili Rurifio multas sibi pecunias offerenti dixit, non est justum; ut qui sua propter Deum sponte reliquit; ditescat alienis. Denique sanctus Apostolus Thadaeus dum ei Abagarus Rex Edessenus multum signati, rudisque auri titulo gratitudinis obtulit, dixerat: Si nostra reliquimus aliena quomodo accipiemus.

Leont.
Vit. sanct.
J o a n.
Eleemos.
Bernard.
Episcopo
London.
in vita.

§ II. Vir quidam admodum dives, referente Pella- gio: Venerat in Scithi deferens secum plurimum auri, ut Monachis indigentibus per Præsbyterum distribuere- tur, quo recusante jussus ponere omne aurum ipse dives ad fores Ecclesiæ, unde quisque Monachus acciperet, quantum vellet. Mirum fuit, cum omnes Ecclesiam ingrederentur, & audirent preconem; nullus tamen ex omnibus fuit, qui vel obulum acciperet, imo expositam pecuniam multi nec respexerant quidem. Tantus contemptus erat pecuniarum apud veteres veros Monachos, & immittatores Christi. Simile quid de sancto Amato narrat Surius: cui cum loci Episcopus in sustentationem non raro præberet pecuniam, eam vir bonus semper rejecit, quam demum Episcopus clam altari, in quo Eremita hic sacrificare solebat, impositam reliquit, hanc ille mane inventam illico in profundam vallem abjecit.

Euseb.
Lib.1.Hist.
Cap. ult.
& libro 2.
Cap. 1.
Pellag.
Lib.6.Nro
19.

§ III. Monachus nihil proprii habere potest, nihilque possidere. Oportet autem Ascetam, ab omni privata rerum terrenarum possessione liberum esse, ait sanctus S. Basil. Basilius. Et enim nisi hoc faciat, primum quidem exactam, ac sinceram societatem privata possessione corrumpit, deinde vero ostendit se esse valde incredulum, ut qui diffidat Deo, quasi eos, qui in nomine ipsius fuerint congregati, nutriturus non sit, neque audierit Davidem Prophetam dicentem: Junior fui, & enim senui, & non vidi justum derelictum, nec semen ejus querens panem. Si enim ubi duo, aut tres in nomine Christi congregati sunt, ibi in medio ipsorum est, multo magis ibi erit, ubi longe major, ac frequentior extiterit hominum cœtus. Aut igitur nihil deerit necessariorum, si modo affuerit nobis Christus, cum Israelitis in deserto nihil defuerit utilium, aut etiam quidpiam defuerit, ad probandos nos, præstabilius est nos indigere & esse cum Christo, quam citra illius societatem omnes mundi divitias possidere. Proinde perspicuum est, qui talis est, eum de ressecanda, ac morti tradenda anima sua cogitare, paucisque obolis salutem suam vendere, & alterum Judam effici, ut qui a furto exoriatur: furtum est enim privata possessio, & definit in prodicionem, eum, & ipse veritatis doctrinam prodât, perinde, ut ille Dominum prodidit. Quando enim vitæ nostræ institutum est, neque separari ab illo cœtu, cui fuimus adjuncti, neque ullum rem privatam comparare, neque omnino quidpiam moliri, quod clandestinum sit, aut ejusmodi, quod

ad

ad fratrum perniciem malo exemplo fit iis, qui salvi fieri cupiunt, tum si quis timore Dei, statutisque sancti Spiritus contemptis, primum quidem subreptionem (subreptio enim est qualitercunque, & undecunque comparata privata possessio). Deinde vero defectionem etiam ac secessum cogitaverit, quomodo is non prodidit veritatis doctrinam, quomodo non factus est alter Judas, cum quantum in se fuit, veritatem prodiderit. Cavendum est igitur omni modo, ne quidquam privatim possideamus, præter ea, quæ simul in communi suppeditantur omnibus.

§ IV. Nihil dicatur igitur meum, nihil tuum, nihil proprium; sed sint nobis omnia communia. Meum, & tuum dici vetat scriptura sacra, ait sanctus Basilus. ^{S. Basil. Reg. fusio- ri 32.} Erat enim, inquit, omnium credentium cor unum, & anima una; nec quisquam eorum, quæ possidebat aliquid suum esse dicebat. Quamobrem cum Monachus ^{Etes. 4. 32.} omnem proprietatem abnegare debet, nec nummum, tamquam proprium retinere poterit. Ingeniose sanctus Basilus Syncletico ex Romano Senatore Monacho effecto dixit: Et Senatorem Syncleticum pedidisti, & Monachum non fecisti. Ex pristinis enim paucula sibi reservaverat. ^{Cassian. 2. 7. Istit. Cap. 19.} Cassianus paupertatis acerrimus vindex nec obolum concedit Monacho eo, quod impossibile sit victum in exigua stipe non majoris desiderii incendio conflagrari. Id ipsum sanctus quoque Ephraim suos Syros discipulos docuit. Hinc si quis olim rem levissimi precii perdidisset, vel destruxisset, tamquam votifragus gravis-

sime puniebatur. Cuidam fratri culinam administranti interlavandum tria grana lentium deciderant, & ab Abbate tamquam interversor, & sacri peculii neglector ab oratione suspensus est: Nec aliter remissionem consequi potuit, nisi peracta publica pœnitentia; vasa, & supellectilia Monasterii tamquam sacro sancta tractabant, utpote non solum dispensatori, sed etiam Deo, pro iis rationem reddituri. Imo omnem etiam substantiam Monasterii habendam esse, ut altaris vasa sacra decernit sanctus Benedictus.

§ V. Monachus nihil potest dare alteri etiam valde egenti, juxta decretum sancti Basilii: Non calceum, non vestitum, etiam attritum, nec quidem panem esurienti: dare, ait, aut accipere etiam secundum mandatum, non est cujuslibet, sed ejus, cui delatum est munus dispensandi, proinde siue vetus, siue novum fuerit vestimentum, vel calceus, hic habita ratione temporis, ejusque, & dabit, & accipiet. Item, cum Dominus pronuntiaverit: Non esse bonum sumere panem filiorum, & projicere ca-

S. Basil. Reg. brev. 87. Math. 15. 26. 27. nibus. Et tamen illud etiam approbaverit: Nam, & Castellum edunt de mensa Dominorum suorum, cui munus dispensandi fuit assignatum, is examine præmisso illud impleat, quisquis autem id facit præter hujus sententiam, increpatur valuti disciplinæ corruptor, donec suum locum servare didicerit, cum Apostolus dicat: Unusquisque in quo vocatus est, Fratres, in hoc permaneat.

1. Cor. 7. 24. Regul. brev. 100.

§ VI. Denique Monachus voto paupertatis ligatus, nec exiguum rem tamquam suam etiam in sola voluntate ha-

habere potest; quid enim proderit, ait Cassianus, pecuniam non habere, si voluntas in nobis erit possidendi? Ad nutum omnia quoque relinquere debet, nihil potest alienare, nihil accipere, nihil expendere, nihil abscondere. In libris præterea, vestibus, vasis, suppellectili eam servabit mundiciam, curam, ac diligentiam, ac si sacri altaris paramenta sint. In omni demum re cunctam abscindet, superfluitatem: Id si fecerit, vivet.

C A P U T X.

De Vitio Proprietatis.

§ I.

Vitium proprietatis variis excusationibus palliare solent transgressores paupertatis Monachi: Non dantur, inquiunt, sufficientia. Si contigerit corporis infirmitas, quis dabit necessaria? Cura superiorum erga ægrotantes valde parva, redditus Monasterii exigui; si proprium aliquid non fuerit, quo cura corpori valeat adhiberi, moriendum est; ipsum etiam vestimentum non sufficit, quod præbetur, nisi procuravero mihi, unde aliud aquiram? Hi proprietatis prætextus jam Cassiani temporibus a transgressoribus proferebantur.

Cassian.
Lib.7. Inst.
Cap. 7.

§ II. Proprietas subtile malum adeo, ut, ii, qui in omnia vitia Dominium tenuerunt, huic tamen vitio obviare

S. Greg. viare satis haud potuerint, teste Gregorio Niseno. Ori-
 Homil. 8. tur illud ex torpidæ mentis ignavia, dicente Cassiano:
 in Ecclesia. & ex amore in Deum tepido. Sanctus Basilius addit etiam
 Cassian. Lib. 7. Inst. diffidentiam erga Deum, quasi in nomine suo congrega-
 Cap. 1. tos non velit enutrire. S. Benedictus appellat nequissimum
 Constit. Monast. vitium: in veteri testamento a Giezi, in novo a Juda
 Cap. ult. proditore, & Anania sumpsit initium. Quorum poena
 S. Bened. Regula proditore, & Anania sumpsit initium. Quorum poena
 Cap. 33. Duces Monachorum perterriti id omni conatu nisi sunt
 expellere poenis in reos gravissimis constitutis.

§ III. Sanctus Pachomius statuit Sacrilegium eum
 Pachom. committere, qui aliquid in propriam vertit quietem, ta-
 Regul. lemque perire, unde sæpius præcipit, ne quis ad cæl-
 lam aliquid deferat, ibique abscondat; sanctus Augusti-
 nus furti condemnat, qui aliquid cellaverit. Sanctus Ba-
 S. Basil. filius Judæ proprietarium comparat, „ alias præcipit, ut
 Constit. 34. „ possidens aliquid, vel intra, vel extra Monasterium,
 „ cæterorum privetur consortio ” poena 13. auferens, vel
 occultans, permutans, dans, aut accipiens aliquid, careat
 Poena 25, benedictione, & a cæteris separetur.
 & 49.

§ IV. Strictius jus Ecclesiasticum adversus proprie-
 tarios decrevit; Prohibemus, inquit, districte in virtute
 obedientiæ sub obtestatione Divini judicii, ne quis Mona-
 chorum proprium aliquomodo possideat, sed si quis aliquid
 habet proprii, totum in continenti resignet, si vero post hoc
 proprietatem aliquam fuerit deprehensus habere, regulari
 monitione prævia de Monasterio expellatur, nec recipia-
 tur ulterius, nisi poeni eat secundum Monasticam discipli-
 nam. Quod si proprietas apud quemquam inventa fuerit
 in

in morte, ipsa cum eo in signum perditionis extra Monasterium in sterquilinio subterretur, secundum quod beatus Gregorius narrat in dialogo se fecisse. Unde si quidquam alicui fuerit specialiter destinatum, non præsumat illud accipere; sed Abbati vel Priori, vel Cellario assignetur (C. cum ad Monast. de statu Monach).

§ V. Dura admodum Juris Canonici contra proprietarios lata censura hæc. Ast non mirum, si quidem malorum omnium radix sit cupiditas. Hic Canon, atque Censura antiquitus etiam observata est. Quid Nitriæ gestum sit, inquit sanctus Hieronymus. Quidam ex fratribus partior magis, quam avarior, & nesciens triginta argenteis Dominum venditum, centum solidos, quos lina texendo acquisiverat moriens dereliquit; Initum est inter Monachos consilium (quinque vero millia in eodem loco habitabant) quid facto opus esset? alii pauperibus distribuendos esse dicebant, alii dandos Ecclesiæ, nonnulli Parentibus remittendos. Macarius vero, Pambo, & Isidorus, & cæteri, quos Patres vocant, sancto in iis loquente spiritu decreverunt infodiendos esse cum eo dicentes: Pecunia tua tecum sit in perditionem. Lamentabilis erat sepultura hæc, ut ingens cunctos per totam Ægyptum timor invaserit. Cum alio quoque similiter factum est propter tres nummos post mortem penes ipsum repertos. Denique Concilium in Anglia A. D. 1075. celebratum decrevit: pro proprietariis, inquit, in morte nisi egerint poenitentiam, non signa pulsantur, nec salutaris hostia immoletur, nec in cæmeterio sepeliatur.

Timoth. 6. v. 10.

S. Hieron. Epist. 22. referemus.

In vita S. Leofridi Cap. 23.

§ VI. Quam graviter Deus proprietarios castigat, ex

S. Grego-
rius Lib. 9.
Epist. 38.

sancto Gregorio discere possumus: Quadam die, ait, ex Monasterio sancti Andreae transmissi sunt duo fratres pro quibusdam rebus coemendis, perexerunt utrique, & de precio, quod acceperunt, unus nesciente altero furtum fecit. Qui mox ut ad Monasterium sunt reversi, atque ad oratorii limen venerunt, arreptus a Dæmone is, qui furtum fecerat, cecidit, & vexari cepit. Dimissos autem a Dæmone concurrentibus Monachis requisitus est, num forsitan de eo, quod acceperat, furtum fecisset? Negavit, iterum vexatus est. Octo itaque vicibus negavit, octo vicibus vexatus est. Post octavam vero negationem confessus est, quantos nummos furto abstulerat. Et agens poenitentiam peccatum recognovit; ulterius vero ad eum Dæmonium non accessit.

§ VII. Quidam prior referente Zacharia Boverio, (in anal. A. D. 1569.) multum pecuniæ ex manuali suo labore corraferat, qui postea ita fætere cœpit, ut præsentiam ejus nemo tollerare potuerit, sejunctum ergo cum fratres aliquando inviserent, viderunt capite de lecto miserabiliter pendere, atque a Monstruosa fele ad collum graviter lagerari, ac suffocari, cum fratres in ab actione felis se multum fatigassent, ægrotus non cum fele, inquit, sed cum Dæmone vobis res est! hoc suplicium mihi vite turpitudine, concupiscentia, violata paupertas, ac sprete regulæ observantia peperit; discite vos meo exemplo meliora. Quibus dictis inter horrendum stridorem a fele præfocatus emisit animam.

§ VIII. Quali suppellectili instrui debeat cella Monachi, ostendit nobis Sunamitis: faciamus, inquit, ei cænaculum parvum, & ponamus ei in eo lectulum, & mensam, & sellam, & candelabrum (4. Regum 4.) sufficiunt hæc pauperi Christi ad necessitatem. Cassianus suppellectilem Monachi recensens nominat sportellam, sacellos, codices, mattam, & psiathium, quod simul pro sella, & lecto erat. Sanctus Ephraim prohibet quævis ornamenta cellarum: ne inutiles, inquit, exornemus parietes, ac muros, cum cella ornatio patientiam non præbeat. Quæ ad necessitatem sunt, queramus, superflua enim, & distractiones pariunt, & sunt perniciofa (in sententiis) superfluitas servis Dei nihil aliud est, quam satan, & virulenta vipera, dixit quidam verus Asceta.

Cassian.
Lib.4. Col-
lat. Cap.
21.

C A P U T XI.

D e C a s t i t a t e

§ I.

Eunuchiam, quæ propter regnum Cœlorum est, non omnes capiunt: qui eam possederit, in terra honorabitur; & in coelis ab Excelso coronabitur, inquit, unus ex sanctis Patribus, sed pauci per hanc viam recte ingrediuntur, quia supra modum ardua maxime juventuti. Sanctus Chrysostomus ait: „ Audivimus hoc nostro sæculo „ nonnullos ferro totum corpus obligantes, & sacco vestien-

Imago vite Monastica

„tes, & ad vestros montium currentes, & in continuis
„vigiliis, ac inedia summa viventes, omnem disciplinam
„severitatem ostendentes, & omnibus mulieribus ingres-
„sum in domunculam; & tugurium suum interdicere,
„atque hac ratione se ipsos castigantes, agre tamen con-
„cupiscentiae furorem comprimere. At tu dicis, quod
„licet videas cohabitantem feminae, & alligatum, & de-
„liciantem, non suspiceris aliquid mali. O admiranda
„non eorum, qui cum hominibus, sed qui inter lapi-
„des vivunt, hic affectus est, contra eos, qui subintran-
„tes habent (Cap. 5.)

§ II. Climachus narrat fuisse Juvenem, qui propter
virtutum merita prius Onagris imperabat, coelestique pane
nutriebatur, sed hunc tandem (heu dolor!) lapsum in
peccatum molliciei, unde non solum pristinam gratiam
amisit, verum etiam cum post lapsum occultum suum de-
lictum amarissime defleret, nihilominus audire debuit,
Climac. sanctum Antonium de se dixisse: Magna columna ceci-
Grad. 15. dit! Alter ex gravissimis morbis, & senio dicebat, se
habere corpus præmortuum, nec esse posse de se suspi-
tionem lapsus; & tamen cecidit. Quam sæpe factum est,
ait sanctus Basilus, ut qui triginta, aut viginti annos se
in castitate, jejuniis, continuis precibus, in multis item
lachrymis, & corporis macerationibus scrutiarunt, tan-
dem colapsi sint, & in portu, sicut ajunt, naufragium fe-
cerint miserabili prorsus spectaculo (Princip. proverb.)
Horrendum est, quod scribit sanctus Anastasius Sinaita di-
cens: Vidi viros centum annos natos imbeciles, & toto
ferme

ferme corpore tremantes, qui tamen non potuerunt abstinere a peccato corporali (de Pollut. quæst. 8. P. 1. Bib. P. P.

§ III. Castitatem primo omnium Christus docuit : hæc est doctrina sancti Augustini. Eam sancti Patres ab initio Monachismi censuerunt ad perfectionem unice necessariam ; nihil enim ita Deo Monachos familiares efficit, ut pulchra, & honesta, & Deo gratissima castitas, ait Marcellus Scitheota, Abbas Monasterii Monidion apud Joannem Mochum. „ Hæc præstat honestatem, & perseverantiam jugiter vacandi Domino sine distractione. „ licet innupta, & virgo cogitat, quæ domini sunt, ut sit sancta corpore, & spiritu, ait sanctus Apostolus Paulus. „ Porro hoc ad utilitatem vestram dico : non ut laqueum vobis injiciam, sed ad id, quod honestum est, & quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum obsecrandi.” Et quam pretiosa sit coram Deo Virginitas, Christus suo exemplo clare ostendit ; Ipse de Virgine Immaculata natus est, & ipse Virgo Joannem Apostolum, qui erat Virgo præcæteris dilexit, Apostolos a consortio conjugali abstinere docuit. Denique, qui ante sedem Dei, ante Thronum canunt canticum novum, qui sequuntur, agnum quocunque ierit, hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, Virgines enim sunt (Apocal. 14. v. 3, 4.)

S. August. Homil. 30.

Prat. Spirit. Cap. 42.

Corint. 7. v. 34. & 35.

§ IV. Hac virtute Monachus assimilatur Angelis, quam proinde, ut lilium inter spinas omni studio custodire debet. Triplici enim cum hoste nobis colluctandum

est, quorum nullus cessat carnem pro viribus inflammare.

Pellagius libe^l. 4. Nro 1. Primus, ipsa natura est; alter, cibus, & potus: Tertius, Dæmon, magni Antonii hæc sententia est. Tactus præcipue infidiis suis allicit, quo sæpe fit, ut teste Climacho, corpus inquinetur. „Hinc quidam matris manui pallium „circumdedit, volens osculari. Quidam vero nec matrem, „nec sororem osculari voluit; dicenti autem Matri: Num

Vita S. P.P. Occident. lib. 7. Cap. 10. „quid ego non sum Mater tua? respondit: sed etiam foemina, quas Dei servi osculari non debent.” Hinc docemur, ut nec alienum, neque nostrum corpus manibus contingamus absque necessitate; fugienda est omnibus modis etiam levissima libidinis occasio, igni, ac ferro, ut quidam dixit, abscindenda a mente luxuria, atque hoc fuit, quod etiam apud Barbaros pro magno probro ducebatur virum etiam conspici nudum.

§ V. Remedia contra hunc indomitum hostem præscribit sanctus Gregorius Nanzanzenus, timorem Dei, & amorem, vigiliis, preces, lachrymas, & dormitionem in terra (ex hom. ad Virgin.) Quoniam vero duo ista Dæmonia, ut loquitur Tertullianus conspirata, & conjuncta inter se sunt, Ebrietas, & libido (Lib. de spectac.) sic omnium maxime crapula fugienda est, tam quam veneris hamus. Fames quoque est medium idoneum ad comprimendum impetum libidinis. Interim nisi mortificationes corporales fulciantur singulari auxilio Divino, securi esse non possumus: Ego novi, inquit Climachus, ad summum jejunantes valide fuisse quassatos carnis motibus, multum tamen conferunt mortificationes adsuperandas carnis ten-

tationes, & ideo erant, qui se ingellidas undas immer-
serunt; alii in nives, alii cum sancto Benedicto in vepres,
alii cum sancto Martiniano in ignem intrarunt. Plerique
subsidium quæfiverunt, a flagellis, ciliciis, jejuniis, vigi-
liis, lachrymis, ac precibus.

§ VI. Præcæteris ad Castimoniam facit fuga foemi-
narum, omne proinde consortium, & familiaritas cum illis
vitanda: Num quid enim, ait Sapiens, potest homo abscon-
dere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant?
aut ambulare super prunnas, ut non comburantur plantæ
ejus? Sic qui ingreditur ad mulierem proximi sui, non
erit mundus, qui tetigerit illam. „ Hinc Job: pepigi
„ fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de
„ Virgine, nec satis est, ait sanctus Basilius, cogitatio-
„ nes de foeminis comprimere, nisi vitemus etiam con-
„ gressus maxime eos, qui tentationes excitant, & mo-
„ tus, quique rationem confundunt (Constit. Monast. 3.)
„ Abbas Paulus apud Cassianum, nec vestem muliebrem
„ voluit aspicere. Sanctus Theodorus studita in testamento
„ suo prohibuit, ne sui Monachi in Monasterio unquam
„ haberent non modo foeminam, sed nec jumentum sexus
„ foeminei, adeo a Monachis abesse voluit omnem phanta-
„ siam mulieris. Delatus est quidam Monachus in Capi-
„ tulo, quod mulieri dextram dederit. Qui cum dixisset,
„ foeminam esse sanctam, Præfidens ait: Pluvia bona est,
„ & bona terra; tamen ex earum commixtione fit lutum,
„ quo homo fœdatur.”

Proverb.
Cap. 6.
v. 27.

Abbas
Paul. apud
Cass. coll.
Cap. 26.

Apud Ba-
mon. A. D.
826.

Lib. 7.
Vit. P. P.
Occident.
Cap. 10.

§ VII. Nec Sanctitas personarum, nec Consanguinitas securum reddit Monachum a periculo lapsus. **Quidam** a persecutoribus multa perpeſſus, amputatus miſſus fuit in carcerem, ait ſanctus Macarius Ægyptiacus. Miſtrabat autem ei caſtimonialis quædam, qua cum poſt contractam familiaritatem cecidit. Ruffinus narrat quemdam Monachum habitaſſe in Eremo; Veniſſe autem ad eum conſanguineam, cumqua tandem peccaverat, cum ingenti Dæmonum tripudio. Bene igitur ſanctus Dorotheus doctrina ait: Melius eſt tibi lætifera eruginem comedere, quam edere cum muliere, etiamſi mater, vel ſoror tua ſit, nam eſi nec cum matre, nec cum ſorore, aut conſanguinea peccares; hæ tamen ipſæ in mentem transferent perſonas ſexus muliebris.

§ VIII. Si tantum periculum ſit, a ſanctis, & cognatis mulieribus, quantum erit ab extraneis. Pars teſtamenti ſancti Theodori ſtuditæ eſt, non ineas amicitiam cum Canonica ſeu Moniali, neque ingrediari Monasterium ſcœminarum, nec ſolus colloquaris cum Monacha, aut ſæculari, niſi neceſſitas trahat, idque cum duabus, aut utraque perſonis adſtantibus, unius enim, ut ajunt, facilis eſt calumnia. Non apperies oſtium Monasterii ad intromittendam ſcœminam ullam ſine magna neceſſitate, non ſtatues tibi diverſorium, in quo ſunt etiam mulieres. In Oecumenico Concilio VII. ſeu Niceno II. decernitur, ne comedant Monachi, aut Sacerdotes cum ſcœminis, quamlibet cognatis, niſi neceſſitas poſtulet, ſic tamen, ut præſentes ſint honeſti viri, ac ſcœminæ (Canon. 21.) Sanctus Ephra-

Ephraim rationem assignat, cur in eadem mensa Dei servus esse non debeat cum foeminis. Nam Monachum, ait inter epulas cum foeminis versari, idem est, ac se in ignem conjicere; qui autem earum fugit consuetudinem, fugiat tamquam dama a retibus, & velut avis a laqueo. De humil. aquir. „ Recte proinde responsum est fratri ad suos pergenti, Cap. 82. „ quærentique, an cum iis edere liceat? cum mulieribus Joannes „ non manduca. Denique vinum & mulieres apostatare Subdiac. Lib. 4. Nro „ faciunt Sapientes, dicit sanctus Spiritus.” 19.

§ IX. Sanctus Basilius ingressum ad Monasterium S. Basil. foeminarum prohibet, aditus, inquit, ad Monasteria obstruatur mulieribus, sermone, qui incipit: Homo ad imaginem, & similitudinem Dei &c. Turonensis quoque Concilii secundum decretum est, ne mulier intra septa Monasterii ullatenus introire permittatur, si Abbas in hac parte, aut Præpositus negligens apparuerit, qui eam viderit, & non statim ejecerit excommunicetur (A. D. 567. Constitut. 17.) Patres si quidem nostri variis casibus docti foeminas a viris veluti pestem dimoverunt, gnari nostræ fragilitatis, & vehementiæ passionis, quæ si vel semel nacta est aditum, homo nequit ad Deum respicere, nec aliquid sapere Deo dignum, quidam Sanctorum dixit: Principiis obsta, alioquin concupiscentia, ubi conceperit, parit peccatum. Climac. Grad. 15.

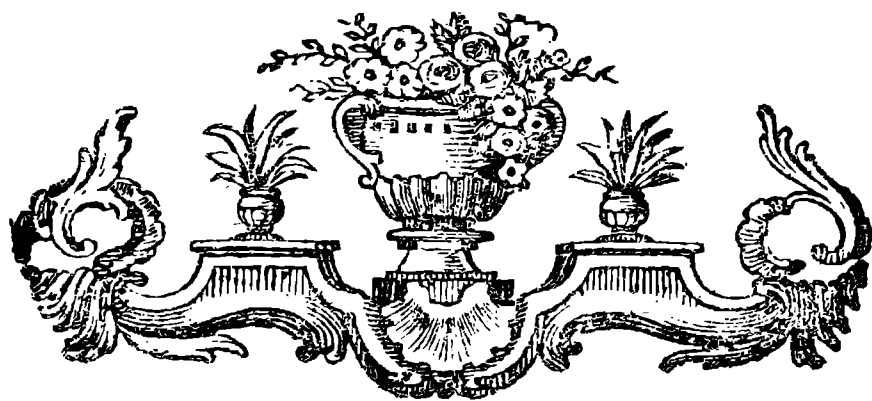
§ X. Dicunt quidam nulla re ita delectari Dæmones, ut libidinis fætores, qua de causa boni Monachi omnibus viribus involuntariæ etiam passioni, quæ dormientibus contingit, resistunt, vocantes eam socordis animi in-

dicium: libidinosos Monachos, sacri Canones acriter castigant. Concilium Aurelianum I. Canon. 23. statuit: Monachus si pellici, vel uxori fuerit sociatus, tantæ prævaricationis reus nunquam Ecclesiastici gradus officium sociatur. Canon. 44. Concilii generalis contra Monothelitas est: Monachus in fornicatione deprehensus subjiciatur poenis fornicantium; satis clementer, quia Monachi fornicatio votifragium adjunctum habet. Synodus five Augustana, five Ratisbonensis sub sancto Bonifacio habita severius statuit. Statuimus, inquit, ut quisquis fervorum Dei, vel Ancillarum Christi in crimen fornicationis lapsus fuerit, in carcere poenitentiam faciat in pane, & aqua: etsi ordinatus Præbyter fecerit, duos annos in carcere permaneat, antea flagellatus: Si autem Clericus, vel Monachus in hoc peccatum inciderit, post tertiam verberationem in carcerem missus unum annum ibi poenitentiam agat &c.

§ XI. Sanctus Basilius Monachum, ob carnis lapsum tamquam adulterum puniendum decernit. Quæ enim, ait, Virginitatem professa, a suo promisso lapsa est, peccati adulterii tempus incontinentiæ præscripto complebit. Idem & in iis, qui vitam Monasticam professi sunt, & labuntur. „ Ubi, & de adulteriis: Qui mechus est, ait,

S. Basil. „ per 15. annos Sacramentorum non erit particeps. Qua-
Epist. 3. ad „ tuor substratus, per duos consistens sine communione,
Amphilo- „ quod si sit etiam in Clerum assumptus ejiciatur a Mini-
chium de „ sterio. Quod ad Clericos attinet, ait indefinite, Cano-
Canon. „ nes exposuerunt: unam lapsis jubentes poenam ejectio-
Tom. 3. „
nov. edit.
pag. 178. „

„nem a Ministerio, five in gradu fuerint, five etiam in
„Ministerio, quod manuum impositione non datur, per-
„maneat. Virtute Canonis hujus quanti Sacerdotes ab
„Ara ejici deberent modo? disimulat Ecclesia, lugetque,
„sed vae! vae! Sacerdoti fornicario, praesertim Jero
„Monacho!!

I M A G O

V I T A E M O N A S T I C A E

P A R S III.

C A P U T I

D e O r a t i o n e.

§ I.

Sine intermissione orare ait Apostolus. „ Unde sanctus Basilius totam vitam Monachi dicit esse tempus orandi.

Apostol.
1. Thæsa-
lone. C. 5.
v. 17. „ Non tamen eo sensu accipiendum est, quod mens actualiter absque intermissione ad Deum elevari debeat, id

S. Basil.
Serm.
Ascet. 1. „ neque Apostolus intendit, neque status hujus vitæ admittit. Nam & ad laborandum, & manducandum, & dormiendum egemus tempore, neque gratis panem manducamus ab aliquo, id ait Apostolus, sed in labore, &

Apostol.
2. Thæsal.
Cap. 3.
v. 8. „ in fatigatione nocte, & die operantes, nequem vestrum gravaremus. Et sanctus Basilius distribuit tempora pro

S. Basil.
Regul. fu-
sio. 37. „ Oratione habenda. Tam sublime bonum, si posset impetrari, expetendum esset, quia multum valet deprecatio

Jacobi 5.
v. 6. „ justī assidua. Eloquia Dei meditata, & suaviter decantata

„nutrunt animam, & tuentur. Corpus vero custodiunt.
 „Dæmones repellunt, & summam animæ tranquillitatem ge-
 „rant.” Verum bene psalere, & orare hoc opus, ne hic la-
 bor est. Fratres quidam Abbatem Agathonem interrogabant. Ephraim Epist. ad Joann. & de synaxi. Cap. 5.
 Pater! quæ virtus in conversatione plus habet laboris?
 Et dixit eis, ignoscite mihi, quia puto non esse alium
 laborem talem, qualem orare Deum, dum enim voluerit
 homo orare Deum, semper inimici Dæmones festinant inter-
 rumpere orationem ejus ad Deum, scientes, quia ex nulla
 re impediuntur, nisi per orationem: Si quidem omnem
 alium laborem, quem homo in vita Monastica constitu-
 tus assumerit, quamvis instanter, & tolleranter agat, habet
 tamen, & possidet aliquam requiem; Oratio autem usque
 ad ultimam exhalationem opus est, ut habeat laborem
 magni certaminis, ait Climachus. Climac. Grad. de orat. 28. Tam laborioso operi,
 quia pauci pro virili se tradunt, hinc nihil proficiunt:
 Monachi charitas ad Deum maxime, quo tempore adstat
 orationi, deprehenditur: statum tuum oratio manifestat
 tibi, hæc enim est Monachi speculum. Sed quis est ille,
 cujus mens aliquando non distrahatur cogitationibus alie-
 nis? Sanctus Hilarion oravit aliquando fixo in terram
 capite, & abducta ab oratione mens nescio, quid aliud
 cogitabat, ait sanctus Hieronymus, insilivit dorso ejus
 Diabolus, & latera calcibus, cervicem flagello verberans,
 eja, inquit, eja curre, quid dormitas? Cachinansque de-
 super, si defecisset, an hordeum vellet accipere? fisci-
 tabatur? Sanctus Macarius Alexandrinus per quinque dies S. Hieron. vit. S. Hi- lar.
 absque ulla distractione desideraverat Divinitatem contem-

plari, & ultra biduum non poterat a satana distractus, re-
 Paladius ferente Paladio. Odit hic præcipue pias preces Sancto-
 Cap. 22. rum. Vere ars artium est interorandum mentem ita fi-
 gere, ut furtim quandoque non exspatietur. In hac in-
 Climac. constantia solatur nos sententia Climaci. Si dum, oras,
 Grad. 41. inquit, inimicus subtilissime irrepit, animique intentio-
 nem clam, ut fur avertit, bono animo esto, dum semper
 lubricam revocas mentem: Angelis enim solis datum est
 hujusmodi non patere furibus.

§ II. Ad bene orandum non nihil facit etiam com-
 positio corporis, quanta quiete antiqui Patres Synaribus
 suis, seu collectis interfuerint? Cassianus ita refert. Cum
 Cassian. Lib. 2. Inst. ad solemnitates, quas Synaxes vocant celebraturi conve-
 Cap. 10. niunt, tantum a cunctis silentium præbetur, ut cum in
 unum tam innumerosa fratrum multitudo conveniat, præter
 illum, qui confurgens Psalmum decantat in medio, nullus
 hominum penitus adesse credatur: ac præcipue cum con-
 sumatur oratio, in qua non sputum emittitur non excrea-
 tio obstrepat, non tulsis interfonat, non oscitantia somno-
 lenta, nulli gemitus, nulla suspiria etiam adstantes impe-
 ditura promuntur, nulla vox absque Sacerdotis precem
 concludentis auditur: illum vero, qui constitutus in tepo-
 re mentis, cum clamore supplicat, aut aliquid horum, quæ
 prædiximus e faucibus suis emittit, dupliciter peccare pro-
 nuntiant. 1-mo Quod orationis suæ reus sit, quod eam
 videlicet negligenter offerat Deo. 2-do Quod in disci-
 plinato suo strepitu alterius quoque, qui intensius orare
 potuit, intercipit sensum. Alexandro Macædonum Rege

sacrificante Diis suis, dicunt puerulum Barbarum ignem manibus excepisse, & adusto corpore mansisse immobilem, nec dolorem prodidisse gemitu. Tanta fuit in puero disciplina reverentiæ, ut naturam vinceret. Attamen si necessitas secum fert flegma de pectore ejiciendi, id fiat, adlatus, & illico pede conculcetur, ne aliis nauseam pariat, aut strophio excipiatur.

§ III. Quomodo se quisque in toto orationis progressu habere debeat, ut eo perfectius oret: sequens aurea regula proponitur a sanctis Patribus. „ Facto signo pro Offi-
„ cio Divino dimittas omnia, quæ erunt in manibus tuis, &
„ primus esse in Choro semper contendas tam nocte,
„ quam die. Exiens e cella fores sine strepitu apperi,
„ & claude; In cantu non frangas vocem, aut scemi-
„ neis accentibus aliis te dulciter canere ostentes, sed vo-
„ cem tuam in fortitudine spiritus exaltans, Deum tuum
„ laudare satagas. Non adhæreas humeris ad sedilia,
„ sed stans viriliter genibus junctis, & pedibus, nec tibias
„ supra genua, neque pedem super pedem reponas. Cum
„ sederis pedem ultra fimbriam non extendas, non suspi-
„ res ibi, fileas, non legas alta voce dum tacent alii. Non
„ gemas, aut pectus ibi percutias immoderate, quia Hy-
„ pocritarum hic mos est. Inclina, & erige te uniformi-
„ ter cum aliis, semper cum sedendum est, tu sis ulti-
„ mus, & primus in surgendo. In Choro non loquaris,
„ non rideas, non sis vagus, & curiosus, sed semper aspe-
„ ctus tui defixi maneant ad pedes tuos, ne in ullo ob-
„ tutum Angelorum offendas. Cum ibidem errores con-
tigit-

„ tigerint, tu neminem corrigas, sed quietus persevera
 „ Cum strepitus aut rumor acciderit, tu non eo statim oc-
 „ culos volve, sed semper in eodem statu perseveres, non
 „ sis inquietus, & strepitosus. Si nasi, aut pectoris indi-
 „ ges purgatione, tam discrete perage, ne aliis nauseam
 „ crees. In auribus, aut naribus non figas digitos, neque
 „ tibi dentes purgaveris, hoc enim valde indecorum est.
 „ Si pruritu corporis stimulatus fueris, caute manum
 „ admove. Sine urgente necessitate non recedas ab offi-
 „ cio divino, in fine defectus tuos examina." Tam vi-
 gilans morum compositio non facile distractiones mentis
 admittet.

§ IV. Modi orandi varii sunt; Apostolus docet le-
 1.Tom.2. vare puras manus in oratione. „ Ideo vero levamus ma-
 v. 8. nus, quia petimus a Deo, quæ de coelis, & celestia sunt,

S.August. ait sanctus Augustinus. Nudo capite solent orare viri,
 Con. 14. quod requirit idem Apostolus, & a primis Christianis
 Psal. 118. observatum semper fuisse, Tertullianus ait: Idque infi-

Tertull. gnium reverentiæ, humilior adhuc orandi modus est fle-
 Apol. ad- vers. gent. gnium reverentiæ, humilior adhuc orandi modus est fle-
 Cap. 30. ctere genua, manibus cedere pectus, & faciem humi
 adversus volutare, collidereque frontem in terram, quos modos
 Marc. 18. agnoscit etiam sanctus Augustinus. Attamen die Do-

S.August. minico, inquit Tertullianus, jejunium nefas ducimus,
 Lib. de cu- rapro mor- te Cap. 5. vel de geniculis adorare (de coron. milit.) Sanctus Au-
 Lib. 2.9.4. gustinus quoque a stantibus orari, & Alleluja cantari vult
 & simpl. & die Dominica." Et Cassianus hoc quoque ait, nosse de-
 ferm. 4. de S.S. C. 5. bemus a vespera Sabbati, quæ luceſcit in diem Domini-

S.August. cum ad Vesperam sequentem apud Ægyptios genua non
 Epist. 119. cur-
 Cap. 15.17.

curvari, sed nec totis quidem quinquagesimæ diebus, quibus tempus Paschale concluditur, cujus rationem deducit ex memoria Resurrectionis Domini. „Antiquitus fideles interorandum convertebant se ad orientem.” Causam dat Cyrillus Hierosolimitanus, ut nempe cogitarem nos reverti velle eo, quo abjectus est Adam, ad paradysum in plaga orientali situm, juxta sanctum Clementem, ut ad orientem versis vultibus staremus. Cantare in Ecclesia Antiphonas, Psalmos, & Hymnos Choris alternantibus, ait Socrates esse a sancto Ignatio Apostolorum discipulo, & Episcopo Antiocheno. Hic, inquit, visionem vidit Angelorum sanctam Trinitatem Hymnis alterna vice decantatis collaudantium, & formam canendi in ea visione expressam, Ecclesie Antiochenae tradidit, unde illa traditio in omnibus Ecclesiis recepta est.” Quem morem persecutionum tempore interruptum per Flavianum, & Diodorum fuisse restauratum, ex Theodorecto constat.

Cassian.
Collat. 21.
Cap. 12.

Tertull.
Apol. ad-
vers. gent.
Cap. 16.

Clemens
Libro 7,
Strom.

Socr. lib.
6. Hist.
Cap. 8.

Theodor.
Lib. 2. Hist.
Cap. 24.

§ V. Cum Zelo, & fervore oportet orare, qui tepide orat, ejus vana est oratio, & fit sine efficacia. Petimus, & non accipimus, quia frigide, & languide petimus. Venit quidam senex in montem Sinai, cui frater occurrens cum dolore dicebat, affligimur Abba propter ficitatem: cui senex; Quare, inquit, non oratis pro pluvia Deum, & oramus, & precamur assidue Deum; respondit ille, & non pluit, sed non oratis attentius, ait Senex, vis autem scire, quia ita est? Veni, stemus pariter ad orationem, & extendens in Coelum manus oravit, &

statim pluvia descendit. Exempla fervidæ orationis multa occurrunt. Abbas quidam, ait Pellagius, fervorem orationis fratribus demonstraturus expandit manus suas in Cœlum, & facti sunt digiti ejus velut decem lampades ignis; Senior quidam invisit alterum: Cum autem ante refectionem solitas preces simul incepissent, in spiritu ita exarserunt, ut obliti refectionis totum absolverent cantando psalterium, & duos integros Prophetas recitarent, intereaque non modo dies, sed & nox præterit, sicque alter jejunus, ut venerat, recessit, & tunc alter recordatus est ollæ suæ, in qua lentescerant cocxerat.

§ VI. Tametsi quovis tempore, ac loco orare homo poterit, imo juxta Christi consilium oportet semper orare, & non deficere. Attamen ab initio Ecclesiæ statuta, & observata sunt a fidelibus maxime a Monachis, & Ecclesiasticis certa precandi per diem, naturalem tempora: ut noctis medium, matutinum, hora prima, tertia, sexta, nona, vespertinum, & finem diei artificialis. Octo igitur sunt designata pro oratione tempora: unum media nocte. Septem per diem artificialem sanctus Benedictus distribuit ex psalmista: Septies in diem laudem dixi tibi." Cui consentit sanctus Ephraim, dicens: Septies in die ora, sicut a filio didicisti Isai (in Cantico suo) Ubi matutinæ preces cum vigiliis nocturnis conjungebantur, ut nunc fieri solet. Septies in die laudem dixi, intelligitur dies naturalis continens 24. horas. Nocturnæ preces, quæ vigiliæ dicuntur ex psalmista originem habuerunt dicente: „Media nocte

Psal. 118. Cap. 164.

„ noctē surgebam ad confitendum tibi, ut innuit sanctus
 „ Benedictus. Earum meminit sanctus Cyprianus dicens: S. Bened.
 „ In nocturnis quoque tenebris orandum. Et sanctus Hie- ^{Psalm. 118.}
 „ ronymus ad Demetriadem ait: Media nocte orandum. ^{S. Cy. prian. Lib.}
 „ Matutinæ preces, seu laudes desumptæ sunt ex eodem ^{de discip. & habit.}
 „ psalmista, ut Cassianus docet, dicens: Deus Deus meus, ^{Virg. S. Hieronym}
 „ ad te de luce vigilo. Et in matutinis meditabor in te? ^{Epist. 8. &}
 „ Idem prævenerunt oculi mei ad te diluculo (psalmo 118. ^{24. Cassian.}
 „ v. 148.) Nam & mane orandum est, ut resurrectio Domini ^{L. 3. Instit. Cap. 3.}
 „ matutina oratione celebretur, ait sanctus Cyprianus (Lib. ^{Psalm. 62.}
 „ de discip. & habit. Virg.)

§ VII. Horæ primæ Canonicae mentionem veteres raro faciunt, quia non erat apud omnes in usu, & dis-
 junctis vigiliis a matutino numerus septenariæ orationis per
 diem naturalem absque prima etiam hora completur. Ve-
 rum quia officio matutino completo, multi usque ad tem-
 pus horæ tertiæ dormire solebant, ferventiores statuerunt,
 ut fratres oriente sole, hoc est, hora prima ad orandum
 convenirent, ac tres psalmos cum orationibus tempori ac-
 comodatis recitarent, ut in reliquis horis consuetum est: ^{Cassian.}
 Ita Cassianus.” Horæ tertiæ, sextæ, nonæ meminit san- ^{Lib. 3. Instit. Cap. 4.}
 ctus Clemens, Tertullianus, Cyprianus, & sanctus Hie-
 ronymus cum aliis. Eas inde ortum habuisse refert Cas-
 sianus, quod hora tertia Spiritus Sanctus missus fuerit, sex-
 ta Christus crucem conscenderit, ac sancto Petro vocatio-
 gentium demissione lintei ostensa fuerit. Nona obdesce-
 ntium Christi ad inferos, & quod eadem hora Cornelio

prædicta fit vocatio gentium, & Petrus, ac Joannes in templum orandi causa ascenderint, atque hinc Cyprianus ait: Horam tertiam, sextam, & nonam jam in Ecclesia antiquitus ad preces esse distributas, quibus adjungit vesperas, dum ait, recedente sole esse orandum, quod & sanctus Ephraim facit (de beatit.) sanctus Hieronymus, & alii. Ansam dedit vesperarum sacrificium vespertinum cunctis diebus apud Hæbreos celebratum, & incruentum illud Christi Domini sacrificium cœnantibus Apostolis, ut narrat Cassianus. Superest adhuc complectorium, quod diem, & officium Divinum claudit, & complet. Fit enim dic cessante, & quidem necessario, ut sanctus Cyprianus ait: Cassianus hanc horam lucernalem appellat, unde ejus preces lucernales ab Epiphanio, & lucernaria gratiarum actio (de Spiritu sancto). Et a sancto Chrysostomo lucernarum officium nuncupatur." Denique in Oecumenico Concilio VI. Ne genua, inquiunt Patres, a vespere Sabbati flectantur usque ad completorium Dominicæ (Canone 9.)

S. Basil.
de S. San.
Cap. 29.

§ VIII. De vigiliis Monachorum, ait sanctus Basilius:

Quod aliis est tempus matutinum, id pietatis cultoribus fit media nox." Cum maxime nocturna quies otium animæ largiatur, neque oculis, neque auribus quidquam visu, aut auditu exitiosum, in cor immittentibus; sed mens sola per se cum Deo versatur, & per memoriam delictorum se ipsum corrigit, sibi que terminos ad declinandum malum præstituit. Noli putare o homo! ait sanctus Isaac Monachus, quod inter omnes operationes Monachorum sit alia quælibet sancta conversatio major vigiliis nocturnis, qui-

S. Basil.
Epist. 1. ad
S. Gregor.
prope fin.

quibus citissime perveniat, volēt, & exaltetur mens in dilectione Dei (de contemptu mundi Bibl. P. P.) Sanctus Cyrillus summopere quoque laudat nocturnas synaxes propter aquirendam Divinam sapientiam, meditationes, lectionem, contemplationem sacrae scripturae, psalmodiam, orationes, & compunctionem (Catechesi 9.) Hinc sanctus Ambrosius ait: „Væ mihi! si non media nocte surrexero ad confitendum tibi.” Et sanctus Ephraim ait: „Somnus si plus quam hymnus ametur Monachi mors est.” Quam longè recessimus ab antiquis vestigiis? Leo IV. præcipit, ut omnes Sacerdotes, & Præsbyteri ad horas nocturnas omni nocte surgerent (Homil. de cura Pastor) Concilium Carthaginense IV. privat stipendiis Clericum, qui excepta infirmitate de est, A. D. 398. Canon. 49. Gravissime Lubdunense II-dum Clericus, inquit, qualiscunque, ubicunque fuerit, & Ecclesia sit, & ad quotidianum psalmodiæ sacrificium matutinis, vel vespertinis horis non interfit a Clero deponatur, si contumax sit) A. D. 570. Can. 63.) Et non solum Ecclesiastici, verum etiam Laici viri, & foeminæ noctu surgebant ad preces, & nocturno, matutino, & vespertino tempore ad Ecclesiam confluebant (Sanctus Ephraim homilia de festis). Et fatetur sanctus Basilus populum a media nocte usque ad meridiem in Ecclesia suam præsentiam expectasse.” Calsiani adhuc temporibus per totum Orientem vigiliæ, seu collectæ nocturnæ incipiebant feria sexta ad vesperam, durabantque tota nocte, atque hoc fiebat in memoriam illius noctis, qua consternati Apostoli ob mortem Domini manebant per

S. Ambrosius lib. 2. Cap. 3. in Lucam.

S. Basil. in Psalm. 114.

vigiles. Vix itaque ea nocte fratres duabus horis dormiebant, id ipsum faciebant die Dominica; hinc Monachi illis duobus diebus non jejunabant, sed prandebant propter lassitudinem vigiliarum jejunio quinque dierum in hebdomada constanter observato. Quæ sacra consuetudo a tempore Apostolorum in usu erat.

Cassian.
Lib. 3. Inst.
Cap. 89.

§ IX. Sciens Dæmon nostras collectas, ac preces Monachorum Deo esse gratissimas, omnia tentat, ut eas odiosas per nostram negligentiam ante Deum efficiat, hinc unum a Choro penitus detinet, alterum elicit, tertium serius adire facit. In Choro hunc reddit distractum, illum inertem, alium properantem, multisque in his omnibus defectibus suggerit in peccantiam.

§ X. Nonnulli sero ad orationem comparent. Pessimum hoc Religionis indicium est. Sanctus Basilius statuit, ut nisi quis alacriter accedat ad psalendum, aut corrigatur, aut expellatur, ne modicum fermentum totam massam corrumpat. „Et neque discedas, inquit idem, ante finem orationis unquam reputans discessum, talem gravem jacturam (Serm. de abdic. rer.) nec quisquam personam Judæ proditoris de Cœna Domini ante tempus exeuntis, melius repræsentat, quam is, qui ante finem a collectis discedit. Totum hoc opus a Satana est, cujus vires nostris defectibus crescunt. Quod judicium manebit illos, qui levi etiam de causa a collectis se penitus subtrahunt. Hac de re dicam vobis aliquid admirandum, ait sanctus Dorotheus, quod a magno sene, quodam illuminato audiui, cum staret is in Ecclesia in principio psal-

S. Basil.
Reg. brev.
281.

psalmodiæ vidit quemdam egredi e sacrario candida veste indutum, qui tenebat vasculum quoddam aquæ benedictæ cum aspergillo, & intincto in vasculum aspergillo fratres omnes circumibat, obsignans quemlibet eorum, absentium autem loca nonnulla quidem obsignabat, quædam vero præteribat. Sub finem rursus vidit ipsum a sacrario egredientem, idemque similiter facientem. Quodam die ergo Senex ipsum comprehendit, seque ad ejus pedes projecit! postulans ab eo quisnam esset, & cur ista faceret? Cui ille Candidatus sic respondit: Ego sum Angelus Dei missus ad hanc congregationem, ut hujusce modi signo munirem eos, qui a principio psalmodiæ usque ad finem pro sua alacritate, & diligentia, & insigni animi proposito in Ecclesia reperiuntur, ac perseverant. Tum Senex ei; qui sit, inquit, ut quorundam etiam absentium loca signes? Cui sanctus Angelus respondit dicens: Quicumque ex fratribus diligentes quidem prompto sunt animi proposito, sed ob aliquam necessitatem, aut infirmitatem absunt cum Patrum benedictione; aut certe ex obedientiæ præcepto occupantur, propter quod non adsunt, hi etiam absentes signum suum accipiant, quandoquidem affectu psalentibus interfint: solis autem iis, qui cum adesse possunt, propter negligentiam absunt, hujusmodi signaculum negare jussus sum, quoniam se ipsos eo indignos reddiderunt.

S. Dorothei
doctr. 11.

§ XI. In Cathalogo regularium pœnitentiarum apud Pachomianos musitans, gariens, ridens, sub Psalmis, oratione, lectione debebat solvere cingulum, & inclinata cervice manibus ad inferiora depressis stare ante altare, ve-

niam

niam postulare, ac promittere emendationem, sustinere-
que increpationem a præposito. Dormiens sub ratione con-
festim jubebatur stare tandiu, quamdiu Prædicti placuisset.
Oratio dissolutorum fœtet coram Deo, de qua id dici
potest, quod olim de sacrificiis, & oblationibus Judæo-
rum per Deum dictum est: Qui immolat bovem, quasi
qui interficiat virum, qui mactat pecus, quasi exœcrebret
canem; qui offert oblationem, quasi qui sanguinem suum
offerat: qui recordatur Thuris, quasi benedicat idolo
(Isaii Cap. 26. v. 3.) Iniqui sunt coetus vestri, Calen-
das vestras, & solemnitates vestras odivit anima mea:
Facta sunt mihi molesta, laboravi sustinens. Et cum ex-
tenderitis manus vestras, avertam oculos meos a vobis,
& cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam: Ma-

Idem Isai-
nus enim vestrae sanguine plenæ sunt, lavamini?
Cap. 1. v.
13. 14. 15.

§ XII. Præcipit Apostolus, ut nosmet ipsos docer-
mus, & commoneamus in Psalmis, Hymnis, & Canticis
spiritualibus in gratiâ cantantes in cordibus nostris Deo.

Coloss. 3. Ab exordio Ecclesiæ fideles habuerunt Hymnos, & Can-
tica spiritualia, quæ populus in Ecclesia cum Clero can-

S. Hieron. tabat. „ Teste sancto Hieronymo.” Quod postea in Lao-
Præfac. dicenſi Concilio Cap. 15. abrogatum est, sanctione facta,
Epist. ad ut de cætero solus Clerus cum cantoribus tacente plebe
Gallat. cantaret, ne scilicet imperitia vulgi suavis cantus dis-
Lib. 2. turbaretur. Cum autem negotium Angelicum sit, Deo
laudes cantare, hinc solliciti majores nostri, ut cantus in
Ecclesiis rectè, & ordine perageretur, Scholas instituerant,
in quibus cantus studiose disceretur. Unde adhuc in Ec-

~~et~~ ~~in~~ Cathedralibus durat Officium Cantoris; cuius con-
~~dam~~ erat. juventutem in Cantu instruere, Cantumque in Ec-
~~clesia~~ regere; Cantus suavis compunctionem animæ ad-
fert: Quantum flevi, inquit sanctus Augustinus in Hymnis, S. August.
& Canticis tuis, suave sonantis Ecclesiæ tuæ vocibus com- Lib. 9.
motus acriter! Voces illæ influebant acribus meis, & Confes.
eliquebatur veritas tua in cor meum, & ex ea estuabat Cap. 6.
affectus pietatis, & currebant lachrymæ. Verum cum
mihi accidit, idem ait, ut me amplius cantus, quam res, Idem lib.
quæ canitur, moveat, penalter me peccasse confiteor, 10. Confes.
& tunc mallem non audire cantantem. Cap. 33.

C A P U T II.

De Sumptione Eucharistiæ.

§ I.

Primi Christiani quotidie communicebant: Si quotidia-
nus est panis, inquit sanctus Ambrosius, cur post an-
num illum sumis? accipe quotidie. De Romanis sanctus S. Am-
Hieronimus ait: Scio Romæ hanc esse consuetudinem, brof. lib. 5.
ut fideles semper, nempe omnibus diebus, Christi Corpus de Sacram
accipiant, quod nec reprehendo, nec probo, unus quis
enim in suo sensu abundet. „ Monachis olim vehementer S. Hiron.
„ suadebatur quotidiana Communio; qui enim se ab ea pro- Epist. 28.
„ tulamovet, Deus quoque procul ab eo discedi.” Crescente Pallad.
postea numero Monachorum sub sancto Antonio, & Pa- Cap. 52.
thomio quotidiana fratrum Communio etiam cessavit, &

Sozomen non nisi primo, & ultimo Hebdomadis die ~~et~~ ~~etiam~~ ~~etiam~~
Lib. 3. Hist. communicabant. Id ipsum de Monachis Palestine
Cap. 13.

Cassian. 3. Mesopotamia tradit Cassianus. De Ponti, & Cappadocia
Instit. 2. scribit sanctus Basilius: Nos, inquit, quater singulis hebdomadibus communicamus Dominica die, quarta die, & Parasceve, & Sabbato; aliis item diebus, si sancti alicujus memoria recolatur.

Basilius Ad Cæsariam Patriciam (de commun.)
Epist. 93. § II. Omnes in solitudinibus Monachi, ibidem ait
alias 289. sanctus Basilius, ubi non est Sacerdos, communionem

domi fervantes suis ipsorum manibus sumunt. Alexandria autem & in Egypto unus quisque etiam de plebe, ut plurimum habet domi communionem, quando vult per se ipse fit illius particeps. Postquam enim Sacerdos sacrificium absolvit, ac porexit, qui illud, ut totum simul accipit, is dum quotidie participat, merito credere debet se ab eo, qui dedit, participare & accipere." Id potissimum temporibus persecutionum fiebat, dum publici conventus, & sacra Mystica celebrari non poterant. Hac consuetudo etiam, cessante persecutione, aliquandiu steterat superflua. (Baren. A. D. 57.)

S. Basil. Epist. eadem XCIII. ad Cæsariam.

§ III. Communicantes, a celebrante propriis manibus in formam crucis cancellatis accipere, erique admoveere solebant Eucharistiam, ita testantibus Ruffino. Sancto Ephraim, contr. Negan, Resur.) ac aliis, quo cum difformine; Mulieres nitido lintulo manus cooperientes, viri vero nudis manibus Corpus Christi a Sacerdote excipiebant (Concil. Antiochense Can. 33. & 101.) utrique conficiantiam nitidissimam habentes. Neglectus sacre communio-

Ruffin.
Lib. 1.
Cap. 29.
v. P. P.

nis a sanctis Patribus nunquam fuit probatus, & Satanas idcirco nactus potestatem in sceminam quamdam, teste Palladio, quod per quinque hebdomadas non communica- Pallad. Cap. 21.
verit, quid mirum igitur, si mala nos undique premant, cum non sine dedecore respectu temporum priscorum laicis precipi debuerit, ne per annum saltem non minus, quam ter communicarent (Concil. Turon. 3. Cap. 50. A. D. 813. Clem. ne in agro §. sanct. lib. 3. titto.) Et Religiosis a Clemente Maximo mensura communio.

C A P U T III.

De Esca Monachorum.

§. I.

Quibus cibis Monachi vesci debeant, sanctus Basilius in variis locis exponit: „ Veri, inquit, Ascetæ alimento „ siccissimo utuntur, & comedunt semel per totam diem. „ In cibo panis explebit necessitatem, aqua sedabit sitim S. Basil. Constit. Cap. 6. prope fin.
recte valenti: quibus accedent quæcunque ex leguminibus palmenta corpori vires ad necessarios usus conservare pos- sunt (Epist. 1. alias juxta novum ordinem 2.) cum panis cor hominis confirmet, quid opus est condimentis.” Ita Lib. de Virg. edit. Venet. Tom. 3. pag. 329.
que sanctus Antonius præter panem, & salem ad victum nihil accipiebat (in vita S. Antonii). Et sanctus Hilarion per triennium aliud nihil gustavit, quam panem aridum cum sale (vit. S. Hilar.) Sanctus Palemon hanc Dietam nec in die resurrectionis mutare voluit.” Pachomil di- Vit. S. Pachom. Cap. 8.

seipsum jejunaturi ad cellam solammodo deferbant panem, salem, & aquam, quo victu Zacheus utebatur perpetuo.

S. Hieron.
Præfat. ad
Regul. S.
Pachomii
vit. S. Pa-
chom.
Cap. 52.

Adque communis hæc primorum Monachorum refectio fuit, (Ruffin. Lib. II. vit. P. P. Cap. 27.) Sanctus Basilus filius ad panem neque salem adhibuit, dicens: Ad libidinem nihil magis concitare, quam salem (de Virg. Sufficit igitur si panis sale in coctione conditur.

§ II. Panes autem, quibus vescabantur Monachi, duri erant, siccæ, bis cocti, & idecirco prius aqua macerati. Jesum testor, inquit sanctus Hieronymus, & sanctos Angelos ejus, in ea Eremi parte, quæ juxta Syriam Saracenis jungitur, vidisse me Monachos, de quibus unus per 30. Annos clausus hordeaceo pane, & inulenta aqua vi-

S. Hieron.
Epist. 9. &
in vit. S.
Pachom.
Cap. 5.

xit." Et alii quam plurimi simili pane hordeaceo cineribus confuso vitam sustentabant. Nonnulli pane furfureo utebantur. Et corrupto, & vermicibus scatente. Denique apud Scetenfes Anachoretas nefas erat manducare panem cum sale ex jufculo aquæ etiam crudæ."

Pellag.
refert lib. 4
Nro 10.

Tantum abſtinentiæ rigorem naufeamque deliciarum hi Egyptii Monachi a suis, ut credi pars est, accepere majoribus, apud quos olim etiam in convivis a voluptatibus

Herodot.
Lib. 2.

cavebatur, teste Herodoto." Circumferebatur enim imago mortui hominis ex ligno fabrefactæ, & exhibebatur singulis cum hoc dicto: In hunc spiritum pota; & oblectare, ut post mortem fies.

§ III. Inferiores ventri hostes panem non libris, sed uncis ponderabant, sanctus Macarius Alexandrinus eisdem Monachi unam tantum panis unciam per diem

manducantis volens abstinētiā transcendere; quinque solum unciarum frustillum comedere solebat quovis die."

„Libra vero continet 12. uncias, qualem libram sanctus **Pallad.**
Benedictus per diem suis Monachis præscripsit: „Panis li- **Cap. 22.**

bra, inquit, una per diem, sive semel, sive bis comeda- **Regul.**
tur." Multi folis oleribus, leguminibus, fructibus, aut **Cap. 30.**

radicibus absque pane vitam ducebant. Antiochus Ere-
mita referente Georgio Præsbytero 30. annis panem non
gustavit contentus crudis oleribus cum sale, & aceto, vi-
num, & oleum a 60. annis ignorabat." Et omnis mul- **In vit. S.**

tudo Monachorum circa Jordanis folis victitabat oleri- **Theodori**
bus, & daetylis. „Sanctus Basilius in cibum sumit ole- **Siceotæ.**

rum folia, escam pauperum: Ciberum nostrorum, **Theod.**
inquit optimi quibus affluimus, herbarum folia sunt cum **Cap. 17.**

pane asperrimo (Epist. juxta novum ordinem 41. alias
juxta veterem 208. & 209. ad Julian. Apostat.) Unde san-
ctus Joannes Eleemosinarius: „Quanti, inquit, desiderant
saturari de foliis olerum, quæ projiciuntur de coquina
mea?" Sic sanctus Macarius per quadragesimam ciba- **Leont. in**
vit. **Cap.**

vit se folis brassicæ foliis crudis, quæ dumtaxat diebus **20.**
Dominicis accipiebat." **Pallad.**
Cap. 22.

§ IV. Verum vetus quorundam Monachorum que-
rimonia est; legumina ventosa sunt, caseus stomachum
gravat, lac capiti noceat; potum aquæ non sustinet pectus,
piscis de stagno, aut de lutosa aqua meæ penitus com-
plexioni non congruant. Sed ad hæc quid respondet ve-
rus Asceta? Quale est hoc? Ut in totis fluviis, agris,
hortisque reperiri vix potest, quod comedas? puta te Mo-

nachum esse, non medium, nec de complexionis iudicio
 dum, sed de professione." Parce obsecro, primum quidem
 quieti tue, parce deinde labori ministrantium, parce gra-
 vamine domus, parce conscientie, conscientie dico non
 tue, sed alterius, illius videlicet; qui prope. sedens, se
 edens, quod sibi apponitur, de tuo singulari jejunio mur-
 murat." Ad hæc addi potest, communiter eos in mensa
 murmurare, qui de extrema sæculi paupertate venerunt,
 aut qui nec ea, de quibus conqueruntur, in sæculo habere
 potuerant, convivium itaque Monachi constans ex legumi-
 nibus, & oleribus melius est adipe victimarum, ait san-
 ctus Ephraim (Paren. 1.) Hinc quidam Poeta dicit: Ordo
 cucullatus posset satis esse beatus. Si libaret flumen vellet
 que adamare legumen.

§ V. In usu olei Patres erant parcissimi, ubi quid-
 piam legitur de oleo, de eo addi solet, „modicum.”
 Et quomodo non modicum? si quidem „cuius Anacho-
 rita Sextarius olei per annum suffecerit.” Severissimi in
 corpus suum fugiebant oleum, tanquam incentivum libi-
 dinis, unde solum senes, vel infirmi illo utebantur.

§ VI. Præter fructus arborum varii generis, nonnulli
 etiam usi sunt lacticiis, lacte, caseo, & ovis; Alii
 ab hisce simpliciter abstinebant cum Ethnicis Sacerdoti-
 bus, excepto casu infirmitatis; quia hæc de cibis laticibus
 erant; cibus Monachorum etiam pulmenta erant iuxta

Cassianum. De his ita debemus (Reg. Cap. 99.) sanctus
 Benedictus: Sive semel, sive bis comedatur, duntaxat duo
 pulmentaria, ut si quis non potest comedere unum, ha-

beat

Cassian. rita
 colat. 19.
 Cap. 6.

S. Hieron.
 Lib. 2.
 contr. Jo-
 vin.

Cassian.
 Lib. 4.
 Infit. Cap.
 21.

beat alterum, si poma aut nascentia, legumina fuerint, addatur tertium. Hæc pulmenta sine pane erant, ut tradit sanctus Ephraim. „Deinde quidquid vile erat, conjiciebatur ad ollam, & coquebatur. Erant, autem, hæ species, olei gutta, aquæ copia, milium, aut farinæ, non tamen de filigine ad ignem apposita.” Sanctissimi tamen viri nec pulmenta acceperant unquam, nisi naturæ imbecillitas Xerophagiam eos dimittere coegisset. Hæc solum apud probatissimos Monachos pulmenta invexit, in quibus tamen nihil gratum, nihil quod delicatum cernebatur.

S. Ephra. Paren. 8.

Paul. Epist. 3. adver.

§ VII. Inter præcipua Monachorum exercitia erat abstinere ab animatis; interque etiam pisces intelliguntur. Laudat hoc Tertullianus. A sancto Joanne Baptista hoc studium coepit, ut nonnulli putant; absit, ut carne locustarum se paverit, qui nec pisces comedit, quos de Jordane facile habere potuisset, juxta sanctum Augustinum. „Jacobus frater Domini similiter ab omni vivente abstinent (Egesippus) sed quid hoc mirum. Id ipsum etiam fecerunt Sacerdotes Isis, & quidem causa castitatis.” Pisces etiam inter accensiva libidinis recenset sanctus Hieronymus. Eorum abstinentia erat inter communia exercitia Monachorum (idem Epist. 13.) Horum primi fuerunt Essæi, quibus nihil cedebat in cibum, quod sanguine vivebat. „Sanctus Epiphanius, sancto Hilarioni ad mensam suam constituto quidpiam de avibus allatum porrigebat, cui Senecio reponit: Ignosce mihi Pater; quia ex quo accepi habitum istum, non manducavi quidpiam occisum.” Hoc absti-

Tertull. in lib. de cultu mulierum. Cap. 9.

S. August. serm. 65. tem.

Clem. Alexandr. Lib. 7. Strom. S. Hieron. Epist. 25.

Euseb. Lib. 2. Inst. Cap. 17.

Imago ~~et~~ Monachorum.

S. Gregor. Nyss. Pel. lag. libell. 4. Nro 15. **abstinente studium amplexus sanctus Basilus, collat, inquit, apud nos coquorum ars, nec eorum culter sanguinem attingit: Cibi apud nos optimi herbarum folia sunt,**

S. Basil. Epist. 200⁸ alias 41. **cum pane asperimus, & vino acescente." Itaque plurimi licet Monachi ob sui mortificationem a piscibus se conti-**

Proverb. fol. 515. **tinebant, non pauci attamen iis utebantur. Qui non sunt tantæ delicatæ, & virtutis ad inflammandam carnis concupiscentiam, ut caro bubulina. Hinc Syri pisces manducabant, ut ex sancto Ephraim apparet." Naucratis sancti Basilii frater in Ponto artis piscandi peritus. sua piscatione alebat complures Monachos, senio, & egestate la-**

S. Gregor. Nyssen. vita S. Marci. **borantes ad fluvium Iridem. „Id quoque de Monachis Egypti ex Cassiano constat Lib. 4. Instit. Cap. 22.**

§ VIII. A carniū esu Monachi semper abstinere solebant: Caro, & vinum propter nimium calorem, quem excitant, Monachis non est in usu, ait Theodoretus sermone de charitate. Et sanctus Ephraim: Cave, inquit, carnis esu, potuque vini delecteris, ne mens tua inutilis

De vita spirit. fol. 48. **reddatur ad dona spiritualia suscipienda." Sanctus Basilus in carnes singulariter invehens: Quorum, inquit, cadavera prostrata sunt in deserto? Nonne eorum, qui esum carniū flagitabant, illi donec erant contenti Manna, pane cœlesti: & aqua de petra fluente, superabant Egyptios, per mare faciebant iter, postea quam recordati sunt carniū ollas, & desiderio reversi sunt in Egyptum, non viderunt terram repromissam, non metuis exemplum?" Pave-**

Homil. 1. de jejunio. **tunt plurimi ad exemplum isthuc, qui quia cœlestis sapientiæ studio, puritatisque, atque mortificationis summe**

car-

carnis usum, nisi in infirmitate, non admittebant, a discipulis Christi hoc studium profluxit, ait Eusebius Pamphili, qui cum essent pii, Philosophicique Magisterii adorare succensi, amplexati sunt vitam duram, & molestim jejunis, & abstinentiam Vini, & Carnium. „ Sanctum Matthæum in cibum sumsisse semina, olera, & acrodrya, refert sanctus Clemens Alexandrinus.” Non Monachi soli Apostolorum sectatores, sed etiam homines sæculares reperti sunt, qui ut carnem suam frenarent, ac delectationem, & gulam comprimerent, quæ carne, & vino solet rabidius, immoderatusque raptari, teste sancto Augustino, a carnibus, & vino abstinuerunt, ex doctrina sancti Pauli dicentis: Bonum est fratres non manducare carnem, neque bibere vinum. „ Observandum hic Monachos non damnare carnes cum Manicheis dicentibus: Omnem carnem immudam esse.” Eos damnant, ut Hæreticos Monachi, & dicunt cum Apostolo: Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur; sanctificatur enim per verbum Dei, & orationem (1 Timoth. Cap. 4. v. 4. & 5.) Et ideo sanctus Basilii ait: Nullum cibum esse rejiciendum, tamquam abominandum; omnia enim mundis munda sunt.” Recte igitur quidam Monachus dixerat: „ Non ex observantia superstitiosa repudio esum carnium: Omnis enim creatura Dei bona est; sed quia scriptum est, non conducunt imprudeti, atque insipienti deliciae. Insolentia, & immodestia est Monacho vesci carnibus.” Gravis sententia hæc, verum si sacerdotes Iſidis in memoriam revocamus, qui

Euseb.
demoſt.
Evang.
Lib. 3.
Cap. 7.

S. Cle-
mens Lib.
2. Pedag.
Cap. 1.

Rom. 14.
v. 21.

S. Auguſt.
Lib. 16.
contr. fau-
ſtum Cap.
31.

S. Baſil.
Reg. fuſior
18.

Proverb.
19.

quod divinis, ut putabant vacaverint, ab esu carnum, ovorum, & lactis, item a potu vini abstinabant, panem raro comedentes, oleumque ad sola olera adhibentes, non puto quempiam ægre ferre posse, qui se ex asse Deo vero consecravit. Inter impedimenta Monachismi computatur apud Græcos: Non posse a carnibus abstinere, & ideo Glycys ad Patriarchatum Constantinopolitanum electus, eum de more Monasticum prius habitum expeteret, is ei concessus non est, quod ex sententia medicorum a

Niceph. Græg. Lib. 7. Hist. Rom. **Sic Monachismus, & carnis comestio apud Monachos repugnantia sunt.**

§ IX. Vinum Monachis in usu non est, ait Theodoretus (serm. de charitate). Et sanctus Hieronymus de eibus, & potu, inquit, Taceo, cum etiam languentes frigida aqua utantur, & coctum aliquid accepisse luxuria sit.

S. Hieron. Epist. 22. „ Monachorum item legislator sanctus Basilus in sermone de disciplina Ascetica: Quomodo Monachum ornari oporteat, ita præcepit: ante omnia oportet abstinere Monachum a congressu mulierum, & a vini potu: quoniam vinum, & mulieres apostatare faciunt sapientes: & calor ex vino proveniens accendit ignita jacula inimici, vinum enim rationem submergit, & mentem, itemque cupiditates ac voluptates inflammat, perinde atque oleum flammam accedendi.”

S. Basil. in caput S. Isaïæ.

§ X. Attamen Monachi veteres, etiam ne pro Manicheis, aliisque Hæreticis haberentur (qui vinum ex natura censabant abominabile) - certis de causis id subinde bibe-

bibebant. Causa præcipua fuit necessitas, ac infirma va-
letudo: Apostolus Tumotheo modico præcipit uti vino,
& hoc propter dolorem stomachi, & propter ejus frequen-
tissimas infirmitates (ait sanctus Basilius admonitio: ad fi-
lium spir. Tom. 2. pag. 87.) Causa igitur valetudinis su-
mendum est vinum: Verum respui non debet, si causa
valetudinis sumatur." Quod si ultra necessitatis articulum
bibatur, est fomes libidinis, seminarium voluptatum, ju-
ventutis pestis, probrum senectutis, Fæminarum dedecus,
infantiæ nutrix, mater petulantiae, venenum animæ, men-
tis interitus, virtutum effugatio. „In vino ergo luxuria, in
„vino infania, in vino venenum, pestis, & mors est."

S. Basil.
Instit. Mo-
nast. serm.
1. Tom. 2.
pag. 169.
Col. 1.
Nro 4.

S. Greg.
Nicephor.
hom. 2. in
Eccles.

C A P U T IV.

De Habitu Monastico.

§ I.

Sanctus Basilius ad Actus Apostolorum alludens, inquit:
Cum plures ad eundem salutis scopum intenti, com-
munem inter se vitam amplexi fuerint, id inter ipsos ante
omnia optineat necesse est, ut unum in omnibus sit cor,
& voluntas una, unumque desiderium, atque ex Apostoli
præcepto omne conventus agmen efficiatur unum corpus
ex diversis membris coagmentatum. Hoc autem aliter fieri
non potest, nisi optinuerit hæc consuetudo, ut nihil no-
minatim, nec peculiariter cuiquam tribuatur, neque vesti-
mentum, neque vas, neque quidpiam aliud ex iis, quæ
conducunt vitæ communi, ut singula usibus necessariis,

non autem possessoribus continentur. Et sicut vestimentum parvum corpori majori, aut majus parvo non convenit, sed quidquid cuique accommodatum, id utile est, & commodum: Ita etiam alia omnia, lectus, stragula, calidum vestimentum, calceamentum ejus, qui his valde indiget, debent esse, non possidentis. Quemadmodum enim, qui vulneratus est, non qui sanus est, medicamento utitur: sic etiam iis, quæ ad sublevandum corpus excogitata sunt, perfruatur, non qui delicate vivit, sed is, cui levamen

S. Basil.
serm. 2. de
Instit. Mo-
nast. seu
Ascet. sub
Init.

opus est." Ea propter idem decernit, ut unum omnibus sit commune vestiariû, seu repositorium, quod ille Apothecam vocat, ne quid proprium cujusvis nominetur, non vestimentum, non calceamentum, non quidvis aliud, quod ad necessarium corporis usum pertineat, sed usus sit penes Prælatum ita, ut quod cuique convenit, id ex communi-

S. Basil.
serm. 1.
Ascet.
Tom. 2.
pag. 169.

bus tribuatur, juxta moderatioris præceptum. „Detritæ vestes vestiario illatæ ad placitum superioris dabantur egentibus, quod privato nemini facere licet: dare enim, & accipere non cujusvis est, sed ejus, qui dispensationem sibi commissam habet, proinde siue vetus, siue novum vestimentum fuerit, hic, id est superior habita ratione tem-

S. Basil.
Reg. brev.
88.

poris cujusque, & dabit, & recipit." Etiam si nudus fuerit, qui petit, jam semel dictum est, quod dare, aut accipere non cujusvis sit, sed ejus cui talis dispensatio com-

1. Corint.
7. v. 24.

Reg. brev.
91.

missa est, observatur autem illud: unus quisque in quo vocatus est, in hoc maneat." Quod si quis privatim

S. Basil.
Reg. brev.
100.

pauperi aliquid largiatur, eum tamquam corruptorem — boni ordinis vult sanctus Basilius castigari." Eleemo-

~~Monachum~~, quæ Laicum salvat, Monachum privatum con-
demnat.

§ II. Principio Clerici, & Monachi cum omni populo Christiano gaudebant veste candida, congruenter scripturæ sacrae dicenti; omni tempore sint vestimenta tua candida.” Ecclesiastes Cap.9. v. 8.
Ad quem locum sanctus Hieronymus ait: Candidis vestibus ornatus incede, interna letitia de redemptione Christi populo Christiano suadere potuit amictum candidum: Nam teste Josepho, vestitus albus letantium est. „ Unde & Angeli post resurrectionem Domini ad sepulchrum in albis consedis leguntur, (Joan. 10.) Quæ ergo causa, quod Josephus Lib.2. Antiq. Cap. ultimo.
Monachi habitu albo deposito, nigrum assumerint communiter adeo, ut habitus niger Monachismi Tessera quondam extiterit, id tribus potissimum de causis factum est.
1. Quia veteres Philosophi incedebant in tunicis, & palliis nigris, traxeruntque Monachos in imitationem sui, si quidem vita Monastica olim habita est pro vita vere Philosophica, ut alias dictum, hinc illud scoma vulgi apud sanctum Hieronymum, si tunica non canduerit, Græcus hoc est Philosophus, & Impostor est.” 2. Quia lugentes, & pœnitentes in Ecclesia semper pullis indumentis vestiri S. Hiero Epist. 34.
solebant, idcirco etiam Monachi, ut illis adnumerentur, nigrum habitum præ albo gestare maluerunt, certe sanctus Cyprianus lugentium vestes atras fuisse scribit (Lib. de Mor.) Et sanctus Basilius eundem habitum esse dicit Monachorum, ac pœnitentius. „ 3. Quia color niger accommodatior est pro lugentibus, ac pœnitentibus præcæteris, S. Basil. Epist. 1. ad Gregor.
& has ob causas pullus color apud Monachos sic invaluit

olim, ut esset indicium Monachismi, & Monachi quoque inde dicerentur pullati (Concil. Constantin. A. D. 692 Canone 42.)

§ III. Nigrum habitum juxta opinionem Baronii A. D. 57. Clerus Sæcularis assumpsit post modum a Monachis, cum enim Monachi passim sacros Ordines reciperent, & allegarentur in Clerum, & Episcopos, ubi Canones sacri eis prohibebant mutationem habitus, qui tunc niger erat, ut habetur in Concilio VIII. A. D. 869. Nul-
lus audeat suum illum habitum, & Stolum Monasticorum indumentorum superbe, & temere deponere, ne professionis suæ prævaricator inveniatur. Quod si quis Episcopus Monasticam vestem abjecerit, vel corrigatur, vel deponatur. Cum tot igitur in Clero Monachi essent, nigris induti vestibus, reliqui facile eos secuti sunt.

S. Basil.
Reg. fuſior.
22.

§ IV. Sanctus Basilius non solum in cibis, sed in vestimentis præscribit observandum vilitatem, simplicitatem, & quod levissimi precii est." Et in Calceamentis caveatur vanitas, & precium (ibidem). Atque iterum Constitutionum C. 30. Vestimenta, ait, aut Calceamenta preciosa nobis exquirenda non sunt, sed eligenda viliora, & in hac re etiam humilitatem ostendamus &c. Unus enim vestimenti scopus, ut idoneum sit carnis ope-

S. Basil.
Epist. 1. ad
Gregor.

rimentum." Tunica cingulo ad corpus adstricta sit (ibidem) Ideo proinde ait: Fratres non debent contendere, quod dentur vestes viliores, aut non novæ, si tamen præbeantur

S. Basil.
Reg. brev.
168.

minores, aut majores eos posse necessitatem suam decenti mansuetudine manifestare." Quæ ita sonat; si minus, aut

maius (vestimentum) quam pro statura est, indicet necessitatem suam debita cum modestia: si autem dissidium fuerit de vilitate, vel propterea, quod non novum sit, recordetur Domini dicentis: dignus est non simpliciter quisvis, sed operarius cibo suo. „ Percontetur autem se ^{Math. 10. v. 10.} ipse, an pro dignitate mandatorum Domini, aut promissionem effecerit quidquam, & tunc non requiret aliud, sed futurus est de eo, quod datum fuit, sollicitus velut, qui ultra meritum acceperit. Nam quod dictum est, de alimento, id in omni re ad corporis usum attinente, loco regulæ habendum est.

§ V. Sancti Patres cultum vestium abundantio-
semper damnabant, non sit nobilis habitus vester, nec affectetis vestibus placere, sed moribus, ait sanctus Augustinus in Reg. Et sanctus Ephraim inter mala hujus vitæ numerat mollem lectum, & vestem (de variis tormentis inferni). Et noli vestium splendido ornatu gloriari, memor quomodo Elias ovinis pellibus fuerit indutus, & sacco Esaias, quali item Joannes Baptista vestimento usus sit (idem sanctus Ephraim de vita Spirit.) Et sanctus Basilius Monacho lapso exprobrat: quo pacto olim in Monasterio vixerit, aspero indutus sacco, & dura Zona lumbos succinctus, ventre præabstinentia dorso adhærente, rejecto omni indumento molliore.” Ore omnium antiquorum Monachorum sanctus Barlaam ad Regem Indiæ, ait: Vestes ^{S. Basil. Epist. 2. ad lapsum.} nobis ex asperis ciliciis, & ovium pellibus sunt, vetustæ omnes, atque ex variis pannis consutæ imbecillam nostram carnem atterentes (sanctus Damascen. vit. Barla.

§ VI. Tametsi autem sancti Patres præcipiant ~~non~~ debere molliciem, & elegantiam vestium quærere, & satius esse veteres ferre vestes, ut sanctus Ephraim docet, & curam habere animæ in timore Domini, quam splendide vestiri, & turpiter, atque inhoneste vivere: Verum tamen eas noluerunt esse sordidas, & immundas. Sancti Chrysostomi temporibus Monachi quamvis portaverunt habitum rusticorum, amictum viliorem, caverunt tamen sordes, (de Monachis sancti Apolonii Ruffinus refert) quod nullus ipsorum sordidis vestibus usus fuerit, sed potius tam

Ruffin. in mente, quam in veste mundiciem exhibuerint." Certe
 Lib. 2. vit. sanctus Antonius, mundiciæ causa lavit ipse suam ependi-
 P.P. Cap. 7. ton." Denique de sanctorum Patrum sententia, Mona-
 vit. S. An- chorum vestes debent esse humiles, & accommodatæ tem-
 ton. Cap. 43. pori, loco, personæ, necessitati, ut ait sanctus Basilius
 non molles, non sumptuosæ, vel splendidæ, non sordidæ,
 S. Basil. sed mundæ. Reg. ita sonat: Unus (amictus) ad proprium
 Reg. 210. scopum honeste, ac decenter accomodatus, habita ratione
 brev. ita. temporis, loci, personæ, atque necessitatis. Non enim
 eadem integumenta ratio comprobatur tempore hyemis, ac
 æstatis: Neque idem est habitus operarii, & quiescentis,
 famuli, & ejus, cui famulatur, militis, & privati viri, &
 mulieris.

§ VII. Sancti Basili, quem Chorus Monachorum in Oriente tamquam solem suum, ac fundatorem adorant, regulæ & instituta Monastica certum habitum non præscribunt, quo tamen ejus affectæ, atque ipse etiam sit usus ejus verba non obscure indicunt. Arbitrabar, inquit, facis

magna esse argumenta humilitatis vestimentum crassum, & Zonam, & e crudo corio calceamenta. „ Simplex & plane Philosophicus habitus, & valde discretus consulens Monasticae paupertati, quem describit sanctus Dorotheus. „ Habitus, inquit, quem gestamus colobium est, quod caret manicis, & Zona pellicea, & analibus, & cuculus. Hæc sunt Symbola, quidque nobis hæc corporis nostri symbola significant, intelligere debemus. Cur gestamus colobium manicis destitutum? Manicæ symbola sunt manuum, manus autem sumuntur pro agendi facultate; quando igitur occurrit nobis cogitatio agendi quidpiam manibus hominis antiqui, ut puta furandi, aut verberandi, vel absolute quodvis aliud peccatum manibus patrandi, ad habitum attendere debemus, ac intelligere nos non habere manicas, id est carere manibus ad operandum quidpiam; quod sit hominis antiqui. Habemus autem & Zonam. Sed cur illam gestamus? Zona, quam gerimus primum quidem signum est, nos ad opus esse paratos. Quilibet enim eum vult operari, primum accingitur, & sic opus aggreditur, juxta illud: sint lumbi vestri præcincti.” Item, ut quemadmodum Zona est de corpore mortuo, ita & nos concupiscentiam nostram mortificemus, Zona enim lumbis nostris adhibetur, ibi autem sunt renes, in quibusvis animæ concupiscibilis esse sita dicitur. Atque hoc est, quod ait Apostolus: Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram, fornicationem, immundiciem, & quæ sequuntur. Habemus autem Analabum (seu scapulare) hic Analabus in modum crucis ponitur, super humeros nostros, id est, signum crucis

S. Basil.
Epist. 223.
alias 79.

S. Dorotheus.
Instit. 1. de
abnegat.
seculi.

Luca 12.

Math. 16. **cis** gestamus in humeris nostris juxta illud: Tolle crucem
 v. 24. tuam, & sequere me. „ Quid vero crux est aliud, quam
 perfecta mortificatio, quæ perficitur a nobis per fidem
 Christi? Fidem enim (ut iterum in libro Seniorum
 dicitur) arcet semper impedimenta, & liberam nobis red-
 dit operationem, quæ ad perfectam istius mundi mortifica-
 tionem nos deducit, scilicet, ut se ipsum quis mortificet
 ab omnibus, quæ sunt mundi hujus, ut si parentes expu-
 gnet pariter & affectum eodem modo abdicaverit, quis
 pecunias, vel possessiones, aut aliam rem quampiam velit
 etiam affectui ejus renuntiare. Assumimus autem cucu-
 lum, quod est symbolum humilitatis. Infantes enim par-
 vuli, ac innocentes cucullos gestant. Nos igitur idcirco
 cucullum gerimus, ut malitia parvuli simus, quemadmo-
 dum Apostolus ait: „Nolite pueri effici sensibus, sed mali-
 tia parvuli estote.” Quid autem est parvulum esse mali-
 tia? Parvulus, qui non habet malitiam, si spernatur,
 non irascitur, etsi honoretur, haud effertur in glori-
 am vanam, non superbit, si quis res ejus acceperit, mi-
 nime affligitur, parvulus enim malitia est, non ulciscitur
 injuriam, non affectat gloriam. Est enim cucullus divinæ
 gratiæ symbolum, quoniam quemadmodum cucullus tegit,
 ac fovet parvuli caput: ita & Dei gratia mentem nostram
 tuetur: (licet dicitur in libro Seniorum) quoniam cucul-
 lus est signum gratiæ Salvatoris nostri Dei, mentem no-
 stram protegentis, & infantiam nostram, quæ in Christo
 est circumfoventis propter Dæmones, qui nos semper per-
 cutere, ac vulnerare conantur.

● VIII. Cæterum scire oportet apud antiquos quoque Monachos erat in habitu diversitas, apud quos major cura virtutum, quam indumentorum fuit, vestitum tribuebat, aut paupertas, aut fidelium charitas, aut natura. Multis pili corporis pro vestimentis erant. Multi variis animalium pellibus nuditatem tegebant, non pauci incedebant nudi, adeoque nonnisi aëre, cœlo, antris, sepulchris, aut ferreis vinculis obtecti. Plurimi per solitudines diversas errabant, vestiti tam vilibus centonibus, quos nec Lasarus ante fores divitis collegisset. Prout quisque poterat, suam carnem velabat. In congregationibus quamvis varietas tanta non fuerat, quæ tamen ab aliis non dependebant, ex arbitrio Abbatis se vestiebant. Hinc alii ferebant lebetam, seu colubum, alii non, alii habebant cruciferum analabum, seu redimiculum, aut scapulare, alii non; hic usus erat melote, alibi non. Sanctus Benedictus suos iussit observare loci qualitatem, & in loco frigido concessit cucullam in hyeme villosam, pedules, & galigas, & pro itinerantibus foemoralia, quæ Monachis aliis non erant.” S. Bened.
Reg. Cap.
55.

§ IX. Cilicina vestis conficitur ex pilis, cujus usus sua tempora habet, inquit sanctus Basilius. „ Non enim temporalis necessitatis gratia ejus usus est, sed afflictionis, & humiliationis animæ. Unde sanctus hic Pater cilicium noctibus portare solebat, ne id ab aliis adverteretur.” Alii contra longiorem somnum, & noctium fantasmata ciliciis indormiebant. Alii de die portabant, sed subtus vestes, quem usum non reprobatur Cassianus exemplo Re- S. Basil.
Reg. brev.
90.
S. Gregor.
Nasianen.
Orat. fun.

Cassian. **gis Joram.** Sanctique Antonii, plurimorumque Monachorum, in quorum persona sanctus Barlaam ait: Vestes nobis ex asperis ciliciis sunt, & ovium pellibus (sanctus Damasc. vit. S. Barlaam Cap. 18.)

§ X. In veste, cibo, & potu suos subalternos Monachos nullatenus excedere debeant, sed uniformitatem omnimode servare tenentur Rectores, seu Superiores Religiosarum communitatum. Rectorem te posuerunt? Nolle extolli, esto in illis, quasi unus ex ipsis, dicit Scriptura **sacra.** Primi Monachorum Superiores jurejurando firmaverunt, se neque veste, neque cultu ullo communitatem suam superaturos. Nihil ita conciliat amorem apud subditos (sanctus Augustinus serm. 50. de divers.) de suo vestitu ait: Qualem potest habere Præbyter (vestem) qualem potest habere decenter Diaconus, & Subdiaconus, talem volo accipere, quia in commune accipio. Si quis meliorem dederit, vendo, quod & facere soleo, & quando non potest vestis esse communis, precium vestis sit commune. Vendo, & ergo pauperibus; si hoc eum delectat, ut ego habeam talem, det, unde non erubescam; fateor enim vobis, de pretiosa veste erubescō; quia non decet hanc professionem, hanc admonitionem, hæc membra, hos canos. Audiant Superiores Monachorum. Augustinus Episcopus erubescit de veste pretiosa tamquam contraria suæ professioni, nec alia indui vult, quam quam utebantur Clerici sui. Si etiam dono offerebatur melior, distraxit, & pretium erogavit pauperibus. (De sancto Joanne Eleemofinario Alexandrino Patriarcha ex Monacho refert

Leontius in vita). Hic in infimo strato recumbere solebat, & vilibus operimentis operiebatur, cui quidam e civibus transmisit coopertorium numismatum 36. enixe rogans, ut eo cooperiretur. Ille vero hoc suscipiens una nocte eodem coopertus est; verum tamen toto hoc noctis tempore ad se ipsum dicebat. Quis dicet, quod humilis Joannes patilio 36. numismatum tegatur, & fratres Christi frigore necentur? quanti sunt modo, qui psyllium habentes subtus dimidium, & supra dimidium, & non possunt extendere pedes suos, & dentibus strident præfrigore? quanti in monte dormierunt incoenati, habentes duplicem cruciatum tam ex frigore, quam ex jejunio, quanti sunt in hac civitate, ista hora peregrini, non habentes ubi hospitentur, & in foro jacent, & pluvia madefacti? quanti sunt, qui non habent vestimentum in æstate, & alterum in hyeme, & ita miseriis affliguntur? Tu vero expectas etiam æternam jucunditatem assequi, & vinum bibis, & pisces immanes devoras, & in cubilibus demoraris: modo autem cum omnibus malis, & in coopertorio 36. numismatum te calefacis? Veraciter ita vivens, & in tali laxatione conversans, non expectabis illic præparatis gaudiis frui, sed audies utique, quod, & dives ille audivit: Recepisti bona in vita tua, pauperes vero mala: Nunc ergo consolantur, tu vero criciaris, benedictus Deus, humillis Joannes alia nocte non cooperietur illo: justum est enim & bene acceptum Deo, ut tegantur potius 144. fratres, & Domini tui, quam tu infelix, mox ergo transmisit illud, ut venum daretur. Magnum speculum in hoc exemplo est, multi ex

hoc suos mores formaverunt, & vilitatem, vestimentorum dilexerunt.

§ XI. Multi magni nominis Abbates in habitu nihil splendidum, nihil a suis fratribus habuerunt singulare, eadem materia, & eadem compositio erat, nec erubescabant de cuculis, & caputiis, etsi irridentur a mundanis, gnari tanto pretiosiore coram Deo vestem esse, quanto contemptibilior est coram mundi hujus hominibus. Atque hinc antiqui suas cuculas præcæteris vestimentis magni fecerunt, quia majorem præferunt humilitatem, eas proinde solebant appellare rem, & indumenti genus pretiosum (vita sancti Stephani junioris.) Cucula sancti Simeonis stylitæ curabat omnia mala, quam Imperatori dono misit (Metaphr. vit. sancti Danielis) Theodosius Cæsar paliollo sancti Senulphi, caput, & baculo manus armans in bello adeo terribilis hostibus est visus, ut illico fugam inierint (Metaphrastes vita sancti Syri, & Joannis Januari 31.)

C A P U T V.

De Tonsura Monachorum:

§ I.

Monastica tonsura non est novum inventum, sed a prima Monachorum institutione semper in more fuit. Id testatur Author lib. de Eccles. hier. Cap. 6. sub nomine Dionysii Areopagitæ. Sic tondebantur ex regula discipuli sancti Pachomii, sic reliqui omnes. De Daniele stylita

Me-

Metaphrastes ait: „ Et cum ei præfectus legisset regulam , & totondisset capillos, eum Monastico habitu induit: sancto Stephano juniori Gregorius quidam dixit: Deo proinde rationem reddes, nisi me hodierna die incunctanter detonsum in Monachorum ordinem adscribas (in vita sancti Stephani junioris) Hinc antiquitus idem fuit dicere Monachum fieri, & in Monachum tonderi. Et sanctus Augustinus ea proeodem sumit: Capillos minuere, & habitum Religionis assumere. „ Originem tonsura accepit a Nazaræis, ut docet sanctus Isidorus.” Et apertum Concilii Niceni præceptum est, ut tam Monachi, quam Moniales alia indumenta, & alios mores habeant, quam Laici, & tondeant caput (Canon. 76.) Tondere autem est medium abscindere, ait sanctus Paulinus, (Epistola 3. ad Sever.) juxta Euchologium Græcum forfices Evangelio a superiore impositæ ipse sibi a Monacho vestiendo dari postulat, easque acceptas confestim tradit, a quo usque tertio altari, & Evangelio reponuntur, ut liberum voluntatis propositum manifestet, ut exponit Simeon Thesalonicensis, quo vero sine tondeantur Monachi, exponit Dionysius Areopagita (Cap. 6. de Eccles. Hierarch.) Signum autem crucis declarat univerforum ad corpus pertinentium defectus, capillus autem tonsus puram nullaque figura foedatum vitam indicat, quæ non fictarum figurarum, aut colorum induitione diformitatem mentis ornet, sed quæ ipsa in se ipsa non humana, & addititia pulchritudine, verum singulari, & unica ad Dei exactissimam similitudinem exercetur. Addunt alii lugubrem poenitiæ statum detonsionem

S. August.
serm. 67.
temp.

S. Isidor.
Lib. 2. de
Eccles. of-
fic. Cap. 4.

hanc ostendere: Nam & propter crimen in Monasterium detrusus comam abjiciebat, & lugentes quique calvitio tristitiam indicabant, Dei se se obsequio Mancipantes servorum more capita rasisse. Simeon vero Thesaloniciensis de Monacho tonso scribens, ait: Per depositionem, & tonsuram capillorum corporis primitias Domino offert, quia totus præsentatur, & Christo consecratur, & cuncta, quæ in mundo sunt veluti superflua abdicat.

§ II. Tonsus cruciformiter coram altari a Superiore Monachus ab alio ex integro tondetur, & confestim ad altare regressus, inquit Simeon, capillos altari impositos reliquit; ostenditque illos primitiarum locum tenere, & Deo fieri oblationem, sicut & ipse totus oblatus est, & viva, & placita hostia effectus, exinde vero capilli accepti comburi solent: quamvis nonnulli ex illis Zonas sibi plectant. Post solennem hanc in Ecclesia detonsionem, nullam de cætero sibi permittunt fieri. Barbam autem, nec unus quidem detondere audeat. Id utrumque uno loco scribit Epiphanius, loquens de Messalianorum hæresi, & approbata promissa barba longam in Monacho Cæsariam condemnat; & ab Ecclesiæ Catholicæ, inquit, & ab Apostolorum doctrina prorsus alienum, cilicium palam præferre, ac comam submittere. Vir enim, inquit Apostolus, comam nutrire non debet: cum imago Dei sit, & gloria, atqui quod ad barbam attinet in Apostolorum constitutionibus, divino sermone, ac dogmate præscribitur, ne ea corrumpatur, hoc est, ne tonsione ponatur. (vide Jacob. Goar. pag. 397. edition. Venet. A. 1730.) Qui proinde tonsuram capillorum

non faciunt, sed tamquam mulieres in fronte dividunt, sancto Paulo adversantur dicenti: Vir si comam nutriat, ^{S. Paulus} ignominia est illi." Vanissimum hoc capillaturæ studium ^{1. Cor. 11. v. 14.} coegit Patres in sexto Concilio Oecumenico decernere; qui dicuntur Eremitæ & circumeunt Urbes in longis crinibus, versantes cum Laicis, & mulieribus, propriam professionem injuria afficientes, recisis crinibus habitum cæterorum Monachorum suscipiant, & in Monasteria conjiciantur. Quod si nolint, ex Urbibus, in solitudines pellantur (Canon. 42.) Et ipsemet Apostolus Paulus solebat tondere capillos suos (Actor. 18. v. 18.)

§ III. Symbolum virilitatis barba est, ut res ipsa loquitur, dicitque, sanctus Basilus: „Barba significat fortes, ^{S. Basil. in Cap. 7. Isaiaæ prope finem.} alacres (sanctus Augustinus enarrat Psal. 132. Et sanctus Clemens Lib. 3. Pedagog. Cap. 11.) Barba inquit gravitatem vultui, auctoritatemque, & naturalem reverentiam concedit; & multos a peccando retrahit, cum probro esse possit, barbatum audere delinquere. Hac de causa graviter invehitur in eos, qui barbas radunt, quos appellat crinium hostes, homines læves, virilis pulchritudinis osores. Cum enim inquit natura viri simus, quomodo non contra naturam peccas, si radaris? lævem Deus foeminam condidit, sola coma ornatam, ut equum juba: Virum autem, ut Leonem barba ornavit, pectusque dedit hirsutum, per quod, & robur ejus, & Imperium significavit. Barba ergo viri indicium est, meliorisque naturæ &c. Hinc sanctus Euthimius cum fundasset suam lauram pro centum quinquaginta Monachis, nullum admisit, nisi cu-

Metaph. ius vultus insigni barba dumefceret." Clerus Orientalis in vit. S. Quiriaci. ~~barbam~~ alere solet ad exemplum sancti Pauli Apostoli, quem prolixam habuisse barbam traditur. In partibus Occidentalibus tam inter Clericos, quam inter Monachos consuetudo diversa fuit in barbis. Quidam nutriebant, alii tondebant, alii radebant. Nihil hæc diversitas Ecclesiæ nocet, scimus, inquit V. Beda. Quia neque Apostoli uno eodemque modo attonsi sunt, neque nunc Ecclesia Catholica indissimili per totum orbem tonsuræ forma congruit, dum modo eadem charitas omnium sit. Et in barbis, & capillis non est ponenda sanctitas.

Levit. § IV. Dicebatur quidem antiquis: neque in rotundam attondebitis caput, nec radetis barbam. „Et Sacerdotes non radebunt caput, & barbam." Quia debebant sub umbra, & velamento bonorum futurorum, debebantque distingui a vicinis Sacerdotibus Iſidis rasis." Nasaræi quamdiu consecrati erant, comam, quæ significabat castitatem, & parsimoniam nutriebant. Similiter & Prophetæ a longis crinibus agnoscebantur. In lege proinde veteri omnia crinita erant. In lege vero nova communiter dicitur tonderemini, ablatum est enim velamen a nobis, & versamur sub luce bonorum priscis absconditorum, ut jam pro ignominia habeatur juxta doctrinam Pauli Apostoli comam nutrire." Hinc & ipse tonsus erat, ut alias dictum, similiter & sanctus Petrus, & Antiquissima lex est Aniceti Pappæ: Prohibetæ fratres per universas Regionum vestrarum Ecclesias, ut Clerici juxta Apostolum comam non nutriant, sed de super caput in modum spheræ radant (Cap.

prohibete distin. 23.) **Tonsuram** esse, ait Isidorus Hispalensis, cum superne detonso capite instar circuli corona relinquitur, non quidem in signum poenitentiae, & luctus, ut Monachi, sed Regiae potestatis, summæque perfectionis, quæ exigit, ut ab anima sublimis officii cuncta superflua penitus resecentur, qua de causa magna ex parte capitis radebantur Episcopi, ut demonstrat sanctus Gregorius Nansenus (Orat. in maximum.)

§ V. Sub tonsura Monastica solent mutari nomina, nec mirum, Christus ipse cum Simonem ad Religiosissimam suam disciplinam susciperet, eum **Cephæ**, hoc est **Petrum** nominavit, & filios **Zebedæi Boanerges**. **Alexius Comnenus**, (ait **Nicetas Choniatus**. Lib. 3. anal.) Christianum **Pallium**, nempe habitum Monasticum invitus induit, & precibus, quæ super eo peragebantur, ne summis quidem auribus admisis, tandem radi se, & **Athanasium** appellare passus est; Idem de **Andronico seniori Nicephorus Gregoras**: „Invitum, inquit, tondent, & cuculo induunt, atque **Antonium** nominant.” Mutationis autem nominum diversæ causæ sunt; summi Pontifices nomina post electionem illico commutant, quasi jam diviniore, quam antea sint naturæ, & planissime commutati.” Sanctus **Dionysius Alexandrinus** generatim tradit, cur hoc, aut illud nomen imponatur, dicens: Plures, credo, fuisse tempore sancti **Joannis Evangelistæ**, qui hoc sibi nomen desumerunt, vel ob ejus amorem, aut reverentiam, velut ipsum sectarentur, volentes scilicet eodem modo a Do-

Nicephorus Gregoras Lib. 9. Hist.

Leonicius Lib. 6. Hist.

Eusebius **mino diligi: sicut modo infantes Petros, & Paulos pas-**
 Lib. 7. Hist. **nominamus."**
 Ecclef.
 Cap. 25.

§ VI. Sancti Patres tonsuram, ac professionem Monasticam comparant Baptismo: Nam idem utrobique propositum, eadem abrenuntiatio mundi, carnis, & Satanæ, consequenter etiam nomen, suscipiens Monachismum consequitur novum. Theodorum studitam in extremo agone

Baronius hæc verba pronuntiasse Baronius refert: „Confiteor Monasticum statum sublimem esse, & Excelsum, & Angelicum, qui & peccata omnia expurget absoluta vitæ perfectione

Joannes narrat & Joannes Subdiaconus." Fuit magnus inter prævidentes, seu Seniores, hic affirmabat, quia virtutem, quam vidi stare super Baptisma, vidi etiam super vestimentum Monachi, quando accepit habitum spiritua-

Subdiac.
 Lib. 1. Nro
 9. Tom.
 12. A. D.
 1004. ex
 codice
 Cassian.

lem. Denique sanctus Hieronymus imperterite docet Baptismum a professione Monastica in eo differre, quod is præcedat tempore, nunc inquit ad sanctam Demetriadem Virginem, quia seculum reliquisti, & secundo post Baptismum gradu, iniisti pactum cum adversario tuo, dicens

S. Hieron. ei, renuntio tibi Diabole, & seculo tuo, & pompæ tuæ, Epist. 8. & operibus tuis, serva fœdus, quod pepigisti. Item ad

Item S. Paulam de obitu filiæ Monialis Blæfilæ." Revera inquit si seculare desiderium (quod Deus a suis avertat) & delitias hujus vitæ cogitantem mors immatura rapuisset, plangenda erat: Nunc vero cum propitio Christo ante quatuor fere menses, secundo quodam modo se proposito Baptismi laverit, & ita deinceps vixerit, ut calcato mundo semper Monasterium cogitaverit, non vereris, ne tibi Sal-

Epist. 25.
 ad S. Paulam de obitu filiæ Monialis Blæfilæ.

vator dicat: Iraſceris Paula, quia filia tua facta eſt filia mea? Vere enim deletis priſtinis peccatis, ac pœnis æque in profeſſione, ac Baptiſmo in filios Dei adoptamur. De ſancto Antonio memorat ſanctus Athanaſius: Hora circiter nona cum ante cubitum orare cepiſſet, raptum ſe ſenſit in Spiritu, & ab Angelis in ſublime deferri. Prohibentibus tranſitum aëris Dæmonibus, cœperunt Angeli contradicentes requirere, quæ eſſet cauſa retinendi nullis exiſtentibus in Antonio criminibus: Illis vero ab exordio nativitatis replicare peccata nitentibus calumnioſa Angeli ora clauſerunt, dicentes, non debere eos a nativitate ejus delicta narrare, quæ jam Chriſti eſſent bonitate ſopita: Si quæ autem ſcirent ex eo tempore quo factus eſſet Monachus, & Deo ſe conſecraſſet licere proferri.

§ VII. Id clarius exponit ſanctus Bernardus: Audire, inquit, & hoc vultis a me, unde præter cætera pœnitentiæ inſtituta Monaſterialis diſciplina meruerit hanc prærogativam, ut ſecundum Baptiſma nuncupetur. Arbitror ob perfectam mundi renuntiationem, ac ſingularem excellentiam vitæ ſpiritualis, qua præeminens univerſis humanæ vitæ generis, hujusmodi converſatio profeſſores, & amatores ſuos Angelis ſimiles, diſſimiles hominibus facit: imo divinam in homine format imaginem, configurans nos Chriſto inſtar baptiſmi, & quaſi denique ſecundo Baptiſamur, dum per id, quod mortificamus membra noſtra, quæ ſunt ſuper terram, ruſum Chriſtum indicimus complantati de novo ſimilitudini mortis ejus. Sed & quomodo in Baptiſmo eruimur de poteſtate tenebrarum, & in Regnum tranſfe-

S. Ber-
nard. Lib.
de præcep.
& dispen.

rimur charitatis æternæ, ita, & in sancti hujus secunda
quadam regeneratione propositi de tenebris æque non unius
originalis, sed multorum actualium delictorum in lumen
virtutum evadimus, redaptantes nobis illud Apostoli: nox
præcessit, dies autem appropinquavit.

C A P U T VI.

D e P a t i e n t i a.

§ I.

S. Climac.
grad. 4.

Monasteria Scholæ sunt patientiæ, in quibus a mane
usque ad vesperam Religiosus nihil expectare debet
aliud, quam vexationes, ac molestias: quas bonus Athleta
patienter suffert: „Beatus, qui propter Deum quotidie
„ maledictis, & convitiis lacepsitus vim sibi fecerit, ait san-
„ ctus Climacus, hic enim cum Martyribus tripudiat, &
„ Angelis parem confidentiam, & gloriam merebitur.” Bea-
tus Monachus, qui se ipsum omni ignominia, omnique ab-
jectione dignum horis singulis existimat; Beatus, qui vo-
luntatem suam ad finem usque mortificat, sui que ipsius
curam omnem, atque diligentiam Magistro spirituali com-
misit, nam ad crucifixi dexteram constituetur.

S. Anton.
Paschas.
Cap. 9.
Nro 3. vit.
P.P.

§ II. Perfectus patiens sicut lapis est secundum effa-
tum sancti Antonii, initium bonæ tollerantiæ secundum Cli-
macum est, in amaritudine, & dolore animæ ignominias
suscipere; medium vero eas tollerare sine merore: finis
autem, & consumatio summam illas laudem existimare,

gaudeas prior, valeas secunde; sed tu felix, ac beatus tertius, quippe qui in Domino exultas (grad. 8.) tollerantia Grad. 8.
ergo suos gradus, & spatia habet. Orare pro eo, qui te contristavit; patientia est: illum insuper muneribus afficere, major patientia est. Denique ad mensam eum perducere, adhuc perfectior patientia est; At cum cognita aliqua calamitate, sive corporali, sive spiritali, quasi ipse eam perpeffus fueris, ita te angi dolore, atque illachrymari perspexeris, hæc demum perfectissima patientia est, & plena victoria contra vitium recordationis injuriarum. Patiens non respicit personas inferiores, æquales, ac superiores sint boni, vel mali. Bibe, inquit Climacus summa alachritate objurgationes, atque irisiones a quovis homine tibi propinatas, non aliter quam aquam vitæ: potare enim te quærit salubri potione, & perquam omnis animi lascivia, & luxuria purgetur (grad. 4.) Grad. 4.

§ III. Multi æquo animo adversa tollerabant ex consideratione passionis Christi; memoria namque hujus curat animam impatientem, ait Climacus, „dum in illis clementiam, ac tolerantiam intuens valde confusa erubescit.” Alii Climac. grad. 7.
timore gehenæ sustinuerunt adversa. Senex quidam per multos annos in summo rigore vixerat in Eremitio, qui a fratribus interrogatus, quomodo tamdiu tantam vitæ asperitatem tollerare potuerit? quibus respondit: Omne suum exantlatum onus non esse comparandum uni horæ cum doloribus inferni, alii intuentes Dei voluntatem cuncta prospicientis, & ordinantis gravissimis molestiis haud cessarunt. Multi præterea cunctas injurias magnanimiter de-

spiciebant: ex quibus unus est sanctus Dorotheus, qui ab altero fratre multis quotidie convitiis & contumeliis proscissus, nunquam verbum contra ipsum dixit; quin & cum id rescivisset Abbas, nescio quo referente decrevissetque illum objurgare, procidi ego, inquit ipse sanctus Dorotheus, ad pedes Patris obsecrans per Jesum Christum, id ne faceret, quod videlicet meum fuisset peccatum, & non fratris. Alter vero quoque sive ex tentatione, sive ex simplicitate, Deus novit unde, longo tempore omni nocte urinam suam effudit in caput meum, ut etiam stratum meum madefieret, similiter, & alii quidam fratrum interdum veniebant (Psiathia) stercora suas ante cellam meam excutiebant, & videbam tantam multitudinem cimicum cellam meam ingredientium, ut illos interficiendo superare non possem, erant enim ob calores infiniti. Cæterum cum cubitum concessissem, omnes illi supra me congregabantur, ac somnus quidem ex nimio labore ingruerat, tandem excitatus a somno reperiebam totum corpus meum depaustum, & nunquam alicui ipsorum dicebam: Ne sic feceris, vel cur hoc facis? Neque scio me ipsum, ut dixi aliquando verbum mordax, aut cuiquam molestum fuisse locutum."

Doctrin.
4. de Ti-
more Di-
vino.

§ IV. Aliqui propter cibos impatientes fiunt, sed instruat eos sanctus ille senex, qui, cum ægrotaret (referente sancto Dorothéo institutione 7. prope finem) ac frater quidam lini feminis rancidi oleum, quod valde noxium est, pro mele in pulmentum ejus infundisset, nihil omnino dixit, sed unum, & alterum cibum comedit, & postquam

neces-

necessitati suæ satis fecisset, nequaquam accusavit fratrem in se ipso dicens: Quia me contempsit, & non tantum hoc non dixit: Sed ne verbulo quidem ipsum contristavit. Quando autem frater ille rescivit, quid fecisset, cœpit affligi, dicens: Occidi te Abba, & tu tuo silentio mihi peccatum illud imposuisti. Quanta vero mansuetudine respondit ipsi dicens, ne te affligas fili, si voluisset Deus, ut mel ederem, mel utique posuisses.

§ V. Vexationes Monachorum sanctus Ephraim (attende tibi Cap. 9.) Comparat tormentis Martyrum, decernens utrosque habituros easdem coronas. Imo alibi ait (Serm. de patientia, & de pœnit.) se cum suis Monachis sine tormentis Martyrem esse posse. Cum vita Monastica in semet ipsa Martyrium sit, id sanctus Gregorius Nissenus ex verbis Christi docuit. Nam cum ad primam beatitudinem (quæ concernit voluntarios pauperes adeoque Monachos) Æque, ac ad Octavam, quæ Martyres tangit dicatur: „ Quoniam ipsorum est Regnum Cœlorum, subinfert ipse: Quorum premium idem est, horum etiam certamina paria sunt. „ Certe de mundo triumphasse, carnem- S.Gregor. que afflixisse de sententia sancti Augustini.” Pars Marty- Homil. 1. & 8. de rii est, ut enim multæ persecutiones, ita multa sunt Mar- Beatitud. tyria, ait sanctus Ambrosius (Serm. 20. in Psal. 118.) Quo- S. August. tidie testis es Christi. Tentatus es spiritu fornicationis, serm. 46. de sanctis. sed veritus Christi futurum iudicium temerandam mentis, & corporis castimoniam, non putasti Martyr es Christi: Recte ergo sanctus Macarius exclamavit: „ Venite, videte Joannes Subdiac. Martyrium horum juvenum.” Duo enim Monachi erant Lib. 5. Nro 2.

Cassian. brevi ab initio Monachismi sanctissime defuncti. Verus
collat. 18. enim Monachus teste Cassiano vivus Martyr est.
Cap. 7.

§ VI. Quare sancti Patres Monachismum æquipa-
S. Da- raverunt Martyrio? respondet sanctus Damascenus in vita
masc. Cap. sancti Barlaam, & Josaphat." Posteaquam, inquit, cru-
12. deles, ac belluini tyranni misere, ut merebantur, peri-
erunt, persecutioque finem accepit, ac pii Imperatores to-
tius Orbis imperio potiti sunt, succedentes alii a sanctis
Martyribus, ac Zelum illum, Divinamque cupiditatem
sibi immitandam proponentes, eodemque timore sauciam
animam habentes, illud optime secum considerabant, atque
spectabant, ut ab omni spurcitie animam puram, ac cor-
pus Deo exhiberent, sic nimirum se comparantes, ut
omnes vitiosarum affectionum actiones amputarent, se ip-
sosque ab omni carnis, & spiritus inquinamento repur-
garent. Quoniam autem hoc non alia ratione, quam per
mandatorum Christi observationem a se præstari posse in-
telligerent: Mandatorum porro observationem, ac virtu-
tum cultum, in mediis mundi tumultibus ægre consequi
se posse perspiciebant, novum quoddam, atque ab aliis
diversum vitæ genus sibi ipsis instituerunt, ac juxta Divi-
nam vocem relictis omnibus rebus, hoc est Parentibus
liberis, amicis, cognatis, opibus, deliciis, cunctisque mundi
commodis contemptis in solitudines tamquam exules qui-
dam sese contulerunt, egentes, angustiati, afflicti, quibus
dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in monti-
bus & speluncis, & in cavernis terræ, ac se ipsos ab omni-
bus

bus terrenis jucunditatibus, & voluptatibus procul removens, atque adeo panis etiam & vestimentorum gravi penuria laborantes. Quod, ut facerent, duplex illos causa impellebat, altera, ut vitiosarum affectionum materias minime cernentes earum cupiditates radicitus ex animis suis evellerent, earumque memoriam obliterarent, ac divinarum, Cœlestiumque rerum amorem, & desiderium, in se ipsis efficerent, animoque, ac voluntate effecti, ea gloria, quam ii, qui Martyrio perfuncti sunt, obtinent, minime carerent: Verum cum ipsi quoque, quantum in se esset, Christi passionem expræssissent, ipsius quoque regni participes essent; atque alii quidem sub dio durantes, solis æstu, atque asperissimis frigoribus, ac pluviis, ac ventorum turbinibus afflictabantur: Alii in constructis tuguriis, aut in speluncis, & antris sese occultantes vitam agebant. Sicque virtutem colentes omnem carnalem consolationem, & quietem ad extremum usque repudiarunt, crudis oleribus, & herbis, aut pomis, aut etiam sicco, ac durissimo pane vitam tolerantes. Itaque juxta Damascenum in defectum Martyrum Monachi subingressi sunt, qui se ipsos voluntariis passionibus, ad extremum usque mortificaverunt; omnibusque terrenis exuti negotiis, adhuc morantes in corpore Angelorum æmulati sunt sanctitatem, ut ait Auctor vitæ sancti Pachomii in Prologo hinc.

§ VII. Sanctus Ephraim (de perfectione) vitam Monachorum ait Angelis esse similem, eorumque institutum plenum Divino Mysterio. Status hic Monasticus a sancto Gregorio nominatur ornamentum Ecclesiæ. „ A sancto

S. Greg.
Homil. 7.
in cant.

S. Hieron. Hieronymo." Flos quidam & pretiosissimus lapis inter
Epist. 17. Ecclesiastica ornamenta Monachorum, & Virginum Cho-
rus dicitur, & a sancto Isaác gloria Ecclesiæ Jesu Christi.

S. Ephra. Sanctus Ephraim vitam secularium pelago, Monasticam
adhort. 4. vero portui comparat. „ Et recte, teste enim sancto Chry-

S. Chry- sofomo." Ii, qui in Monasterio versantur, quamvis tem-
sofom. pestates sevant, soli in portu tranquillitate, & securitate
Lib. 3. ad. multa sedentes, tamquam de cœlo aliorum naufragia de-
vers. vitup. vit. Mo- spectant, quippe qui conversatione cœlesti electa nihil ab
naft. Cap. 10. Angelis differunt: Nam sicut inter hos nulla est inæqua-
litas, neque enim aliis bene, aliis male est, sed omnes
in eadem pace, gaudio, gloriaque degunt. Sic & inter
illos nemo si quidem paupertati exprobrat, nemo de di-
vitiis gloriatur, meum illud & tuum quod cuncta inver-
tit, & perturbat, eliminatum est. Omnia ibi communia,
& mensa & habitatio, & vestes. Et hoc quid mirum,
cum & illis anima una eademque sit! nulla inter illos di-
versitas, aut inæqualitas locum habet, Idcirco quidquid
faciunt aut patiuntur, id ab illis ideo fit, ut & jucunden-
tur, & gaudeat — ibi — — commune esse existimatur,
quod cuique tam triste quam jucundum acciderit.

§ VIII. O quam difficulter poterant ab hoc fratrum
confortio avelli, qui dulcedinem cœlestis hujus conversa-
tionis ex vero gustaverunt! Sanctus Sophronius ex Mo-
nacho factus Patriarcha acerbissime deplorat suum Mo-
nachismum: Quam cordi, inquit, mihi nunc est amissa
quies, & longe amabilior, quam tunc erat, postquam

scilicet ex tranquillo otio in turbas deductus sum negotiorum terrenis fluctibus committendus! heu viri venerabiles! quam suavis mihi nunc est illa vita mediocris! longe dulcior videtur, quam ante, ex quo destitui, & terra de multa, & ineffabili humilitate ad solium Pontificale erectus sum. Sed ita est Patres: deperdita sanitas a nullo melius agnoscitur, aut ferventius expetitur, quam ab infirmis. Quid sit tranquillitas, post tempestatem sentitur. Divitias nemo sic amat, quam, qui post opes redactus ad incitas, ad easdem regreditur. Atque ita in omnibus adversitas facit, ut secunda desiderabiliora sint, ac gratiora. Merito proin & ego cum miserabili Jób memoria pristinorum bonorum meorum excitatus proclamo: „ Quis constituet me secundum mensem dierum antiquorum, quibus me Deus servabat inafflictum, quando splendebat lucerna ejus supra caput meum, vivebamque vitam quietam, & influctuosam; quando luminis ejus beneficio gradiebar per tenebras; cum vindemiebam racemos silentii, cum interioris libertatis jucundabar floribus, cum securitatis coronabar calycibus — cum terrena saturabar paupertate, cum humillis casæ delectabar pulchritudine, cum melifluum manna sponte nascentis escæ alter Israelita manducabam &c.

Hæc sanctissimus Patriarcha deplorans de statu Monastico in laudem protulit. Denique

§ IX. Michael Oxita, sic dictus ab Insula Oxia, in qua degit qua Monachus, qui ad Tronum Patriarchalem sublimatus erat, postquam sedisset annos duos, & menses octo, sponte sese hac dignitate abdicavit, & in Oxiam

Insulam rediit, Monasticumque institutum reassumfit, ibique, ut refert Baronius (ad annum 1145.) In templi vestibulo prostratus, cuique Monacho collum calcandum præbuit, vehementer dolens, quod adamatam a teneris annis quietem repudiasset, nulloque cum fructu Tronum Constantinopolitanum conscendisset. (Vide Graveson Hist. Eccles. Nov. Testam. sæculi 12. Tom. 4. par. 1. edit. August. Vind. pag. 114.) Nec mirum viros magnos Ordinem Religiosum tanti fecisse, Martyrum enim hic in Ecclesia Christi militante locum Monachi tenent, ac dignitatem, ut jam antea dixeramus, Angelis similes, & admirandum spectaculum est in cœlis Monachus super terram vitam Angelicam ducens, ait sanctus Ephraim (paræn. 1.)

§ X. Hinc multi relictis gubernaculis Regnorum, Imperiorumque vitam Monasticam sunt amplexi, eligentes potius ab Angelis, & tuguriis Monasticis coli, quam ab hominibus inter Reges, ab Principes in aulis adorari, ex quibus erat sanctus Josaphat, conversus a sancto Barlaâm, teste sancto Damasceno in historia. Sanctus Corolomanus, Caroli Magni Patruus; Pipinus, Caroli Magni filius primogenitus. — — Trebelius Rex Bulgariæ A. D. 862. Joannes Brena, Imperator Constantinopolitanus. Henricus, Rex Cypri; Joannes, Rex Armeniæ; sanctus Ludovicus, Caroli sexundi, Siciliæ Regis filius: plures alios recenset Hieronymus Platus Lib. 2. de bono statu Religiosorum Cap. 26. & sequentibus: Nimirum vita privata, vita Beata.

Constantinus Magnus, ut refert Eusebius, Monachorum atque Monialium singularis amator erat, qui non modo se, suos, atque Imperium per literas sancto Antonio commendaverat; Verum etiam maximis eos honoribus prosequabatur, qui vitam suam coelesti Philosophiæ (id est: Monastico Instituto) dedicarunt. Sanctissimum ergo perpetuarum Virginum cœtum constanter colebat; quod in earum mentibus Deum ipsum, cui se consecraverant, inhabitare crederet. „Quibus proinde tam Monachis, quam Monialibus pro victu necessaria liberaliter præstari curabat piensissimus Imperator (sanctus Athanasius in apol. & Theodoret. Lib. 1. Hist. C. II.

Vita S. Antonii Cap. 50.
Eusebius Lib 4. vit. constant Cap. 28.

§ XI. Semper in magno honore in Ecclesia habitunt Monachi, Abbatesque eorum. In Comitibus Ecclesiasticis post Episcopos primi tam loco, quam subscriptionibus erant Abbates, immo viris etiam illustribus ex Aulis Regum præponebantur, quod Clarum est ex Concilio Toletano VIII. ac XII. A. D. 633. & 681. habito. Gregorius VII. Romanus Pontifex vix ullam illustriorem Legationem instituerat, quin adhiberet Abbates.” Carolus Magnus Imperii etiam negotia committebat Abbatibus, ut testantur Pontificis Hadriani Epistolæ.

S. Greg. Epist. 7.

Verum tamen sacri Canones non admittunt, ut Monachi negotiis civilibus se implicant. Id enim in Synodis Moguntina, Rhemenensi, Parisiensi, Lateranensi, aliisque sancitum est.

§ XII. Contemptores atque olores; persecutoresque Monachorum reperiabantur semper improbi homines. Sancti

S. Hieronym.
Epist. 19.
& 23.

eti Antonii tempore, quo Monachismus tamquam sol radiabat, ordo hic in ipsa Urbe vilis, ac ignominiosus censebatur, servique Dei pro impostoribus habebantur. „Hinc sanctus Joannes Chrysostomus tres libros scribere compulsus est adversus Vituperatores vitæ Monasticæ. Christiana pietas insurgentibus undique hæreticis in gravi cernebatur periculo, Monachi igitur remedium ei lataturi migrarunt in oppida, & ideo exagitabantur, passim expellebantur, exterminabantur, & quæque mala patiebantur.”

S. Chrysost. Lib. 1.
Cap. 5. 7.
& 1. 2.

Nec gentiles erant, qui hæc faciebant, sed Christiani triumphabant miseri, & jactabantur passim, quæ in ipsos exercuissent. Atque hæc omnia ad mortem, usque sanctum virum (Chrysostomum) cruciabant: „Orbem, inquit, simul flebam universum, & ad Deum conversus dicebat: Tolle animam meam a me, & de necessitatibus meis erue me, & de hac corruptibili vita libera me, eoque me transfer, ubi nemo similia denuntiabit, & audiet.

Simili commiseratione deplorat despectum Monachorum Salvianus (Lib. 4. de Gubernatione Dei) Jam vero, inquit, illud quale, quam sanctum, quod si quis ex Nobilibus converti ad Deum cœpet, statim honorem Nobilitatis amittit? aut quantus in Christiano populo honor Christi est, ubi Religio ignobilem facit? Si honoratior quispiam Religioni se applicuerit, illico honoratus esse desistit.

Ubi enim quis mutaverit vestem, mutat protinus dignitatem.

Irridebant Afri Monachos, maledicebant, insectabantur, detestabantur, & omnia in illos pene faciebant, quæ in Salvatorem nostrum Judæorum impietas antefecit, quam ad effusionem ipsam Divini Sanguinis perveniret. Sed cur hoc in Servos Dei tantum odium, tantaque Afrorum persecutio? Non nisi quia diversitas studiorum averfionem causat animorum, Sanctitas Dei servorum oculos perfringit animorum, & tanto magis, quanto illa illustrior. Illi enim, ait Salvianus, vivebant in nequitia: Isti in innocentia: Illi in libidine, isti in castitate: Illi in lustris; isti in Monasteriis. Verum quod interdum mali Religiosi contemptui habeantur, merito ipsorum fit. Jure despicitur pomum putridum, aurumque adulterium.

Salvianus Lib. 8. de gubernatione Dei.

I M A G O
V I T A E M O N A S T I C A E
P A R S IV.

C A P U T I.

*De Authore vitæ Cœnobiticæ sancto Basilio
Magno.*

§ I.

S. Greg.
Nazianz.
Epist. 6.
quæ inci-
pit: Non
fero Tibe-
rinen &c.

S. Basil.
Homil. in
Gordium.
Nro 2.
Epist. 76.
& 96.

Sanctus hic Cæsareæ in Cappadocia circa annum 329.
natus fuit, quem proinde sanctus Gregorius Nazian-
zenus Cappadocem nominat. Et ipse Basilius Cæsaream
& Cappadociam suam esse Patriam asserit. Id ipsum lo-
quitur etiam de Ponto (Epist. 15. & 8. Pontum Patriam
suam appellans, videlicet, quia Pontus erat Patria Pa-
rentis, & Avorum, ibi Pater domicilium habuerat, ibi natī
sunt Basilii fratres, ibi nutrici traditus alendus: ibi prima
illius & pietatis, & litterarum tyrócinia, ibi denique di-
lecta solitudo, in quam se receperat. Tot igitur nomini-
bus huic loco obstrictus non immerito illum instar patriæ
habuerat. Mirum autem non est Basilium Cæsareæ na-

tum fuisse, quamvis pater illius præcipue in Ponto domicilium habuerit, amplæ enim possessiones in Cappadocia habitæ, sæpe illum in Cæsaream traxerunt, & diu in hac Urbe detinuerunt, adeo, ut illius, & Emmeliæ præclare facta Gregorius inter Pontum, & Cappadociam divisa fuisse testetur.

S. Greg.
Nazianz.
Orat. 20.
pag. 322. a.

§ II. Paternum genus Basilius e Ponto, Maternum vero ex Cappadocia ducebat, utrumque illud genus Militaribus, Palatinis, & Municipalibus dignitatibus insignè, ac divitiis, & opibus, & excelsis Thronis, ac eloquentiæ fama clarum, sed pietate ac religionis studio, & rebus pro Christo fortiter gestis longe clarius: Etenim Maternus Basilii Avus vita, & bonis pro Christo spoliatus ab Imperatore fuerat. Avi autem Paterni tempore persecutionis in Ponti quadam sylva septem annis latitantes sub dio vixerunt, pluviis & frigoribus expositi, ab omnibus vitæ commodis, ab amicis, & omni hominum societate remoti. Quo nomine appellatus fuerit paternus ille Avus Basilii, nescitur. Aviae nomen Macrinæ fuit, quæ cum Basilium infantem informaverit, institueritque, videtur usque ad annum 340. vixisse.

S. Greg.
Naz. Orat.
de Basil.

§ III. Horum filius Basilius hujus Basilii Magni Genitor eximias virtutes cum magnis eruditionis, & eloquentiæ ornamentis conjunxerat: Inclaruit enim in foro, & eloquentiam summa celebritate in Ponto docuit; sed morum sanctitate clarior exstitit. Is in Matrimonium parem generis, & virtutum splendore foeminam Emmeliam, quæ id inter mulieres fuit, quod Basilius filius inter Viros.

S. Greg.
Nissen. vi.
ta Macrin.
pag. 392.

S. Greg.
Naz. Orat.
20. de S.
Basilio

Amplissimi
mas pag. 322.

mas in tribus Provinciis possessiones habebant Conjuges illi. Sed, præcipua Basilii & Emmeliæ gloria proles exstitit. Decem liberos susceperunt, quorum tres Episcopi summa sanctitatis, & doctrinæ laude floruerunt, uno e filiis in infantia e vivis excedente, proinde post obitum Mariti quatuor filiorum, & quinque filiarum Emmeliana Mater fuit, eorumque bona in novem partes divisa sunt, omnium natu maxima erat sancta Macrina: Primus filiorum sanctus Basilius, secundus Naucrati, tertius sanctus Gregorius Nissenus, omnium postremus fuit sanctus Petrus Sebastenus.

§ IV. Non in Cappadocia nutritus Basilius, sed in Pago quodam, quem Parentes in Ponto possidebant. Regendæ infantiae Basilii curam suscepit ornatissima femina Avia Macrina, ac teneræ menti sanæ doctrinæ semina mandavit. Quæ nulla unquam temporum vicissitudine immutata, sed aucta semper, & exculta præstantissimos fructus

S. Basil.
Epist. 204.
Nro 6.

extulerunt. His se Basilius ab ea imbutum fuisse testatur. „Educati sumus, inquit, sub Avia Beata muliere — — „Macrinam dico celeberrimam illam, a qua edocti sumus beatissimi Gregorii Neo-Cæsariensis verba, quæcunque usque ad ipsam memoriæ continuatione conservata cum ipsa custodiebat, tum nos adhuc infantes fingebat, & informabat pietatis dogmatibus.” Ut primum vero litteris ediscendis idoneus fuit, ex Aviaë manibus ad Patris disciplinam transit, qui Rhetoricam magna celebritate in Ponto docebat. Postquam vero ad ætatem pervenit Basilius, melioris occasionem frugis, & labori-

bus

bus alios labores addere cupiens, & dicendi studio incensus, ut in eo magis proficeret, Cæsaream Cappadociæ Metropolim venit, quæ tunc literarum gloria & studiorum frequentia in Asia tota florebat. In hac brevi tempore adeo contendit, ut in omni fere disciplina æquales omnes superaret: unde magnum apud eos populos est nomen affecutus. Post hæc Constantinopolim petiit studiis item literarum admodum celebrem, ut magis, ac magis in his proficeret. Postremo Athenas contendit doctrinarum omnium, ac disciplinarum procreatrices. Tandem vir sanctus postquam omnes adeptus erat disciplinas, ad rerum meliorum occasiones captandas in patriam reversus est, mundo & veluti theatro cuidam aliquantulum satisfactorius; nam ut in theatro, & scena quadam existens palam familiæ, amicis, propinquis eousque verba fecit, ut eorum desiderio & charitati erga se habitæ satisfaceret, testante id sancto Gregorio Nazianzeno in sua de eodem Oratione; a Cæsariensibus interea honorifice exceptus, ubi & Rhetoricam docendam suscepit, quod munus illum magnifice exercuisse Ruffinus narrat.

Ruffinus
Lib. 2.
Cap. 9.

§ V. Quo tempore & anno baptisatus sit Basilius Magnus, certo non constat, credibile attamen eum circa annum 357. idque post reditum Athenis mysteriis fuisse initiatum; testatur autem ipse Basilius a viro, qui diu in ministerio Dei vixit se baptisatum fuisse, atque ministerio Ecclesiæ admotum, hic autem erat Dianius Cæsariensis Episcopus. Nam cum is ab anno saltem 341. quo interfuit Concilio Antiocheno usque ad annum 362. Ecclesiam

S. Basil.
Lib. de
Spiritu S.
Cap. 29.
Nro 71.

Cæsariensem rexit. Dilationis vero baptismi illius causa erat, ne tam eximium donum adolescentiæ naufragio exponeretur præsertim, cum Constantinopolim, & Athenas missus est, quibus in Urbibus perpetua innocentiae, & Fidei pericula imminebant, sequaciter cum sese a mundi scena abstraxit, tum demum baptisatus fuit. Ipsemet sanctus Basilius declarat, se intimos pietatis sensus concipere & quidquid sordium ex profanis studiis & hominum improborum consuetudine conceperat, excutere cœpisse, cum sua omnia pauperibus distribuere, ac in solitudinem sese recipere vitamque Monasticam amplecti statuit. Quod ipsum opere etiam eundem complevisse sequentia edocent.

S. Basil.
Epist. 223.

C A P U T II.

§ I.

Sanctum Basilium vere fuisse Monachum, universa recognovit antiquitas, neque de eo ullus dubium obmoverat hactenus: Solus Thomassinus scriptor nova quadam concepta opinione Monastici instituti professionem Basilii invidens negat illum vere fuisse Monachum. Novella hæc opinio, quæ etiam nonnullis arridere videtur, sequentibus refellitur. Et quidem

S. Basil.
Epist. 223.
Nro 2.
alias Epist.
79.

Primo propria ipsius sancti Basilii falsione: Sic enim susceptum a se Monasticæ vitæ propositum exponit: „Ego cum multa temporis impendissem vanitati, totamque fere juventutem meam perdidissem inani labore, quem indi-

„ indiscendis infatuatæ a Deo sapientiæ disciplinis occu-
„ patus suscipiebam, ubi tandem aliquando veluti ex alto
„ somno expergefactus, respexi ad lumen admirabile ve-
„ ritatis Evangelii, ac vidi inutilitatem sapientiæ princi-
„ pum hujus seculi, qui destruuntur: Miserabilem vitam
„ meam plurimum deflens, optabam dari mihi discipli-
„ nam, quæ me ad pietatis dogmata introduceret. Ac
„ mihi quidem ante omnia curæ erat, ut emendationem
„ aliquam morum facerem, quos diuturna cum impro-
„ bis consuetudo perverterat. Itaque cum legissem Evan-
„ gelium, ibique perspexissem plurimum ad perfectionem
„ valere, bona sua divendere, & cum egenis fratribus
„ communicare, ac nulla prorsus hujus vitæ solitudine
„ distringi, nec ulla affectione ad res terrenas animo con-
„ verti, cupiebam invenire aliquem ex fratribus, qui
„ hanc vitæ viam elegisset, ut una cum ipso brevem hu-
„ jus vitæ fluctum transigerem. Ac multos quidem inveni
„ Alexandriæ, multos etiam in reliqua Ægypto: & in
„ Palestina, alios & Cælesyria ac Mesopotamia: quorum
„ mirabar abstinentiam in victu, mirabar tolerantiam in
„ laboribus stupebam ad Constantiam in precibus, quo-
„ modo somnum superarent, naturali nulla necessitate in-
„ fracti — — in fame & siti, in frigore, & nuditate,
„ nusquam ad corpus conversi, nec ullam ei curam inpen-
„ dere volentes, sed tamquam in aliena carne viventes
„ reipsa ostenderent, quid sit in hac vita peregrinari, &
„ quid civitatem in cælo habere. Hæc cum mirarer, ac
„ beatam putarem virorum vitam, quod factis osten-

„derent se mortificationem Jesu in corpore circumferre,
 „optabam & ipse, quantum possem attingere, imitator
 „esse hominum illorum. Quamobrem cum vidissem non
 „nullos in patria imitari illorum instituta conantes, mihi
 „visus sum adjumenti aliquid reperisse ad meam salutem,
 „& indicium ducebam eorum, quæ non videntur ea, quæ
 „videntur.”

En! quam clare Basilius fatetur se statuisse bona sua omnia vendere, & pauperibus distribuere, & eatenus quaerit aliquem ex fratribus, qui Monasticum Institutum profiteatur, & cum eo brevem hujus vitæ fluctum transeat: quem in finem peragrat regiones diversas, Alexandriam, totamque Ægyptum, Palestinam, Cælesyriam ac Mesopotamiam: Ubi reperit quam plurimos Monachos factis remonstrantes se mortificationem Jesu in corpore circumferre, horumque optat esse imitator. Quis igitur dicet eum ab incepto turpiter defecisse? & quæ statuta, ac deliberata habuerat, minime perfecisse? tamque inconstantem, ac arundini vento agitatæ similem exstitisse? Perfecit omnino complevitque opere, quæ prius statuerat, exuens se omnibus facultatibus: Id enim de se fatetur ipsemet sanctus Basilius.

S. Basil.
 Epist. 36.

„Ego, inquit, nihil proprium habeo, sed amicorum, & propinquorum rebus sustentor.” Id ipsum loquitur (Epist. 37.) interponens se pro quodam Presbytero, suo collactaneo, ne ejus domus novo quodam censu gravaretur, unde sustentari solebat: „Precor, inquit, ut domus, in qua fui enutritus, in eodem statu permaneat — quia etiamnum ex eadem domo ator, nihil habens

„meo-

„ meorum, sed charorum sustentatus facultatibus, precor,
 „ ut huic domui, ita parcas, ut mihi alimenti copiam
 „ conservaturus.” Cuidam Magistratui ita scribens: Cun-
 ctis itaque facultatibus Monasticæ Professionis vigore se
 ita spoliaverat Basilus, ut proprii nihil omnino amplius
 in vita sua possederit. Hinc modesto cuidam Valentis Im-
 peratoris præfecto exilium sibi minanti audacter respondit:
 „ Nihil, inquit, possidens, ab exilii metu liber sum.” Nis-
 senus quoque testatur Basilium ab initio statuisse nihil pos-
 sidere, & petram immobilem fuisse hoc consilium. Deni-
 que idem discimus ex Nazianzeno: „ eundem omnibus
 „ facultatibus, quas unquam habuerat, æquo animo proje-
 „ ctis, leviter facileque vitæ pelagus transmississe.”

S. Greg.
Naz. Orat.
de S. Basi-
lio.

S. Greg.
Niss. in S.
Basil. pag.
488.

S. Greg.
Naz. pag.
357. d.

§ II. „ Sanctus Gregorius Nissenus testatur quidem
 „ sanctum Basilium patrimonium pauperibus & ante Sacer-
 „ dotium distribuisse, & maxime famis tempore, cum ad-
 „ huc esset in Presbyterorum ordine, nec postea eorum,
 „ quæ residua fuerant, minus liberalem fuisse.” Attamen
 inde inferri nequit, eundem non omnia, quorum tunc actua-
 lis Possessor exstitit illico distribuisse, sed sibi quidpiam
 reservasse: Et enim extra omne dubium est, Basilium id
 sedulo observasse, quod præscripsit aliis in Regulis suis
 tum superioribus, tum etiam brevioribus, neque eum hac in
 re inferiorem fuisse Macrina sorore sua, quæ se ex bonis
 æqua parte inter ipsam, ac fratres divisit nihil sibi reli-
 quum fecisse testatur, sed omnia per manus Sacerdotis se-
 cundum divinum Præceptum distribuisse. Quam vero alie-
 nas ab hac dissolutione, quæ illi affingitur, fuerit Basilus,

S. Greg.
Niss. in Eu-
nomum
pag. 307.

Vita S.
Macrinæ
pag. 192.

ex hoc Cassiani testimonio perspicitur: „ Fertur sententia,
 „ inquit, sancti Basilii Cæsariensis Episcopi ad quemdam
 „ prolata syncletium tali quo diximus tempore torpentem,
 „ qui cum se renuntiasse diceret huic mundo, quædam sibi
 „ de propriis facultatibus reservavit, nolens exercitio ma-
 „ nuum suarum sustentari, & humilitatem veram nuditate,
 „ & operis contritione, Monasterii subiectione conqui-

Cassian. „ rere. Et Senatorem, inquit, syncleti perdidisti, & Mo-
 Instit. Lib.
 7. Cap. 19. „ nachum non fecisti.

§ III. Illud autem, quod asserit Nissenus, Basilium
 postea eorum, quæ reliqua erant, non minus liberalem
 fuisse, facile explicatur. Etenim Basilius amplam hære-
 ditatem non statim totam percepit, sed nonnulla serius, ut
 in ejusmodi rebus fieri solet, in ejus manns pervenerunt,
 & signanter materna hæreditas, quam post obitum S. Em-
 meliæ matris suæ recte tempore famis perceperat; hinc
 facile perspicitur, quomodo, qui se jam antea omnibus re-
 bus nudaverat, idem tunc charitatis specimen renovaverit
 Basilius. Verum quid opus est exquisitis argumentis in re
 tam manifesta? Monasticæ professionis Basilii habemus cer-
 tissimum monumentum, ipsas Regulas ab eo Institutas, quæ
 severissime præcipiunt, res omnes simpliciter relinquendas
 esse, atque ei, qui semel inter fratres Monasterii adscriptus
 est, nullum prorsus exeundi locum relinquunt, sed Sacri-
 legium esse declarant, qui ad aliud vitæ genus transit, ut
 qui denarium Deo consecratum abstulerit, quibus votis Ba-
 silius non minus fuisse obstrictum, quam eos, quos re-
 gendos susceperat. Id ipsum innuit S. Basilus in Proœmio

in regulas longiores, quod sic incipit: „ Quoniam Deo ju-
vante in nomine Domini nostri Jesu Christi simul conve-
nimus nos, qui unum & idem pii instituti propositum
tenemus.” Certe Monachis Cæsariensibus professio S. Ba-
sili non erat dubia, cui cum magnæ molestiæ accidissent
ab Eusebio Episcopo, factam ei, ut suo Capiti, seu Supe-
riori injuriam graviter tulerunt, ut exponit Nazianzenus: S. Nazian.
Orat. in S. Basilium.
„ Magno, inquit, Basilio verbis factisque palam adversa-
batur (Eusebius) eumque omnino ab Ecclesia repellere
conabatur, adversos tamen habuit Ascetas, quorum Ca-
put erat Basilius.”

Denique S. Basilium cum Gregorio Nazianzeno vitam
solitariam seu Monasticam fuisse amplexum referunt: Ruf-
inus Lib. 2. Cap. 9. Socrates Libro 4. Cap. 21. Sozome-
nus Lib. 6. Cap. 17.

§ IV. Dices Thomassine? Basilium voluntaria pie-
tate perfecisse, quæ Monachi imposita votorum necessitate
faciunt. Id quidem tu, sed sine fundamento dicere potes,
quemadmodum ex præmissis luce meridiana clarius patet.
Cæterum si attentius decimum nonum S. Basilii Canonem
legisses, neutiquam in hunc incidisses errorem: „ Virorum, S. Basil.
„ inquit, professiones non novimus præterquam, si qui se Epist. 199.
„ ipsi Monachorum Ordini adscripserint, qui quidem tacite Can. 19.
„ vitam coelibem videntur suscipere. Verum tamen in il-
lis quoque illud præmitti oportere, ut ipsi interogentur,
„ accipiatque eorum professio clara, ac perspicua; ut
„ cum se ad libidinofam, & voluptariam vitam converte-
„ rint eorum, qui fornicantur, punitioni subjiciantur.” Hinc

[†]Ruffinus
Libro 2.
Cap. 9.

in Regula fusiori interrogatione X. & Epistola 23. quæ ante
Canones scriptæ sunt, non alia præscribitur professio his,
qui Monasticam vitam amplectuntur, nisi ut Fratrum Or-
dini post legitimam approbationem adscribantur. Hujus
autem tacitæ professionis non minus erant stricta vincula,
quàm illius claræ & perspicuæ. Nam Basilus ut præmis-
sum est, eum, qui se dicavit Deo, & deinde ad aliud vitæ
genus transiit, factum esse Sacrilegium, & consecratum
Deo denarium abstulisse pronuntiat. Cum igitur sanctus
Basilus Monachorum Ordini adscriptus fuerit, ac eidem
etiam præfuerit, Monastica illius professio est omnino in-
negabilis. Absurdumque est clare & nominatim conceptæ
professionis necessitatem ei imponere, quæ illis tempori-
bus omissa, saltem in Cappadocia, nihil de votorum vi
detrahebat.

§ V. Finitis peregrinationibus, quas Vir sanctus terra-
marique susceperat, ac Ægypti, Orientisque Monasteriis
eum in finem visitatis, ut perfecta virtutum exempla ad-
imitandum haberet, repertisque sanctissimis Monachis
Alexandriæ, & in reliqua Ægypto, ac in Palestina & Cæ-
lesyria & Mesopotamia: quorum miratus est in laboribus
perferendis animi fortitudinem, & in orando constantiam:
Stupebat cum eos videret somnum superare, nec ulla natu-
rali necessitate inflecti, sed in fame, & siti, in frigore &
nuditate indomitum animi robur servare, & tamquam aliena
in carne vivere; reversus est in patriam, ac paulo post

S. Greg. secessit in montem quemdam ad ripas Iridis fluvii, qui ex
Nissen. vit.
Macrin. Armenia ortus Pontum irrigat, & in Euxinum Pontum de-

labitur. Ad alteram fluvii ripam sita erat Villa Annesos vocata, in qua Basilus apud Aviam Macrinam educatus fuerat; hæc Villa paterna hæreditas Familiæ S. Basilii fuit, in qua a Virgine Macrina constructum Virginum seu Monialium Monasterium erat.

§ VI. Itaque exemplum supra factorum Monachorum fecutus rebus omnibus ita se nudaverat Basilus, ut nihil prorsus haberet præter corpus, & necessaria corporis integumenta. Nemo tanta inedia exstitit: Erat illi, inquit, S. Greg. sanctus Nazianzenus, tunica & pallium unum, & stratus Naz. Orat. 20. de S. humilectulus, & vigiliæ (illa ejus decora, & ornamenta,) Basilio pagina 357. & suavissima cœna; & obsonium panis, & sal, novum in-358. quam illud condimentum, & potio sobria, & uberrima, quam nobis nihil laborantibus fontes profundunt. „ San- „ ctus quoque Gregorius Nissenus testatur eum parcissimi S. Greg. Nissen. in S. Basilium „ cibi fuisse, & cum carne sua non aliter, quam cum servo pag. 490. fugitivo inexorabilem dominum egisse. Victum ei ex ipsa 496. domo, in qua nutritus erat, mater benigne providit, saltem postquam ad Presbyterii gradum evectus est. Nam maximam partem servitiorum illius domus Presbytero cui- dam Dorotheo nomine, qui Basilii collactaneus erat, ejus- S. Basil. que nutricis unicus filius, ea conditione tradidit, ut Basi- Epist. 37. 38. lio alimenta suppeditaret, sic autem tradidit, ut nequa- quam donum esset, sed usus pervitam.

C A P U T III.

*Sanctus Basilius Vitæ Coenobiticæ, Author
in Ponto et Cappadocia.*

§ I.

S. Nazian.
Orat. seu
Melodia
de S. Basi-
lio.

Ut autem non solum sibi, sed & aliis quoque proficeret
 „ Basilius, primus, testante Nazianzeno, Coenobia ex-
 „ cogitavit, Ritumque illum Monachorum antiquum, at-
 „ que agrestem ad ordinem quemdam, formulamque re-
 „ ligioni propiorem reduxit; cum enim animadvertisset
 „ eos, qui in communi vita, hoc est, inter alios mixtim
 „ agunt, Monasticam licet abstinentiam servant, aliis quidem
 „ utiles, sibi vero nequaquam existere, cum in multis eos
 „ necesse sit versari malis, eos vero qui in solitudine procul
 „ ab aliis agunt, firmiores sane proposito, magisque Deo con-
 „ junctos, quam supradictos vidit, attamen sibi tantum uti-
 „ les, cum rerum, experientiam nequaquam teneant, nec
 „ cum, aliis commercium ullum habeant, utrumque vitæ
 „ genus conjungere conatus est, pietatis nimirum Gymna-
 „ sia, & Monasteria extruens, non tamen longe discrepan-
 „ tia ab aliis, qui societatem colunt, & permiscetur, nec
 „ velut muro quopiam interjecto hæc instituta distinguens,
 „ atque a se invicem superans, verum prope conjungens,
 „ ac dirimens, ut nec contemplatio communicationis ex-
 „ pers esset, nec actio contemplatione careret.

§ II. Id ipsum confirmari potest ex Basilii Epistola
 207. Nro 2. Oderant eum Neo-Cæsarienses, odii causæ

ina-

inanes, & absurdæ fingeantur, psalendi ritus Monastici in Ecclesia Cæsariensi, & Basilii Cœnobio. Certe nunquam Basilium eo nomine inculassent, si ante eum hoc institutum in Ponto exstitisset, erat quidem Eustatius quidam Monachus discipulos suos habens; verum hi non fuerunt Cœnobitæ, sed soli hinc inde vixerunt, de quibus ipse sanctus Basilius ait se vidisse in patria sua nonnullos, qui Monasticum institutum profitebantur. Quin etiam Basilius, ut invidiam a se propulset, novi hujus instituti, quod maximam laudem merebatur, nequaquam exempla ad suam defensionem repetit ex Ponti, Cappadociæ, aut finitimarum gentium Ecclesiis, sed ait se audivisse talem esse in Egypto Virorum virtutem, fortasse etiam nonnullos in Palæstina Evangelicam vitam excolere, & rursus aliquos in Mesopotamia beatos esse, & perfectos Viros, non ergo Cœnobio in Ponto ante Basilium exstiterunt.

S. Basil.
Epist. 223.

§ III. Ubi primum secessus delicias degustavit Basilius, Gregorium Nazianzenum loci descriptione conatus est allicere, præterea exposuit vivendi rationem, diuturnas, ac nocturnas preces, lectionem scripturarum, laboremque manuum describens, sed tunc forte, cum uno, alterove, ex Eustathii discipulis ibidem degebat, ut alii harum Regionum Ascetæ, ac proinde Basilii Monasterium non statim Cœnobii formam habuit. Verum cito ad eum multi confluxerunt, seque illi in disciplinam tradiderunt, ejusmodi enim discipulos habebat Anno 360. a quibus nec ad brevissimum quidem tempus sine magna illorum molestia discedere poterat, ut perspicimus ex Epistola 8. Jam illius

S. Basil.
Epist. 2.

S. Greg. Nazianz. Epist. 9. Monasterium suis numeris absolutum erat, cum Gregorius ad eum se contulerat. Nam inter ea, quæ se in hoc Monasterio vidisse memorat, laudat imprimis fratrum, quos Basilius ad pietatem instituebat, eximiam concordiam, meminit Psalmorum, & Hymnorum, ex quibus miram suavitatem perciperat. Non sine lepore meminit in alia Epistola 8. pauperis vitæ, quam ibi traduxerat, cum panis adeo durus apponeretur, ut dentes frangeret, ac tanta esset omnium rerum inopia, ut nisi Mater Basilii oportune succurrisset, fame moriendum fuisset. Commemorat etiam laborem manuum, Augiæ fimum e domo exportatum, ut horti steriles implerentur, ac immane plaustrum sua, & Basilii cervice, manibusque tractum, ut locus præruptus æquaretur. His addit lignorum transportationes, & lapidicinas, arborum consitiones, & irrigationes, imprimis vero platanum sua manu plantatam. Quod super erat otii ab Asceticæ vitæ muniis, impendebant in meditandis sacris literis, & cum in hoc studio plus antiquis Scriptoribus, quam ingenio suo tribuerent, collegerunt ex origine plurima observatione digna, quæ in unum corpus redacta Philocaliam appellaverunt. Hunc librum dono misit Georgius Theodoro Thyanenfi, ut opus sibi cum S. Basilio commune.

CAPUT IV.

Sanctus Basilius in promovendis Ecclesiae utilitatibus sedulus fuit.

§ I.

Assumpto instituto ejusmodi, in quo & meditari posset, ut Anachoretæ & prodesse, ut Migades, segnis non fuit. Basilius in promovendis Ecclesiae utilitatibus, laboresque ejus Monasterii finibus non continebantur. „ Basilius Ponti Urbes inquit Ruffinus, & rura circumiens, „ desides gentis illius animos, & parum de spe futura „ sollicitos, stimulare verbis, & prædicatione succendere „ callumque ab his longe negligentiae coepit abolere: sub- „ egitque abjectis inanum rerum, & secularium curis, „ suimet notitiam recipere, in unum coire, Monasteria „ construere Psalmis, & Hymnis & Orationibus docuit „ vacare, pauperum curam gerere eisque habitacula ho- „ nestâ, & quæ ad victum necessaria sunt, præbere, Vir- „ gines instituere, pudicam, castamque vitam omnibus „ pene desiderabilem facere. Ita brevi permutata est totius „ provinciae facies, ut in arido, & squalenti Campo vi- „ deretur seges. foecunda, ac læta vinea surrexisse.” Te- „ statur etiam Zozomenus Basilium Ponti Urbes circumeun- „ tem multa illic ædificasse Monasteria, & populis prædican- „ tem, ut eandem cum ipso doctrinam fidei sequerentur, „ persuasisse. Hæc confirmari possunt utriusque Georgii te-

Ruffin.
Libro 2.
Cap. 9.

Zozom.
Libro 2.
Cap. 17.

S. Greg. Nissen. in
Basilium
pag. 488. *simoniis.* Testatur Nissenus solitudinem sub Basilio ad imitationem Joannis Baptistæ in Urbem conversam esse ob multitudinem eorum, qui ad Basilium confluebant. Gre-

S. Greg. Nazianz.
pag. 335. gorius Nazianzenus jam multa illum ad utilitatem Ecclesiæ novasse dicit, cum ad presbyteri gradum evectus est. Hunc multiplex Dei benignitas, inquit, cum multis antea rebus, gestis clarum effecisset, in sacrum Presbyterorum ordinem adscribit. Priusquam ad Sacerdotium fuisset promotus Basilius, multos exegit in Ponti solitudine annos, & patet ex Epistola ejus 210. „ Cum, inquit, civiles tumultus fugiens in hoc loco, quem ad Philosophandum ob solitudinis quietem idoneum esse cognoveram, annos plures res continuos consumpsi (annos 13. juxta Sozomenum) „ & quia fratres nunc ibi habitant, brevem a negotiis, quibus detineor, respirationem nactus, lubens ad hanc solitudinem accessi, non ut inde aliis negotia exhiberem, sed ut meo ipse morem gererem desiderio.”

§ II. Quo anno in Presbyterum sit ordinatus Basilius, non est una eruditorum sententia. Baronius & Hermantius existimant illum ordinatum fuisse eodem fere tempore ac Gregorium, idque Anno 362. Alii statuunt serius Basilium fuisse ordinatum, quam Gregorium, & non a Dianio, ut quidam voluerunt, sed ab Eusebio Cæsareæ

Nissenus
Tom. 3.
pag. 488. Anno 364. Evectus ad Sacerdotium Basilius locum, non vero institutum mutavit. Quemadmodum enim ex solitudine Urbem effecerat studio juvandi proximi, ita in Urbe tamquam in solitudine versari sciebat, teste Nisseno, nec hominum frequentia, nec negotiorum multitudine, a pio,

& sancto vivendi genere avocatus. Magnum sane præsidium exstitit Ecclesiæ Cæsariensi in ejusmodi Presbytero, qui præter eloquentiam, qua Sophistas omnes illius ætatis longe superabat, per multos annos sese exercuerat in sacris Scripturis legendis, in meditanda, ac propugnanda Ecclesiæ doctrina, ac in omnibus Monastici instituti virtutibus excolendis.

§ III. Eo charior Eusebio Episcopo debuisset esse Basilius, quo magis eum in ferendo Episcopatus onere juvabat, sed quamvis Gregorius disensionis causam consulto taceat, videtur Basilii fama, & summus ingenii, & doctrinæ splendor oculos Eusebii læsisse. Erat enim Eusebius cætera quidem fortis, & pietate conspicuus Episcopus, ut persecutio declaravit; sed tamen recens in Cathedra collocatus, nondum omnes sæculi affectus deposuerat, ac humani aliquid passus est, & Basilium Presbyterum ab Ecclesiæ administratione non sine ignominia removit. Nazianz. pag. 340. Ducem suum sic injuria affectum, & rejectum Monachi Cæsarienses ferre non potuerunt, sed statim ab Episcopi communione recedere statuunt cum magna honoratorum plebisque parte. Interea Basilius hoc Schismate Ecclesiam dilacerari haud passus, consiliario utens, & hortatore Gregorio fugit cum illo in Pontum, & Monasteria, Idem pag. 336. quæ illic erant, gubernat.

§ IV. Secessio hæc Basilii digna fuit admiratione, sed multo dignior reditus exstitit. Valenti enim Imperatore Ariano anno 365. imminente cum Episcopis Arianis Cæsariensis Ecclesia in maximum periculum venerat propu-

Nazian.
Orat. 20.
pag. 338.

gnatore suo, ac defensore sermonis, & Spiritus præfidiis instructo destituta: Verum facta reconciliatione auctore eodem Gregoriô, statim accurrit Cæsaream Basilius, ac nullis prorsus stimulis reliquiis in animo residentibus totum se ad defensionem Ecclesiæ impendit: Omnia quippe simul præstat, inquit Gregorius, inimicitias deponit, consultat, aciem instruit, scandala, & offendicula, quæ in medio erant, submovet, cunctaque ea, quorum fiducia illi nos bello lacerandos putaverant. Alios assumit, alios retinet, alios propulsat. Aliis murus firmus, & vallum efficitur, aliis securis petram scindens, aut ignis in spinis, ut divina Scriptura loquitur, Samentitios homines, & in divinitatem contumeliosos facile absumens. Rediere ergo re infecta hæretici, tunc primum pudore suffusi, & victi, nec aliud quidquam ex tantis conatibus perceperunt, nisi ut invictum in defendenda Trinitatis fide Cappadocum animum perspicerent.

C A P U T V.

*Basilii arctissima conjunctio cum Eusebio
Episcopo Cæsariensi.*

§ I.

Reportata ex hæresi victoria Basilium cum Eusebio tam arcte conjunxit, ut nec Episcopo molestum esset ab eo, quem dignitate superabat, scientia & eloquentia, & consilio, & virtute superari, nec Basilius ideo Episcopum mi-

minus coleret, & observaret, quod eo tot esset partibus superior & præstantior. Præclarum hunc concentum describit Gregorius Nazianzenus. Quomodo autem Presbyteri munere perfunctus fuerit Basilius, sic narrat Nazianzenus. „ Jam vero ipsius erga Ecclesiam curæ ac præ-
 „ fidii, quamquam multa alia quoque indicia sunt, liber-
 „ tas ad Præsides, cum alios, tum potentissimos, quosque
 „ civitatis, controversiarum diremptiones, nequaquam su-
 „ spectæ, sed ab ejus voce formatæ, ac constitutæ, mo-
 „ doque tamquam lege utentes, egentium patrocinia, plura
 „ quidem spiritualia, sed tamen corporea non pauca (nam
 „ id quoque sæpe numero ad animam tendit per benevo-
 „ lentiam subigens, ac velut in servitutem trahens) pau-
 „ perum alendorum, hospitem excipiendorum, Virginum
 „ curandarum studium, Monasticarum legum institutiones,
 „ partim scripto, partim voce traditæ, præcum descriptio-
 „ nes, Sacrarii concinnitates, ea denique omnia, quibus
 „ quispiam vere Dei homo, ac Deo adjunctus, plebi pro-
 „ desse queat.” Duo indicantur hoc loco insignia Basilii
 opera, Regulæ Monasticæ, ac Liturgia. Regulæ fusiores
 ante ordinationem scriptæ censentur. Nihil enim habent,
 ex quo Basilium tunc Presbyterum fuisse concludi posset:
 ait tantum sibi necesse esse justificationes Dei annuntiare,
 quod quidem Ascetæ discipulos instituenti convenit. Non
 ergo aliud opus indicat Gregorius (quam Regulas breviores)
 cum scriptas a Basilio Monastici Instituti leges com-
 memorat. In procæmio enim Regularum breviorum mani-
 feste indicatur Sacerdotium, cum ait: „ Necesse est nos

S. Greg.
Naz. Or.
20. pag.
339.

S. Greg.
Nazianz.
Epist. 9.

„ quidem , quibus creditum est munus docendi , paratos
 „ esse omni tempore , & promptos ad instruendas perficiendasque animas , & modo publice coram tota Ecclesia contestari , modo privatim permittere unicuique eorum , qui ad nos accesserint , & suo arbitratu nos interrogare possint.”

S. Basilii
 Regulæ fu-
 siores 55.
 Breviores
 Nro 313.

Epist. 22.
 alias 411.

§ II. Regulæ fufius tractatæ sunt 55. Breviores vero 313. Consule benevole Lector codicem S. Basilii. Non dum Regulas scripserat Basilus, sed scribendi jam consilium coeperat, cum Epistolam 22. exaravit, quæ est de perfectione vitæ Monasticæ. In ipso enim exordio testatur, cum multa sint, quæ a Scriptura Sacra præcipiuntur, sed de his interim, de quibus commota quæstio fuerat, brevem admonitionem subjecturum, non apposis scripturæ testimoniis, sed lectori ad agnoscendum relictis. Nemo est sane, qui si ejusmodi exordium legat attentius, non facile perspiciat Basilium, cum magnum aliquod de Institutis Monasticis opus meditaretur, in quo apponenda erant scripturæ testimonia, hæc interim breviter præcepta tradidisse. Epistolæ hujus tenor sequens :

§ III. „ Multa cum sint, quæ divinitus inspirata scriptura iis, qui Deo student placere, observanda declarat ;
 „ de his solis interim, de quibus nunc apud vos commota
 „ quæstio est, ut didici ex ipsa sacra Scriptura, brevem ad-
 „ monitionem subicere necessarium esse duxi : ita, ut de
 „ quaque re testimonium, haud sane ad percipiendum diffi-
 „ cile, agnoscendum iis relinquam, qui in legendo exer-
 „ centur, & alios submonere poterunt. Oportet Christianum

„ num ea, quæ vocatione cœlesti digna sunt, sentire, ac
„ dignam Evangelio Christi vitam degere. Non oportet
„ Christianum animo evagari, neque ulla re a recordatione
„ Dei, ejusque placitorum, & judiciorum abduci. Oportet
„ Christianum justificationes legis in omnibus transcenden-
„ tem, neque jurare, neque mentiri. Non oportet blasphemare:
„ mare: non contumelia afficere: non pugnare: non semet
„ ipsum ulcisci: non malum pro malo reddere; non irasci.
„ Oportet quacumque læsum injuria patientem esse, atque
„ tempestive eum, qui læsit redarguere, non propriæ vindictæ studio,
„ sed correctionis fraternæ secundum mandatum Domini. Non oportet in absentem fratrem quidquam dicere,
„ illius traducendi consilio, quodquidem obtreectatio est, etiamsi vera sint, quæ dicuntur. Averfari
„ de fratre detrahentem oportet. Scurrilia non proferenda. Non
„ ridendum, nec perferendi dicaces. Non loquendum otiose, aliquid proferendo,
„ quod nec ad utilitatem audientium pertineat, nec ad necessarium & concessum
„ nobis a Deo usum: adeo, ut & laborantes studeant, quantum fieri potest,
„ silentio laborare; bonos autem ipsos sermones iis proponant,
„ quibus commissum est prudenter dispensare sermonem ad ædificationem
„ dei; ne sanctus Dei spiritus afficiatur tristitia. Non oportet, ut quisquam
„ ex supervenientibus libere accedat ad fratrum aliquem aut colloquatur,
„ antequam, ii quibus cura disciplinæ in omnibus servandæ commissa est,
„ penderint an ita placeat Deo, ut aliis prodesse possit. Non oportet vino
„ inservire, neque carnis teneri desiderio,

„ rio, nec ullo prorsus in cibo, aut potu voluptatem quæ-
„ rere; nam qui certat, servat temperantiam in omnibus.
„ Nihil eorum, quæ utenda unicuique traduntur, oportet
„ habere, ut proprium, aut reservare; sed tamen quod
„ spectat ad curam, & sollicitudinem, omnibus, ut ad
„ Dominum pertinentibus, attendentem, nihil eorum, quæ
„ projecta aut neglecta sunt, si ita acciderit, præterire.
„ Non oportet quemquam vel sui ipsius dominum esse, sed
„ velut a Deo traditum in servitutem fratribus unanimis,
„ ita & sentire omnia, & facere; unumquemque tamen in
„ suo ordine. Non oportet murmurare, nec in rerum ne-
„ cessariarum angustiis, nec in operum labore, quando-
„ quidem unumquodque iudicii est eorum, quibus com-
„ missa rerum illarum potestas. Nec clamor fieri debet,
„ nec quævis alia species, aut motus ex quo significetur
„ iracundia, aut animi aberratio ab hac persuasione;
„ Deum esse præsentem. Oportet vocem usu metiri. Non
„ oportet petulanter, aut contemtim cuiquam respondere,
„ aut quiquam facere, sed in omnibus modestiam, atque
„ reverentiam, erga omnes ostendere. Non oculis in-
„ nuendum est eum dolo; nec alia quælibet species ad-
„ hibenda, aut membri motus, qui fratri afferat tristitiam
„ aut contemptum indicet. Ornatus in vestibus aut cal-
„ ceis quæri non debet; quod quidem vana ostentatio est,
„ Valiora quæque adhibenda ad usum corporis. Nihil
„ ultra id quod necessarium est, aut ad magnificentiam
„ infumendum; quod quidem abusus est. Honor exqui-
„ rendus non est, aut ambiendus primatus. Debet unus-
quis-

„ quisque cæteros sibi anteferre. Non oportet inobsequen-
„ tem esse. Non oportet otiosum comedere eum, qui la-
„ borare potest: sed & qui occupatur in eorum aliquo,
„ quæ ad Christi gloriam præclare fiunt, vim sibiipfi fa-
„ cere debet ad studium operis pro viribus conficiendi.
„ Oportet unumquemque, præpositis approbantibus, cum
„ ratione, & animi persuasione ita omnia facere, usque
„ ad ipsum etiam esum, & potum, ut ad Dei glo-
„ riam referenda. Non oportet ab uno ad alium labo-
„ rem transire, citra approbationem eorum, qui sunt re-
„ bus ejusmodi moderandis præpositi; nisi quempiam in-
„ eluctabilis necessitas ad auxilium debilioris subito vo-
„ caverit: debet unusquisque manere in eo, quod ipsi præ-
„ scriptum est; nec propriam mensuram transgrediens,
„ aggredi non præscripta: nisi ii, quibus hæc commissa
„ sunt, aliquem auxilio indigere judicaverint. Non oportet
„ reperiri quempiam ab alia officina in aliam abeun-
„ tem. Nihil ex contentionis studio, aut ex similitate
„ cum aliquo suscepta faciendum: Invidendum non est al-
„ terius laudi, neque cujusquam vitiis lætandum. Opor-
„ tet in eharitate Christi dolere, & affligari de fratris vi-
„ tiis, gaudere vero ob illius recte facta. Non oportet
„ indifferentem esse erga peccantes, aut silentio eos to-
„ lerare. Oportet, ut qui redarguit, cum omni commi-
„ seratione redarguat ex Dei timore, & eo consilio, ut
„ convertat peccantem. Oportet, ut qui redarguitur aut
„ increpatur libenter id accipiat, suam ipsius in increpa-
„ tione utilitatem agnoscens. Non oportet, ut cum aliquis

„ accusatur alius coram illo aut coram aliis nonnullis con-
 „ tradicat accusanti. Quod si quando accusatio videatur ali-
 „ cui a ratione aliena, privatim cõarguentem interrogare
 „ debet, atque aut persuadere aut persuaderi. Oportet
 „ unumquemque quantum in se est, ei qui adversum se ali-
 „ quid habuerit, mederi. Non succensendum ei quem pec-
 „ casse pœnitet, sed ex corde condonandum. Oportet eum,
 „ qui peccati pœnitere se dicit, non compungi solum ob
 „ peccatum admissum, sed fructus etiam pœnitentiæ di-
 „ gnos facere. Qui pro prioribus peccatis correptus est,
 „ ac veniam consequutus, is si rursus peccaverit, dete-
 „ rius priore comparat sibi metipsi iudicium iræ. Qui post
 „ primam & alteram admonitionem permanet in delicto suo
 „ indicandus præposito, si forte eum a pluribus corre-
 „ ptum pudeat. Quod si ne sic quidem emendatus fuerit,
 „ deinceps exscindendus est, ut scandalum, atque haben-
 „ dus pro ethnico, & publicano ad securitatem eorum,
 „ qui obedientiam sibi studio habent, secundum id, quod
 „ dictum est; Impiis cadentibus iusti timore corripuntur.
 „ Sed & desclendus est, ut membrum a corpore abscissum.
 „ Non oportet in iracundia fratris solem occidere, ne nox
 „ utrumque separet, ac in die iudicii crimen ineluctabile
 „ relinquat. Tempus non protrahendum ad sui emenda-
 „ tionem, eo quod non constet de crastina; quippe cum
 „ multi post multa consilia, crastinum non adepti sunt.
 „ Non oportet ventris satietate decipi, ex qua imagines
 „ nocturnæ nascuntur. Non oportet distrahi opere immo-
 „ derato, nec debet quisquam frugalitatis terminos exce-
 „ dere

„dère secundum Apostolum dicentem: „*Habentes autem* 1. Tim.
 „*alimenta & quibus tegamur, his contenti erimus; pro-* 6. 8.
 „*pterea quod copia ultra necessitatem perducta imaginem*
 „*avaritiæ exhibet; avaritia vero idololatriæ nomine da-*
 „*mmetur. Non oportet argenti cupidem esse, neque the-*
 „*sauros colligere in res inutiles, quæ non convenient;*
 „*Oportet, ut, qui ad Deum accedit, paupertatem am-*
 „*plectatur in omnibus; & confixus sit timore Dei, secun-*
 „*dum eum, qui dicit: Confige timore tuo carnes meas;* Psalm.
 „*a iudicis enim tuis timui* Det autem Dominus, ut 118. 120.
 „*quæ diximus cum omni animi persuasione suscipientes, ad*
 „*Dei gloriam dignos fructus Spiritus, Dei beneplacito,*
 „*atque Domini nostri Jesu Christi auxilio ostendatis,*
 „*Amen.*”

§ IV. Vixit autem Cæsareæ Basilius non in domo Episcopi, sed in Monasterio Presbyter, id perspicitur ex Regulis Monasticis, quarum Author cum Sacerdotio Monasticum Institutum conjungebat; huicque Monasterio idem præfuisse videtur: Etenim in Epistola 81 insignis ex urbis Presbyterio Sacerdos in Ascetica, & continenti vita hactenus vixisse, & ex labore manuum sibi cum fratribus simul degentibus victum dicitur comparare. Denique Basili studium excipiendorum hospitem laudat Gregorius quo quidem officio in privatis ædibus & in summa rerum inopia, ad quam se lubens redegerat, vix perfungi potuisset.

§ V. Eusebio Episcopo Cæsariensi Anno 370. in manibus Basili mortuo, nemo sane tanta Sede dignior erat Basilio. Neminem latebant eximia doctrinæ & sanctitatis or-

namenta: Spectata omnibus erant summa de Ecclesia Cæsariensi merita, cujus administrandæ jam plurimas partes ab Episcopo commissas sustinuerat. Sed tamen quo minus hoc lumen excelso loco collocaretur, plurima obstitit, ea tamen Gregorius Nazianzi Episcopus omni studio removere satagebat. Scribit Clero, & Monachis, & honoratis, & Curia, & universæ plebi, neminem Basilio præferri debere, eumque coram Deo teste asseverat & vitæ, & doctrinæ sanctitate vel solum, vel omnium maxime aptum esse, qui Ecclesiam his molestissimis temporibus gubernet, neque illius corporis debilitatem ob stare debere, cum Episcopus quæretur, non Athleta, ac præterea Dei virtus in ejusmodi infirmitate eluceat. Has seniculi Patris sui literas indicat Gregorius, cum ait: Literas scribebat, monebat, populum conciliabat Sacerdotes, cum alios, tum eos, qui altaris sunt, obtestabatur &c. Videbatur hanc ab eo sollicitudinem pascere hujus Ecclesiæ status: Erat enim magna animorum dissensio. Basilium omnibus præferebant, selectissima & purissima pars populi, universus Clerus, & Monachi, sed invidebant & appugnabant Magistratus, ac infimæ plebis perditissimi, quique cum Magistratibus conjuncti, & quod inimicis religionis jocandi materiam dabat, ipsi etiam Episcopi. Erat omnino metuendum, ne Ariani, semper insidias Ecclesiæ Cæsariensi fruentes eandem dissensionibus laborantem occuparent, & everterent. Accurrit etiam sanctus Eusebius Samosatenus. Et vicit abunde Spiritus Sanctus per Eusebium, & Gregorium, qui cum vehiculo, tamquam mortuus feretro, impositus fuisset, ex

labore vires traxit, & cum rem egregie administrasset, ac dimicasset, Basiliumque in Throno collocasset, firmus ac valens domum rediit.

§ VI. Quo anno sanctus Basilius consecratus fuerit in Episcopum, dissentiunt Critici; Baronius, & Bollandus Anno 369. ordinatum fuisse contendunt, Anno 370. Petavius & Tillemontius. Constat tamen sanctum Basilium Ecclesiae Cæsariensi octo annos præfuisse, & nonum incæpisse. Evectus ad tantam Sedem Basilius, antequam se in pacificationem Ecclesiarum interponeret, domesticis se finibus contraxit, ac primas Episcopatus sui curas in componendis suæ Ecclesiae moribus, ac colligenda Episcoporum Cappadociae gratia insumpsit. Testatur Gregorius Nazianzenus, Episcopatum in Basilio non habuisse incrementum virtutum, sed operationem latius patentem, quippe cum uberiores materiam potestas suppeditaret; quare ex iis, quæ ab eo Presbytero gesta narrantur, spectari potest quid Episcopus gesserit. Non modici, ut illis temporibus erant Cæsariensis Ecclesiae redditus, sed Basilius inter has opes pauperrimus (vi Monastici instituti) sua omnia pauperum esse ducebat. Sic illius paupertatem, & austerum vivendi genus prædicat Gregorius: Nempe tunicam unam, pallium unum, vigilas, obsonium, panem, & salem, ut hæc in Episcopatu etiam non intermissa, & in nullo mitigata fuisse videantur sicque institutum Monasticum juxta Regulas a se conditas ad mortem usque ad amussim constanter observasse. Certe ipse Basilius coram modesto Valentis præfecto dicebat, nihil prorsus sibi esse præter laceros, &

Nazianz.
Carm. 65.
pag. 153.

Nissen.
vit. S. Mart.
pag. 177.

S. Greg.
Nazianz.
Orat. 20.
pag. 343.

S. Greg.
Nazianz.
Orat. 20.
pag. 356.

detritos pannos, & paucos libros, sicque viventi facile erat in pauperes prolixum esse, ac liberalem. Quanto vero Sanctitatis in anima, & corpore servandæ studio teneretur; perspicui potest ex his Cassiani verbis: „ Fertur sancti: „ Basilii, inquit, Cæsariensis Episcopi districta sententia:

Cassian. „ Et mulierem, inquit, ignoro, & Virgo non sum. In
Instit. Lib.
6. Cap. 19. „ tantum intellexit incorruptionem Carnis non tam in mu-

„ lieris esse abstinencia, quam in integritate cordis, quæ
„ vere incorruptam perpetuo sanctimoniam incorporis, vel

S. Greg. „ timore Dei, vel amore castitatis custodiat. Integer cor-
Nazianz.
Monodia „ pore, & omnis expers libidinis perpetuo permanfit Ba-
in vitam „ filius, testante Gregorio cum nulla magis virtus Angelis
S. Basi- „ celestibus æquiparari possit; quam etsi quidam matri-
lii M. „ monio inferiorem putarunt, quod humanum genus ex ea

„ deficere videtur, magnopere tamen errarunt. Nec Deus
„ ipse, nisi discipulis suis, & se plane sequentibus tradere:

„ voluisset exemplum, Virgo ex Virgine natus permanfisset.
„ Basilii igitur hanc adeo dilexit, ut de vera virginitate

„ sermonem etiam conscripserit, per quem corporis pulchri-
„ tudinem in animæ decorem transfert. Omnis enim glo-

„ ria filiae regis ab intus. Hucusque Gregorius.”

C A P U T VI.

*Res fortiter gestæ Monachorum pro Ecclesia
Dei, ac salute animarum.*

§ I.

Sublimitatem Monastici Status ex hoc quadripartito opusculo meo poteris jam luculenter perspicere, benevole Lector! Addo adhuc strenuos labores, certamina, pericula, ipsas etiam mortes, quæ pro defensione Fidei Catholice, ac animarum salute zelose, ac fortiter sustinuerunt Venerabiles Monachi: Sub Valentis imperio, quanta hi passi sint ab hæreticis Arianis, sanctus Basilius Magnus, si nosse cupis, te docebit. Plenæ erant solitudines, quo eos in exilium Arianus Imperator abiecerat.

Juxta ordinem novum.

S. Basil. Epist. 256. & 257. item 243. seu juxta ordinem antiquum Epist. 200. 303. & 70.

§ II. In immensum dilatabatur secta Arii, qui Filium Dei negabat esse Patri consubstantialem, ipsis præfulibus quoque magno numero deficientibus, quam proinde eo tum foeda erat facies Ecclesiæ! testantibus id divinatorum Orientis simul & Occidentis Conciliorum actis. Interim omnes Monachi non solum per Ægyptum, sed per omnes etiam Romanas provincias decretis Concilii Niceni mordicitus adhærescentes teste Sozomeno, infide stabant inconcussi, ac sinceri S. Athanasii imitatores, constantissimi illi pene soli voces ejus pro Oraculis habentes, quodvis etiam gravissimum propter ipsum discrimen subituri. Horum Duces erant sanctus Antonius, Pambo, Heraclides, uter-

Ruffin. Lib. 1. Cap. 21.

Testant. Concilia Sirmien. Tyren. Se'uician. Arinens.

Sozom. Lib. 3. Cap. 12. S. Greg. Naz. de S. Athanasio.

uterque Macarius, Chronius, Paphnutius, Pontubastes, Arifius, Magnus Serapion. Pithyrion, & Pachomius, qui

S. Athan. in Ecclesia repræsentabant duodenarium numerum pretio-
apolog. ad
Constant. forum lapidum, super quos structura muri Monasticæ Per-
& apol. 2. fectionis foret inædificanda. Et quid lucri hi similesque
Epist. ad
solitar. Ep. Monachi reportaverunt exinde? Persecutiones gravissimæ
2. ad Lu-
cifer. pasci sunt; ejecti ad metalla damnati, flagellati, conculcati

S. Greg. ad mortem usque victi, una cum Monasteriis exusti, cru-
Naz. Orat-
21. & 25. ciati, discerpti, feris objecti, fœdumque in modum tru-

Cassian. cidati sunt. Lucius sedis Alexandrinæ invasor ad Mona-
coll. 18. steria, teste Sozomeno, arma furoris sui convertit, vastat
Cap. 7. eremum, & Bella quiescentibus Monachis indicit. Tria
Sozom.
Lib. 6. circiter millia Monachorum per eremum dispersa oppu-
Cap. 20. gnare aggreditur. Mittit armatam equitum ac peditum

manum, tribunos, præpositos & Bellorum Duces tamquam
adversum Barbaros pugnatores eligit; quos attamen ita re-
pererunt omnes comparatos, ut mortem oppetere, & Cer-
vices sua sponte gladiis subicere malent, quam decreta
Concilii Nicæni negligere. Præter hos multi sunt pasci

S. Athan. Episcopi, quos sanctus Athanasius magno numero elegerat
Epist. ad
Dracon. ex Monachis. Ex quibus præter Heraclidem fuit Dracon-
tius, Serapion, Ammonius, Apollo, Agathus, Arifton,
Muius, Paulus, Paphnutius, atque undecim illi, quos no-

S. Epiph. minat sanctus Epiphanius, quosque Theodorus testatur mul-
Hæres 72.
Nro 10. tis malis vexatos in exilium Diocæsaream Urbem Ethnico-

Theodor. rum missos fuisse. „ Undecim Ægyptiacos Episcopos Vi-
Lib. 4.
Cap. 22. „ ros, qui ab ineunte usque ætate religionis gratia in de-
prope fin. „ fertis locis consenuissent, quippe pietatem fidei inculpabi-

„ lis prædicarent, & educati lacte piorum dogmatum, vi-
 „ ctoria sæpe potiti in congressu Dæmonum, virtute sua ve-
 „ nerabiles adversario, in Arianam sectam sapientissima ora-
 „ tione fuissent invecti: Eos igitur instructi ab istius magni
 „ (Lucii) crudelitate exules ejecerunt in Urbem nomine
 „ Diocæsaream. — — — Clericos quoque Catholicæ Ec-
 „ clesiæ manentes Antiochiæ cum quibusdam in solitaria
 „ vita, seu Monastica spectatis in Pontum abigi curarunt
 „ ibidem fortasse vita etiam-spoliatis.” Sicque adversum
 „ pios famulos Dei exitiale bellum susceperunt. Nec so-
 „ lum per Ægyptum, & Libyam ab Arianis in Monachos
 „ hæc gesta sunt, verum etiam Fracia, Cælesyria, Phœni-
 „ cia, Palæstina, aliæque Provinciæ viderunt Athletas, &
 „ Monachos pro sincera fide similia pati.

S. Athan.
 Apolog. 2.

§ III. Magnas admodum, gravesque in Ecclesia tur-
 „ bas excitaverat Euthiches condam Archimandrita Constan-
 „ tinopolitanus, qui esto in Concilio Ephefino cum Mona-
 „ chis adversus Nestorium fortissime steterat, verum indi-
 „ scretus Zelus ipsum egit in transversum, dum, ne duas
 „ in Christo videretur cum Nestorio admittere personas, Epistola
 „ duas in ipso negavit naturas, multos quidem traxerat post
 „ se in errorem Monachos, sed mox cognito errore hi re-
 „ cipuerunt, Eutichisque sectatores passim invaserunt. Sed
 „ quid inde commodi reportarunt? Ex historia Ecclesiastica
 „ discimus eos Alexandriæ, & per Ægyptum a Pseudo Epi-
 „ scopo Thimotheo Æluro gravissime afflictos, vexatos,
 „ ejectos, occisos. Idem eis evenit in secunda Syria a se-
 „ vero sedis Antiochenæ invasore, Petroque Fullone, &

Epistola
 Theodosii
 pag. 2. Con-
 cil. Chal-
 ced. Baron.
 A.D. 457.

Epist. 22.
 Hormidæ.

aliquando dum magno numero ad mandram irent Simeonis Abbatis, una vice 350. ex insidiis occisi sunt, reliquis vulneratis, & dispersis; non pauci, etiam ad sacra altaria confugientes in ipso sacrario Sacrilege trucidati sunt, incensis Monasteriis, ducenti & octo Archimandritæ isthæc ad Hormisdam retulerunt. Exstat etiam Libellus a 94. Monachis & Archimandritis ad Agapetum Papam datus, sicut & alius ad Concilium Constantinopolitanum V. sub Menna, ubi queruntur, quod, cum resisterent præattactis Pseudo Episcopis, ipsis prius digitos esse fractos, deinde cum vim hanc declinaturi ad Ecclesias confugerent inde fuisse extractos, & occisos.

§. IV. Legantur acta Concilii VI. Constantinopolitani contra Monothelitas habiti, Petrus Presbyter & Monachus inter primos sedebat ac sententiam dicebat Vicarius sedis Alexandrinæ, Georgius vero Monachus Theodori Hierosolimitani Patriarchæ locum impleverat. Aderant & Roma Monachi ab Agathone Papa missi. Cæterique in jugulanda hæresi plurimum laborantes, præcipue autem maximus Abbas Chrisopolitanus sanctitate & sapientia in Ecclesia sicut sol rutilans discurrebat ab ortu per Occasum, & Africam ad Ovile Christi sectæ hujus viros reducturus, hinc vicit ac convertit Pyrrhum Patriarcham Constantinopolitanum, ejusque instinctu Romæ, aliisque in locis Concilia celebrata sunt, fidesque recta stabilita. Sed qua tandem mercede? Primum captus a Constante Imperatore, ac nudus per Urbem regiam ad tribunal tractus, post multas calumnias in exilium ejectus, ite-

iterum post septennium reductus, cum Anastasio discipulo dissentis nervis adeo crudeliter cæsus est, ut nullum membrum a plagis integrum relictum fuerit: post hæc lingua uterque mutilatus, tandem restibus crudelissime laceratus, aliisque tormentis confectus manus carnifici amputandas porrigere coactus, & iterum in exilium ejectus est, ubi post triennium sic sanctus Maximus Octogenarius pene senex migravit ad Dominum, quietus in cella sua moriturus, si permisisset Zelus animarum.

§ V. Lustremus Concilium VII. Oecumenicum A. D. 787. Nicææ contra iconoclastas celebratum. Illico occurret Legatus Apostolicus Petrus Presbyter, & Monasterii sancti Sabbæ Romæ Hegumenus. Orientalium Patriarcharum, Alexandrini Antiocheni, & Hierosolymitani fuere Legati Joannes & Thomas, Monachi, & Iharasius Patriarcha Constantinopolitanus cuncta egit per officiales Monachos, ita ut in hac celeberrima Synodo Monachi inter Episcopos disputarent, decernerent, & post ipsos subscriberent. Nec mirum quia per universum Orbem constabat sincerissimam fidem ab initio hujus hæresis apud Monachos duravisse; nemo se eidem fortius opposuit, nemo Tyrannis sic in faciem restitit, nemo voce ac calamo liberius locutus est. Ante hanc Synodum, præter sanctum Germanum P. C. erat sanctus Joannes Damascenus, Gregorius Cyprius, sanctus Stephanus Abbas Auxentianus, & post Synodum sanctus Theodorus studita cum infinitis aliis Monachis, quorum virtus per infaustum illud seculum inclaruit, & qui pro fide Christi infinita suppliciorum genera sustinuerunt; con-

Actione 2.

sule, Benevole Lector! vitas SS. Monachorum Damasceni, Stephani Abbatis, Theodori studitæ, ac reliquorum pro dogmatibus Orthodoxæ Ecclesiæ ad mortem usque decertantium. Sanctus Stephanus supra nominatus Chrysopolim captivus ductus, quid non perpeffus est? Alii, (inquit Scriptor vitæ ejus) ipsum magno impetu trahabant: Alii fustibus a tergo feriebant — — Alii tibias ejus calcibus laniabant, faciem conspuiebant, alii denique petulantiores cæsis palmarum ramis ante ipsum incedebant cachinantes, & illudentes, & sexcenta in eum dieteria jacentes, qui conjectus in carcerem paulo post interficiendus conclusos eximiae virtutis Monachos 342. ex variis locis collectos, atque in eodem carcere condemnatos invenit, qui partim aures exsecatas habebant, partim evulsos oculos, partim amputatas manus, ob id videlicet, quod pro venerandarum imaginum pictura, & erectione lucubratione sedidissent. Inexhaustus labor foret enumerare omnia genera tormentorum, quæ beatissimi Monachi ab iconoclastis per diversas provincias exantlarunt. Gregorio Limniotæ prope centenario seni cutis capitis abstracta, ac super pictam tabellam exusta est, deinde barba

Ignat. in
vit. S. Tha-
rasii.

liquente pice conspersa, atque incensa, postremo per Urbem distractus, jugulatusque est, sacris reliquis canibus projectis. Joannes Monagriensis Archimandrita sacco in-

Vit. S.
Steph.

clusus, gravique saxo ipsi appenso in mare dejectus est.

Zonaras
in Theo-
phil.

Theodoro studitæ, ac Theophani facies Jambicis versibus inscriptis deformata fuit. Lazaro pictori Monacho post crudelem excrutiatiōem manus, quibus sacras imagines pingebat, ardentibus laminis inutiles redditæ sunt. Innu-

meri loris, nervis, flagris concisi sunt. Ut inter minima computanda sint exilia, carceres ac Monasteriorum direptiones, & concremationes per omnes Provincias; sic ut iis infelicibus temporibus nihil difficilius fuisset, quam intactum reperire Cœnobium, aut extra carceres viventem Monachum. Hæc merces dabatur laboribus Monachorum, qui si voluissent, extra teli tactum esse potuissent, sed in tanta Ecclesiæ necessitate, Zelus Dei non sinebat ipsos esse ociosos, atque quiet.

S A N C T I
B A S I L I I M A G N I
CÆSARÆÆ CAPPADOCIÆ
D E J E J U N I O

H O M I L I A _ I .

Pfal. 80. 4. **C**LANGITE, inquit, *in initio mensis, buccina in insigni die solemnitatis vestrae.* Hoc mandatum est propheticum. Porro festum, quod hos dies antecedit, quavis tuba vocalius, & quovis instrumento musico significantius indicant nobis scripturae recitatae. Nam ex Esaia didicimus jejuniorum gratiam, qui ut Judaicum jejunandi modum

Esa. 58. 4. *aversatus est, ita verum jejunium nobis monstravit. Ne*
& 6. *jejunetis ad lites ac contentiones, sed dissolve omne vincu-*

Math. 6. *lum iniquitatis. Et Dominus: Nolite fieri tristes, sed lava*
16. *faciem tuam, & unge caput tuum.* Sic igitur animis affecti sumus, quemadmodum sumus, edocti, ac dies instantes haudquaquam tristi, sed hilari animo excipiamus, sicuti decet sanctos. Nemo dejectae mentis coronatur, nemo mœrens trophæum statuit. Noli tristis esse, dum curaris. Absurdum fuerit non lætari de sanitate animæ, imo de commutatis cibis dolere, ac videri tales, qui plus tribuamus

voluptati ventris, quam curæ mentis. Nam in ventre sistitur satietatis delectatio, sed jejunium in animam subvehit lucrum. Sis hilari animo, quod tibi a medico datum est pharmacum efficax abolendo peccato. Quemadmodum enim vermes, qui in puerorum intestinis germinant, pharmacis quibusdam vehementer acribus & amaris excutiuntur, ita peccatum in intimis fecesibus inhabitans, delet enecatque simul atque in animam supervenerit jejunium, quod scilicet vere sit hoc nomine dignum.

2. *Unge caput tuum, & lava faciem.* Ad mysteria te vocat scriptura. Qui unctus est, inunxit: qui ablutus fuit, abluit. Transfer præceptum ad interna membra. Abluere animam a peccatis. Unge caput unguento sancto, ut consortium habeas cum Christo, sicque accedito ad jejunium. Noli obscurare faciem tuam more hypocritarum. Obscuratur facies, cum internus affectus externo quodam habitu simulato obumbratur, mendacio veluti velo obtento contectus. Hypocrita est, qui in theatro personam sustinet alienam, sæpe heri, cum sit servus: aut regis cum sit privatus. Itidem in hac vita velut in orchestra quadam agunt plerique vitam theatricam, aliud in corde gerentes, aliud in specie hominibus ostendentes. Itaque ne obscures faciem. Qualis es, talis appare, ne te ipsum transfigures in habitum tristem ac tetricum, hinc laudem ac gloriam aucupans, quod videare continens, ac temperans. Neque enim boni operis, cui tuba præcinit, utilitas est ulla, neque fructus ullus jejunii, quod ad publicam sit ostentationem. Quæ enim ostentationis causa fiunt, ea nequaquam por-

porrigunt fructum in sæculum venturum, verum in hominum laudem commendationemque definunt. Proin hilari-
ter accurre ad jejunii donum. Vetus donum est jejunium,
quod non veterascit, nec senescit, sed usque renovatur,
sed perpetuo vigore pubescit.

3. Putasne me jejunii antiquitatem a legis initio sup-
putare? Etiam ipsa lege antiquius est jejunium. Paulisper
si manseris, comperies verum esse quod dixi. Cave exi-
stimes diem propitiationis, qui designatus Israelitis erat
mense septimo, decimo die mensis, fuisse jejunii principium.
Ades huc, ac per historiam decurrens, vestiga jejunii anti-
quitatem. Neque enim recens inventum est, sed pretiosus
thesaurus a majoribus repositus ac traditus. Quidquid ve-
tustate præcellit, idem venerabile est. Reverere jejunii ca-
niciem. Tam vetus est, ut simul cum homine condito cœ-
perit: in Paradiso præscriptum est. Primum illud præ-
Gen.2.17. ceptum accepit Adamus: *De ligno scientiæ boni & mali
non comedetis.* Illud autem, *non comedetis*, jejunii & ab-
stinentiæ lex est. Si a ligno jejunasset Eva, nequaquam
Matth. 9. hoc nunc jejunio opus haberemus. *Neque enim opus est va-*
12. *lentibus medico, sed male habentibus.* Fuimus per pecca-
tum læsi, sanemur per pœnitentiam: pœnitentia autem sine
Gen.3.17. jejunio iners est & infrugifera. *Maledicta terra, spinas &
tribulos germinabit tibi.* In tristitia vivere jussus es, non
indulgere deliciis. Per jejunium satisfacito Deo. Quin &
ipsa in Paradiso vita, jejunii simulacrum est, non ob id
modo, quod homo communi cum Angelis vivendi ratione
utens, ipsis efficiebatur similis, utpote paucis contentus:

verum etiam, quod quaecumque post hominum cogitatio commenta est, ea nondum degentibus in Paradiso excogitata erant, nondum vini potatio nondum pecudum mactatio, non alia quaecumque perturbant mentem humanam.

4. Quoniam non jejunavimus, exulamus e Paradiso: jejunemus igitur, ut ad illum revertamur. An non vides, quomodo Lazarus per jejunium ingressus est Paradisum? Noli imitari Evæ inobedientiam, noli rursus Serpentem in consilium adhibere, edulium ad carnem mollius curandam proponentem. Ne causeris corporis infirmam valetudinem, ac debilitatem. Neque enim mihi istas excusationes profers: sed scienti dicis. Age, dic mihi, jejunare non potes, & potes continuo expleri cibis, potes conficere corpus pondere escarum? Atqui infirmis, non ciborum varietatem, sed inediam & abstinentiam a medicis solere præscribi scio. Qui fit igitur, ut cum ista possis, illa te non posse causeris? Utrum ventri facilius est tenui victu transmittere noctem, an copia ciborum gravatum jacere? Imo ne jacere quidem, sed crebro huc & huc verti, dehiscentem ac stridentem? Nisi forte dicturus es illud, quod naucleri facilius servant navim sarcinis onustam quam eam, quæ expeditior est ac levior. Nam oneris magnitudine gravatam, quamvis exiguus fluctus adoriens demergit: contra, cujus sarcina moderata est ac modica, hæc facile fluctus superat; eo quod eam his fieri altiore impediatur nihil. Eundem ad modum & hominum corpora, assidua expletione degravata facile a morbo demerguntur: quæ vero facili levique utuntur alimonia, non modo, quod ex morbo immi-

net malum, velut procellæ assultum effugiunt; verum etiam præsentem jam ægritudinem velut turbinem quemdam exorientem discutunt. Videlicet juxta tuam sententiam laboriosius erit quiescere quam currere, & otiosum esse quam luctari: siquidem judicas congruentius esse infirmos deliciis expleri, quam parco tenuique uti victu. Nam vis illa qua animalia providetur, temperatum ac parcum victum nullo negotio concoquit, & in corporis quod alitur substantiam vertit. At eadem ubi opiparos variosque cibos complexa est, nec deinde par est his omnino coquendis, tum diversa gignit morborum genera.

5. Sed jam ad historiam se nostra recipiat oratio, jejunii antiquitatem percurrentes, & quantopere omnes Sancti, perinde quasi hæreditatem à majoribus traditam, jejunium observaverint, patresque suis quique liberis tradiderint: unde & ad nos perpetua quadam successionis serie pervenit hæc possessio. Non erat in Paradiso vinum, non erat pecudum mactatio, non carniū elus. Post diluvium Gen. 9. 3. coepit vinum: post diluvium: *Comedite omnia sicut olera pabuli.* Posteaquam desperata est perfectio, tum denique his utendi concessa est potestas. Porro nullam tum fuisse vini experientiam, argumento est Noe, qui nesciebat vini usum. Nondum enim obrepserat in humanam vitam, nondum mortalium usu tritum erat. Itaque cum ille nec alium quemquam bibentem vidisset, nec ipse esset expertus, in Gen. 9. 20. noxam a vino afferri solitam incidit incautus. *Plantavit enim Noe vineam, bibitque de fructu, & inebriatus est; non quidem eo, quod vinolentus esset, sed quod sumendi vini*

modum nesciret. Itaque inventum bibendi vinum, recentius est Paradiso, adeo vetusta est jejunii dignitas. Quin & Mosen novimus per jejunium accessisse ad montem. Neque enim ausus esset verticem fumantem attingere, neque ingredi in nubem, nisi fuisset jejunio obarmatus. Per jejunium legem accepit digito Dei scriptam in tabulis, atque in montis quidem cacumine jejunium legem impetravit, in radice vero montis ingluvies ad idololatriam dementavit.

Sedit enim populus, ut ederet ac biberet, & surrexerunt ad ludendum. Quod famulus quadraginta dies jejunus assidue versans cum Deo, deprecansque confecerat, id unica temulentia reddidit irritum, infrugiferumque. Nam tabulas, quas jejunium impetrarat conscriptas digito Dei, ebrietas comminuit; judicavit quippe Propheta ebrium populum dignum non esse, qui legem acciperet a Deo. In unico temporis momento populus ille, qui maximis prodigiis Dei cognitionem acceperat, per gulam ad insanam Ægyptiorum idololatriam devolutus est. Hæc utraque inter se composito, hinc quomodo jejunium adjungat Deo, illinc, quomodo luxus auferat salutem. Descende; ac via qua cœpisti ad inferiora perge.

6. Ecquid inquinavit Esau, & servum fecit fratris? Gen. 25. Nonne edulium unum, cujus gratia vendidit jus primogeniti? Jam Samuelem nonne deprecatio cum jejunio conjuncta donavit matri? Quid fortissimum virum Sampsonem invictum reddidit? an non jejunium, quocum in utero matris conceptus est? Hunc peperit jejunium, hunc enutrivit jejunium instar nutricis, jejunio in virum adolevit; quod

Jud. 13. jejunium Angelus præscripserat matri. *Quicquid profici-*
 14. *scitur e vinea, ne edat; vinumque & siceram ne bibat.* Je-
 junium Prophetas generat, roborat fortes: jejunium legum
 latoribus subministrat sapientiam: bona animæ custodia, cor-
 pori tutus contubernalis, armatura fortiter belligerantibus,
 athletis exercitium. Hoc tentationes depellit, hoc ungit
 ad pietatem, sobrietatis domesticus comes, opifex castita-
 tis. In bellis fortiter agit, in pace docet quietem. Na-
 zaræum sanctificat, perficit Sacerdotem. Neque enim fieri
 potest, ut absque jejunio audeat ad sanctum ministerium
 accedere, non tantum in mystico horum temporum vero-
 que cultu, verum etiam in eo, qui juxta legem in figuris
 3 Reg. 19. 8. peragebatur. Jejunium Eliam magni illius spectaculi spe-
 ctatorem fecit, qui cum quadraginta dierum jejunio re-
 purgasset animam, ita demum in spelunca, quæ est in Cho-
 reb, promeruit videre Dominum, quantum quidem licet
 homini videre. Jejunans reddidit viduæ filium, fortis fa-
 ctus adversus ipsam mortem per jejunium. Vox abs je-
 junantis ore profecta, scelerato populo clausit cœlum an-
 nos tres, ac menses sex. Ut enim hominum duram cer-
 vicem habentium cor indomitum emolliret, voluit & se-
 ipsum ea calamitate cum cæteris condemnare. Propterea,
 3 Reg. 17. 1. *Vivit Dominus, inquit, si erit aqua super terram, nisi per*
os meum. Et jejunium intulit per famem populo omni,
 videlicet ut ortam ex deliciis vitæque dissoluta nequitiam
 corrigeret. Rursus quinam victus Elisæi? quomodo apud
 Sunamitidem hospitio usus est? quomodo ipse Prophetas
 excepit? Nonne agrestia olera ac farinæ pauxillum hospi-
 ta-

talitatis munus explebant? Quo tempore etiam colocynthide sumpta, erant periclitaturi quī gustarant, ni fuisset jejunatoris prece dissipatum venenum. Atque, ut semel omnia dicam, reperies quotquot fuere sancti, omnes per jejunium ad vitam Deo dignam institutos fuisse. Ea est natura corporis cujusdem, quod *amianton* vocant, ut igni consumi non possit. Id si in flammā ponatur, videtur quidem ignescere, & in prunam verti: sed si eximatur igni, perinde quasi fuisset aqua illustratum, evadit purius. Hujusmodi erant trium illorum puerorum corpora in Babylone, naturam *amianti* per jejunium habentia. Siquidem in vehementi fornacis flamma, quasi natura fuissent aurei, ita apparuerunt noxa ignis ac injuria superiores. Quin & auro ostensi sunt fortiores. Neque enim ipsos conflagabat ignis, sed integros illibatosque tuebatur. Atqui nihil est, quod illam tum flammam sustinere potuisset, quam naphthe, pix, & sarmenta sic alebant, ut ad quadraginta novem cubitos diffusa esset, atque circumjacentia depascens, plurimos Chaldaeos absumpserit. Hoc igitur tantum incendium pueri cum jejunio ingressi conculcarunt, liquidum ac roscidum aërem in igne tam vehementi respirantes. Neque enim ignis vel pilos illorum ausus est attingere, eo quod a jejunio essent aliti.

7. Porro Daniel vir desideriorum, cum tres hebdo- Dan. 10. 2.
 madas panem non edisset, nec bibisset aquam, demissus in lacum etiam leones jejunare docuit. Neque enim leones dentes in illum impingere valuerunt, perinde quasi e lapide, aut aëre, aut alia quapiam rigidiore materia con-

cretus fuisset. Adeo jejunium velut quædam ferri tinctura firmarat viri illius corpus, ac leonibus insuperabile reddiderat. Neque enim os aperuerunt adversus sanctum. Jejunium restinxit vim ignis, obturavit ora leonum. Jejunium precationem trasmittit in cœlum, dum ipsi est aliarum loco ad supernum iter conficiendum. Jejunium domorum incrementum est, sanitatis mater, juventutis pædagogus, ornamentum senibus, bonus comes viatoribus, tutus contubernalis conjugatis. Nullas maritus suspicatur jugio strui infidias, conspiciens uxori familiare jejunium. Non contabescit uxor zelotypia, cernens maritum amplecti jejunium. Quis rem familiarem diminuit in jejunio? Recense hodie domus supellectilem, ac postea denuo numera, nihil deerit ob jejunium in rebus domesticis. Nullum animal deplorat mortem, nusquam sanguis, nusquam sententia ab inexorabili ventre adversus animantia prolata. Cessat machæra coquorum, mensa contenta est sponte nascentibus.

Exod. 20. Sabbatum Judæis erat traditum, *ut requiescat*, inquit, *jumentum tuum & servus tuus*. Sit jejunium famulis requies a perpetuis laboribus, qui tibi per totum annum inserviunt. Dato respirationem & moram coquo tuo, sine vacare structorem mensarum; siste pocillatoris manum, sit aliquando respiratio variorum bellariorum ac cupediæ architecto. Conquiescat tandem ipsa domus ab infinitis tumultibus, a fumo, a nidore, ab his qui sursum deorsum cursitant, ac ventri velut imperiosæ dominæ ministrant. Prorsus etiam tributorum exactores, sibi obnoxiiis posillum concedunt libertatis. Det aliquantum vacationis & ven-

ter ori, paciscatur nobiscum quinque dierum inducias, qui semper alioqui flagitat, nec unquam desinit, dum quod accepit hodie, cras obliviscitur. Cum fuerit expletus, tum de abstinentia philosophatur: ubi detumuit, dogmatum illorum obliviscitur.

8. Jejunium non vivit fœnoris naturam, non olet usuras jejunantis mensa, non præfocat orphanum jejunatoris filium æs alienum a patre conflatum, quod serpentium ritu circumvolvatur. Quamquam & alias jejunium occasio est hilaritatis. Nam quemadmodum sitis efficit, ut jucundus sit potus, & sicut quæ præiit fames, epulas suaves reddit: ita quoque quæ sumuntur edulia, condit jejunium, atque edulcat. Dum enim medium se interponit, ac deliciarum continuum usum interrumpit, sumtionem, utpote intermissam, tibi jucundam exhibebit. Proinde si vis tibi mensam apparare suavem, admitte ex jejunio vicissitudinem. Tu vero, quod deliciis nimium addictus es, insipidas reddis tibi delicias imprudens, ac præ voluptatis amore voluptatem fugas. Nihil enim tam cupitum est, quod non abeat in fastidium, si perpetuo fruarè. At quæ raro habentur, his avide fruimur. Sic & qui condidit nos Deus, providit ut dona ipsius gratiam apud nos obtineant ipsa vivendi varietate, ac vicissitudine. An non vides solem esse lætiorem post noctem? ac vigiliam esse jucundiorè post somnum? & sanitatem esse desiderabiliorè contraria expertis. Itidem & mensa est gratior post jejunium, idque ut divitibus, & iis, quibus mensa est opipara,

para, ita tenuibus, & iis, qui parabili faciliq̃ue victa utuntur.

9. Terreat te divitis exemplum, quem vita in deliciis acta tradidit incendio. Non enim ob crimen iniustitiæ, sed ob vitæ molliem in camini flamma torrebatur. Proin ut hoc incendium extinguamus, opus est aqua. Neque vero ad futura solum utile est jejunium, sed hic etiam ipsi carni conducibilius est. Siquidem habitudo corporis extreme bona sensim alteratur, mutaturque: nimirum succumbente natura, nec valente corpulentia pondus sustinere. Vide ne qui nunc aquam respuis, in posterum quoque exemplo divitis illius, stillam aquæ concupiscas. Nemo per aquæ potum lapsus est in crapulam, nulli caput unquam doluit aqua gravatum. Nullus eguit alienis pedibus, cui fuerit familiaris aquæ potus. Nullius pedes præpediti sunt, nullius manus usum suum amiserunt, aqua irrigatæ. Nam concoctionis vitium, quod viventes in deliciis necessario comitatur, acres morbos gignit in corporibus. Jejunantis color venerabilis est, non inverecundo rubore floridus, sed modesto pallore cohonestatus: oculi placidi, incessus compositus, vultus cogitatione defixus, nec intemperato risu dedecoratus, concinnus sermo, purum cor. Revoca in memoriam quotquot ab orbe condito fuere sancti, quibus dignus non erat mundus, qui circumibant in pellibus ovium & caprarum, egentes, pressi, afflicti; illorum imitare vitam, si modo illorum cupis assequi sortem. Quæ res Lazaro quietem paravit in sinu Abrahæ? Nonne jejunium? Porro Joannis vita, unum erat ac conti-

Hebr. 11.
38.

tinuum jejunium. Non habebat lectum, non mensam, non arva, non aratorem bovem, non triticum, non pistorem, denique non aliud quidquam eorum, quæ ad victum pertinent. Ideoque *inter natos mulierum non surrexit major Joanne Baptista*. Paulum cum alia, tum jejunium quod ^{11. 11.} ^{2 Cor. 11.} super afflictionibus suis glorians recenset, in tertium cœ- ^{27. & 12.2.} lum subvexit. Porro quod præcipuum est ex iis quæ di- ^{Matth.} ^{4. 2.} ximus, Dominus noster non prius in carne, quam pro nobis assumpserat, diaboli insultus excepit, quam eam jejunio communisset, tum nos erudiens ut nosmet jejniis ac tentationum certamina ungamus & exerceamus, tum adversario per esuritionem præbens accedendi quasi ansum. Alioqui propter divinæ naturæ sublimitatem non patebat ad illum aditus diabolo; nisi se per esuritionem ad humanam imbecillitatem submisisset. Attamen priusquam reverteretur in cœlos, cibum gustavit, corporis quod resurrexerat naturam ac veritatem comprobaturus. Tu vero nulum ne finem facturus es teipsum supra modum saginandi ac carne onerandi? nullam ne animo ex fame & inedia extabefcente, habiturus es rationem salutarium ac vivificorum dogmatum? An ignoras quod perinde atque in acie hinc atque hinc instructa, qui alteri parti fert suppetias, facit, ut altera vincatur: ita qui carni sese adjungit, expugnat spiritum, & qui ad spiritum transit, carnem in servitutem redigit? Hæc enim sibi invicem adversantur. Proinde si cupis mentem reddere validam, fac carnem domes jejunio. Hoc enim est quod ait Apostolus, quod quantum externus homo corrumpitur, tantum internus renova-

^{2 Cor. 4.} tur. Item illud: *Cum infirmor, tum potens sum.* Itane
^{16. & 12.} non contemnes istas escas, quæ corrumpuntur? itane non
 te capiet illius mensæ desiderium, quæ est in regno cœ-
 lorum, quam prorsus hic jejunando tibi præparabis? An
 ignoras quod immoderata expletione tibi ipsi pinguem tor-
 torem vermem paras? Quis enim in splendidis epulis, per-
 petuisque deliciis particeps factus est ullius doni spiritualis?
 Moses ut alteram acciperet legem, altero jejunio opus ha-
 buit. Nisi una cum Ninivitis jejunassent & ipsa bruta ani-
 malia, haud quaquam effugissent subversionis comminatio-
 nem. *Quorum cadavera prostrata sunt in deserto?* Nonne
^{17.} eorum, qui esum carnum flagitabant? Illi donec erant con-
^{Num. 14.} tenti Manna, & aqua de petra fluente superabant Eryp-
^{37.} tios, per mare faciebant iter, *non erat infirmus in tribu-*
^{Psal. 104.} *bus eorum:* posteaquam vero recordati sunt carnum ollas;
^{37.} & desiderio reversi sunt in Ægyptum, non viderunt ter-
^{Exod. 16.} ram repromissam. Non metuis exemplum? non horres
^{3.} edacitatem? ne forte a bonis quæ speramus, te excludat.
 Ac ne Dāniel quidem ille sapiens visiones vidisset, nisi je-
 junio reddidisset animam limpidiorem. Siquidem pinguiore
 passu ceu fumosi quidam vapores exhalantur, qui lucem
 sancti Spiritus in hominis mentem irradiantem, quasi densa
 nubes interveniens, intercipiunt. Quod si Angelorum quo-
 que cibus est ullus, panis est, quemadmodum ait Propheta:
^{Psal. 77.} *Panem Angelorum manducavit homo.* Non carnes, non vi-
^{25.} num, non denique quæcumque alia, quæ qui serviunt ventri,
 ingenti studio exquirunt. Jejunium armatura est ad confli-
 gendum cum dæmonibus. Nam *hoc genus non exit nisi*
^{Marc. 9.} *in*
^{28.}

in oratione & jejunio. Tam multa bona proveniunt e jejunio: contra, satietas lasciviæ initium est. Statim enim una cum deliciis, ebrietate, & omni genere conditis bel-lariis, prodit libidinis pecuniæ genus omne. Hinc equi infanientes in fœminas fiunt homines, ob æstrum ac fu-rorem quem in animo gignunt deliciæ. A temulentis orta est naturæ inversio, dum in masculino sexu fœmininum, in fœminino masculinum quærunt. Jejunium vero etiam in usu conjugii modum temperantiamque docet, ac volupta-tum lege concessarum immodicum usum castigans, parit 1 Cor. 7. 5. concors otium, ut perseverent in precatione.

10. Cave tamen ne jejunii utilitatem sola escarum ab-stinentia metiaris. Verum enim jejunium est a vitiis esse alienum. *Solve omne vinculum iniquitatis: condona pro-* Isai 58. 6.
ximo molestiam illatam tibi, remitte illi debita. *Nolite ad* Ibid. v. 4.
lites ac contentiones jejunare. Carnes non edis, sed come-dis fratrem. A vino abstines, sed ab injuriis tibi non tem-peras. Exspectas vesperam, ut cibum capias, sed diem to-tum absumis apud tribunalia. Væ iis, qui ebrii sunt, non a vino. Ira, mentis est temulentia, eamque desipientem red-dit, haud aliter quam vinum. Tristitia est quoque temulen-tia mentem obruens, ac demergens. Alia temulentia metus est, cum habetur ubi non oportet. *A timore enim, inquit,* Psalm.
inimici eripe animam meam. In summa, quivis affectus dimo- 63. 2.
vens animam a statu suo, dici merito potest ebrietas. Cõgita mihi hominem ira percitum, quam temulentus sit eo vitio. Non est sui compos, non novit semetipsum, non novit, qui adsunt: sed velut in pugna nocturna, omnes attingit,

in quoslibet obvios incidit, inconsiderata loquitur, non potest cohiberi, convitiatur, percutit, minatur, dejerat, vociferatur, disrumpitur. Fugito istam temulentiam, sed ne illam quidem, quæ ex vino nascitur, admitte. Noli aque potum largiore vini potu prævertere. Ne te ad jejunii mysteria introducat ebrietas. Non est per temulentiam aditus ad jejunium, quemadmodum nec ad justitiam accessus est per fraudationem, nec ad castimoniam per lasciviam, nec, ut summatim dicam, per nequitiam ad virtutem. Aliud ostium est ad jejunium. Ebrietas ad lasciviam inducit, ad jejunium frugalitas. Athleta ante certamen exercetur: qui jejunaturus est, præparat se per abstinenciam. Ne velut ulciscens hos dies, neu veluti fucum facturus legislatori, ante hos quinque dies colloca crapulam. Nam laboras frustra, si corpus quidem conficis, nec tamen solatium esuritioni admoves. Insidia est cella, in pertusum dolium infundis. Etenim vinum diffluit ad suam recurrens viam, contra remanet peccatum. Famulus profugit ab hero verberante: tu vero non recedis a vino, quod tuum quotidie caput percutit? Modus utendi vino optimus est, corporis necessitas. Quod si fines prætergredieris, postridie venies capitis gravedine affectus oscitans, vertigine laborans, putrefactum obolens vinum: omnia tibi circumferri, omnia circumvolvi videbuntur. Ebrietas ut somnum affert mortis germanum, ita vigiliam habet somniis assimilem.

11. An ignoras quem es hospitio excepturus? nimirum illum, qui nobis ita pollicitus est: *Ego & Pater veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Cur igitur prius

recipis temulentiam, ac Domino ingressum præcludis? Cur hostem inducis, ut tua prior munimenta occupet? Ebrietas non recipit Dominum, ebrietas Spiritum sanctum propellit. Fumus quidem abigit apes, dona vero spiritualia fugat crapula. Jejunium civitatis est ornamentum, fori columen, domorum pax, incolumitas facultatum. Vis jejunii videre dignitatem? Confer mihi hodierni diei vespere cum vespera crastini, conspicias civitatem e tumultu ac tempestate mutatam in profundam tranquillitatem. Utinam autem & hodiernus dies crastino similis sit sanctitate & gravitate, & crastinus dies hodierno non cedat hilaritate. Cæterum, qui nos produxit ad hunc temporis recursum Dominus, præstet nobis tamquam certatoribus, ut in hoc certaminum exordio firmam ac constantem temperantiam ostendamus, perveniamusque ad arbitram coronarum diem, ut recordemur nunc quidem salutiferæ Passionis, in futuro vero sæculo fruamur præmio, pro his, quæ in hac vita gessimus, reponendo in justo judicio Christi ipsius, quoniam illi gloria in sæcula, Amen.

FINIS PARTIS QUARTÆ.

E R R A T A.

<i>Pagina</i>		<i>Linea</i>	<i>Errata</i>		<i>Corrige</i>
4	—	26	sobrius	—	sobrias
6	—	16	multos	—	multo
8	—	25	in aretum	—	in arctum
11	—	4	regulam	—	Regulum
14	—	17	contra duo unum	—	contra unum duo
32	—	5	e syri	—	etiam Syri
33	—	24	coquendis panis	—	coquendis panibus
33	—	ult.	ater	—	alter
39	—	21	quo passus	—	quot passus
40	—	2	de vida	—	de vita
40	—	5	vel habenas	—	vel habeas
49	—	8	moribus	—	majoribus
54	—	2	ultra horum	—	ultra horam
—	—	25	intrasse	—	intra se
51	—	8	& proposito	—	de proposito
57	—	1	ad futurum	—	ad futuram
—	—	3	expectatum	—	expectatur
58	—	3	displibent	—	displacent
60	—	6	incrudulum	—	incredulum
—	—	27	ullum rem	—	ullam rem
67	—	2	cœnacum	—	cœnaculum
77	—	3	ne h̄c labor	—	hic labor
78	—	11	synaribus	—	synaxibus
88	—	2	sub ratione	—	sub oratione
89	—	20	descendi	—	descendit
—	—	25	lintulo	—	linteolo
91	—	20	pertriemum	—	per triennium
92	—	20	ut credi pars	—	ut credi par est
94	—	1	non medium	—	non medicum
97	—	3	adorare	—	ardore
—	—	26	imprudeti	—	imprudenti
88	—	8	eum	—	cum
101	—	26	ac pœnitentius	—	ac pœnitentis
104	—	ult.	indicunt	—	indicant
105	—	6	anilabus	—	analabus
—	—	18	eum	—	cum
111	—	23	foedatum	—	foedatam
114	—	26	prohibetæ	—	prohibete
124	—	20	gaudeat	—	gaudeant
129	—	13	adulterium	—	adulterinum
134	—	23	multa temporis	—	multum temporis
137	—	6	modesto	—	Modesto
148	—	4	stimulatis	—	simultatis